

OKTOBRIS 2010
Nr. 10 (185)

LOGS

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS IZDEVUMS

LATVIJA

Par Latviju Eiropā un Eiropu Latvijā lasiet žurnāla 2.-21. lpp.
un par vienu no Eiropas Savienības un Latvijas austrumu
robežas "vārtu sargiem" – Viļakas novada domes priekšsēdētāju
SERGEJU MAKSIMOVU – 22.-29. lpp.

KAS GALVENAIS – BUDŽETS VAI CILVĒKI...

Vēlēšanas ir aiz muguras. Tajās arī daudzi pašvaldību pārstāvji saņēma vēlēšanu mandātu darbam parlamentā. LPS vārdā sveicu ar saņemto uzticību un novēlu veiksmīgu darbu Saeimā! Ceru, ka mūsu kolēģi, pieņemot lēmumus, neaizmirsīs, kā jūtas viņu bijušie kolēģi novados un pilsētās, un paturēs prātā, ko viņiem prasa šo lēmumu izpilde savā pašvaldībā.

Visnopietnākais jaunās valdības uzdevums ir sagatavot 2011. gada budžeta projektu. Gan veiksmīgs, gan neveiksmīgs rezultāts ietekmēs ikvienu pašvaldību un katru mūsu valsts iedzīvotāju. Budžets nav skaitļi, par kuriem tiek pieņemti lēmumi. Tas ir ikkatra valsts iedzīvotāja dzīves līmenis 2011. gadā. Dzīves līmenis trešajā krīzes gadā. Mēs publiski dzirdam viedokli, ka ekonomikas kritiens apstājies, ka sasniegta stabilitāte ar tendenci uz izaugsmes atjaunošanos. Tātad loģiski var domāt, ka tas attiecas arī uz mūsu dzīves līmeni nākamgad.

Visi šajā valstī zina – mums ir vienošanās ar aizdevējiem par pieļaujamo budžeta deficītu nākamajam gadam un, lai to sasniegtu, nepieciešama budžeta konsolidācija. Tiek piedāvāts vienu trešdaļu nepieciešamo līdzekļu atņemt sabiedrībai ar nodokļu palielinājuma palīdzību un divas trešdaļas atņemt, samazinot izdevumus.

Bet varbūt nevienam neko nevajag atņemt? Ir taču arī lieliska iespēja atcelt 1/3 daļu no pieņemtajiem normatīviem un to ieviešanai, izpildei un uzraudzībai ietaupītos līdzekļus novirzīt budžeta konsolidācijai – gan naudu ietaupīsim, gan dzīvi atvieglосim.

Andris Jaunsleinis,
LPS priekšsēdis

P.S. Jā, laikam visiem nebūs viegli, jo ko lai dara tie, kas māk tikai regulēt, kontrolēt, neuzticēties un vienīgie zina, kā lietas “pareizi” jāvirza.

Guntas Klismetas foto

REDAKTORE

Gunta Klismeta
67326634, 29428303
fakss 67212241
gunta@lps.lv

REDAKTORES VIETNIECE

Daina Oliņa
67508530, 29130839
fakss 67212241
daina.olina@lps.lv

MŪSU ADRESE

Latvijas Pašvaldību savienība
Mazajā Pils ielā 1,
Rīgā, LV 1050

ISSN 1407-3560

Izdevējdarbības licence
Nr. 1740

Bez redakcijas atļaujas
pārpublicēt aizliegts

Publicētie raksti ne vienmēr
pauž LPS viedokli

Gunta Klismeta
redaktore
*Eiropas Parlamenta
"karogu ierindā" Briselē*

Daina Oliņa
redaktore vietniece
*Viļakas novada muzeja
Baltajā istabā*

LATVIJA EIROPĀ

CAUR BRISELI – UZ SAVU PAŠVALDĪBU	2
LPS ATVĒRTĀS DURVĪS BRISELĒ	8
PAR GARLAICĪBU NESŪDZOS	10

EIROPA LATVIJĀ

ES REĢIONU KOMITEJAS SĒDE UN <i>COTER</i> SEMINĀRS – RĪGĀ	14
KOMISĀRS PIEBALGS AICINA ĪSTENOT SADARBĪBAS PROJEKTUS	
ATTĪSTĪBAS VALSTĪS	15
NEVIS EIROPAS SAVIENĪBA VEIDO LATVIJAS POLITIKU, BET GAN	
LATVIJAS IEDZĪVOTĀJI – ES POLITIKU	16
MĀJA, KURĀ KĻŪT PAR EIROOPTIMISTU	19

"LOGS" VIESOS

NEVIS STRĀDĀT, BET KALPOT	22
---------------------------	----

PAŠVALDĪBU SAVIENĪBĀ

INFORMĀCIJAI UN DARBAM	30
------------------------	----

PROJEKTI

AR FUTBOLU PRET RUDENS DEPRESIJU	32
JAUNO VĒSMU IESPĒJAS LAUKOS	33

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

KĀRTĪBAS UN DROŠĪBAS LABAD	34
----------------------------	----

DER ZINĀT

INFORMĒ RAPLM	38
INFORMĒ VRAA	39
INFORMĒ FINANŠU MINISTRIJA	39
INFORMĒ EKONOMIKAS MINISTRIJA	41
INFORMĒ VIDES MINISTRIJA	42
INFORMĒ LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA	43
INFORMĒ VESELĪBAS MINISTRIJA	43

ANEKDOTES

ATPŪTAI, ATELPAI, SMAIDAM	44
---------------------------	----

Žurnālu iespējams abonēt, piezvanot pa tālruni **67 508 530** vai **67 326 634**

Gunta Klismeta

Oktobra pirmā darba nedēļa Briselē bija iezīmīga ar vairākiem Eiropas un pasaules mēroga pasākumiem, kuros piedalījās gan daudzu valstu vadītāji, augsta ranga politiķi un speciālisti, gan lauksaimnieki no Eiropas Savienības dalībvalstīm, gan ES Reģionu komitejas delegāti un pašvaldību pārstāvji no visdažādākajiem Eiropas reģioniem un pilsētām.

4. un 5. oktobrī Briselē notika Āzijas un Eiropas sanāksme *ASEM 8*, kuras dalībnieku vidū bija arī mūsu Valsts prezidents Valdis Zatlers. Šāda augsta līmeņa tikšanās, lai attīstītu Eiropas un Āzijas partnerību, tiek rīkota reizi divos gados, un šajā samītā galvenais jautājums bija pasaules mēroga ekonomikas pārvaldības nepieciešamība. Savukārt Eiropas lauksaimnieku kongresā, ko rīkoja reprezentatīvā organizācija COPA un lauksaimniecības kooperatīvus apvienojošā COGECA, Latviju Briselē pārstāvēja Zemnieku saeimas, Latvijas Lauksaimniecības kooperatīvu asociācijas, Latvijas Zemnieku federācijas un Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes pārstāvji. Šā kongresa darba kārtībā bija Eiropas Savienības kopējā lauksaimniecības politika pēc 2013. gada.

Kā ierasts, katru gadu oktobrī reizē ar ES Reģionu komitejas kārtējo plenārsesiju notiek arī *Open Days* jeb reģionu un pilsētu Eiropas nedēļa – šoruden jau astoto reizi. Reģionu komiteja un Eiropas Komisija sadarbībā ar reģioniem un pilsētām no visas Eiropas, uzņēmējdarbības, bankām, starptautiskām apvienībām un akadēmisko sabiedrību organizēja vairāk

CAUR BRISELI – UZ SAVU PAŠVALDĪBU

nekā simts semināru, debates, izstādes, darbnīcas un kontaktu dibināšanas pasākumus vairāk nekā 6000 dalībniekiem. Reģionu komitejas galvenajā ēkā bija iekārtots *Open Days* "tikšanās centrs", kura divās tematiskajās zonās tika popularizēti labās prakses piemēri un vietēja mēroga aktivitātes klimata pārmaiņu un Eiropas pārrobežu sadarbības jomā.

Atvērto durvju dienu pasākumos nu jau vairākus gadus piedalās arī Latvijas pašvaldības. Tā sevi Briselē "atrādījusi" galvaspilsēta un Rīgas reģions, Vidzemes plānošanas reģions, kuldīdznieki un līvānieši, pērn mūsu valsti pārstāvēja Daugavpils pilsētas dome, bet šogad – Zemgales plānošanas reģions un grobiņnieki.

Ar Zemgales plānošanas reģiona piemēru uzņēmējdarbības veicināšanā iepazīstināja Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Valsts stratēģiskās plānošanas departamenta direktora vietniece, reģionālās attīstības plānošanas nodaļas vadītāja **Ilona Raugze**, seminārā par inovatīvām reģionālajām stratēģijām prezentējot biznesa inkubatoru un norvēģu tipa "biznesa dārzu" tīklu. Jāpiebilst, ka Zemgale ir inovāciju līderis Latvijā un galvenajos attīstības plānošanas dokumentos tiek pozicionēta kā reģions, kam raksturīga labvēlīga dzīves vide, unikāls kultūrvēsturiskais mantojums un ainava, attīstīts intelektuālais potenciāls, zinātnietilpīga ekonomika un ražotnes un pakalpojumi ar augstu pievienoto vērtību. Zemgales plānošanas reģionā veiktās aktivitātes vērstas uz uzņēmējdarbības attīstību reģionā, un tam kalpo biznesa inkubatori Jelgavā, Jēkabpilī, Aizkrauklē un Dobelē, kā arī ar Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta atbalstu veidotie pieci biznesa dārzi depresīvajās Latvijas un Lietuvas pierobežas teritorijās Aknīstē, Aucē, Gailīšos, Elejā un Neretā. Zemgales izaugsme nākotnē būs balstīta uz kokapstrādes, tradicionālās un bioloģiskās lauksaimniecības, pārtikas ražošanas un pārstrādes, kā arī mašīnbūves, metālapstrādes un tūrisma nozari.

Grobiņas novada domes priekšsēdētāja vietnieks un attīstības nodaļas vadītājs **Jānis Neimanis**, kurš ir arī ES Reģionu komitejas Latvijas delegācijas loceklis, šoreiz uz Briseli līdzī bija paņēmis divas savas nodaļas meitenes – projektu vadītājas **Gunitu Laivenieci** un **Ievu Kulpi**.

Grobiņnieki *Atvērto durvju dienu* pasākumos piedalījās jau otro reizi – pirms trim gadiem toreizējā attīstības nodaļas vadītāja Evija Kopštāle iepazīstināja eiropiešus ar Lielās ielas rekonstrukcijas projektu, bet šoreiz G. Laiveniece sekmīgi prezentēja Grobiņas un Durbes novadā īstenoto projektu sociālās atstumtības riska mazināšanai. Portugāles pārstāvniecībā organizētajā apaļā galda diskusijā “Grow Smart” (*Augt gudri*) Gunitas uzstāšanās izpelnījās atzinību un uzslavas gan no pašmāju atbalstītājiem, gan citu valstu kolēģiem.

8. reģionu un pilsētu Eiropas nedēļas galvenie temati tāpat kā ES Reģionu komitejas rudens sesijā bija kohēzijas politikas reforma pēc 2013. gada un iespējas, kā vietējā un reģionālā līmeņa pasākumi vides, klimata pārmaiņu, kohēzijas politikas un platjoslas interneta jomā var sekmēt ilgtspējīgu un iekļaujošu stratēģiju, kurai dots nosaukums “Eiropa 2020”. To šāgada martā ierosināja Eiropas Komisija, lai turpinātu Lisabonas stratēģiju. Jaunajā stratēģijā galvenā uzmanība pievērsta zināšanām un inovācijām, ilgt-

spējīgākai tautsaimniecībai, augstam nodarbinātības līmenim un sociālajai iekļaušanai. Šoreiz *Open Days* darbsemināros un priekšlasījumos galvenā uzmanība tika pievērsta trim svarīgākajiem jautājumiem: konkurētspējai, sadarbībai un kohēzijai.

Piedaloties *Atvērto durvju dienu* rīkošanā, Reģionu komiteja organizēja divus pasākumus, uzsverot vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmīgo lomu. 4. oktobrī ES vides komisārs Jāness Potočniks pauda atbalstu RK sagatavotajam atzinumam par pašvaldību nozīmi turpmākajā vides politikā, bet dienu vēlāk ES komisāre klimata pārmaiņu jautājumos Konnija Hēdegorda piedalījās Reģionu komitejas un ASV mēru konferences līguma parakstīšanā, ar kuru vietējās pašvaldības abās Atlantijas okeāna pusēs apņemas dalīties zināšanās un pieredzē par emisiju samazināšanu. Savu parakstu šim mēru paktam pievienojuši arī Jēkabpils, Jelgavas, Tukuma, Valmieras un Rīgas pašvaldības vadītāji. Pavisam paktā šobrīd iesaistījušās 2000 pilsētas, 25 galvaspilsētas un 100 reģioni ar mērķi uzlabot ēku energoefektivitāti un sekmēt atjaunojamo energoresursu izmantošanu un ilgtspējīgu mobilitāti pilsētās, kā arī panākt iedzīvotāju ieradumu maiņu.

Pašreizējo Eiropas Savienības kohēzijas finansēšanas programmu beigu termiņš 2013. gadā un stratēģijā “Eiropa 2020” noteiktie tālejošie izaugsmes mērķi izraisījuši diskusijas par to, kādai nākotnē jābūt kohēzijas politikai. Šis jautājums tika apspriests arī Reģionu komitejas 86. plenārsesijā, un RK pieņemtajā atzinumā pausts, ka kohēzijas politikā galvenā uzmanība jāpievērš ekonomiskās, sociālās un teritoriālās

LATVIJA EIROPĀ

kohezijas mērķiem. Šim atzinumam par kohezijas politikas ieguldījumu stratēģijā "Eiropa 2020" piecus grozījumus bija iesniegusi arī Latvijas delegācija. Mūsu delegāti ir gandarīti, ka pieņemts priekšlikums par nepieciešamību mazināt reģionu attīstības līmeņa atšķirības un vismazāk attīstīto reģionu atpalicību, kā noteikts līgumā par Eiropas Savienību. Latvijas pašvaldību delegācijas iesniegtais un RK atbalstītais grozījums aizstāv jauno dalībvalstu intereses arī turpmāk saņemt īpašu ES kohezijas politikas atbalstu, lai sasniegtu attīstītāko valstu līmeni.

Diemžēl ES RK neatbalstīja pārējos četrus Latvijas pašvaldību delegācijas iesniegtos grozījumus, nepildinot teritoriju sarakstu, kam jāvelta īpaša uzmanība – nav iekļauti apvidi, kurus skārusi ekonomikas atpalicība, un ES austrumu robežas reģioni. Punktā par strukturālo reformu īstenošanu Eiropā tā arī palika neuzsvērts, ka tās īpaši nepieciešamas ES institūcijās, paaugstinot to efektivitāti. Nav iekļauts atzinums, ka pietiekama vērtība netiek veltīta fiziskam šķērslim – attālumam laika izpratnē līdz mācību iestādēm, teritorijās ar ļoti zemu iedzīvotāju blīvumu un slikti attīstītu infrastruktūru. Tāpat arī noraidīta Latvijas ideja iekļaut grozījumu, ka Reģionu komiteja neatbalsta vispārēju atbalsta paplašināšanu, tomēr aicina paplašināt atbalsta jomas vismazāk attīstītajos ES reģionos.

RK priekšsēdētāja Merčēdesa Bresko kundze, atzinīgi novērtējot jauno stratēģiju kā pirmo soli, vienasprāt, pareizajā virzienā – prom no neoliberālās programmas, paudusi, ka nepieciešami vēl citi pasākumi, lai atjaunotu Eiropas ekonomikas, vides un sociālo mērķu līdzsvaru. Plenārsesijā pieņemtajā atzinumā par kohezijas politiku un ES jaunās stratēģijas kritērijiem teikts, ka programmu izstrādē un novērtēšanā jābalstās vēl uz citiem rādītājiem, nevis tikai iekšzemes kopprodukta rādītāju un šajās programmās jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības.

Jautājums par Eiropas Savienības kohezijas un reģionālo politiku pēc 2013. gada bija iekļauts arī Eiropas Parlamenta darba kārtībā 7. oktobrī. Dienu pirms tam Latvijas Pašvaldību savienības vadība Briselē tikās ar eiroparlamentārieti **Robertu Zili** un iepazīstināja viņu ar Latvijas pašvaldību delegācijas iesniegtajiem grozījumiem Reģionu komitejai.

Lūdzot vārdu Eiropas Parlamentā, Latvijas deputāts R. Zile akcentēja: – *Svarīgi mums neapjukt, būt mazliet konservatīviem un nepazaudēt kohezijas politikai divas pamatlietas – ka tā ir neatkarīga politika, kuras galvenais mērķis ir un paliek attīstības izlīdzināšana starp mazāk attīstītām teritorijām un pārējo Eiropas Savienību, un ka iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju pēc pircēja paritātes tomēr ir galvenais kritērijs.*

Eiropas Parlamenta pieņemtā rezolūcija prasa īstenot vispārēju Eiropas reģionālo politiku pilnīgi visā Savienības teritorijā un visos Eiropas reģionos, pieņemt pielāgotu stratēģiju "ES 2020" un īstenot kohezijas politiku, tāpat pilnībā jāizskata jautājums par reģionālās dimensijas iekļaušanu ierosinātajā ES budžeta pārskatā un turpmākajā finanšu shēmā, kā arī jābūt pietiekamai elastībai, lai ņemtu vērā reģionālās īpatnības un atbalstītu mazāk attīstītos reģionus, izmantojot priekšrocības attālākiem, pierobežas un reģioniem ar īpašām ģeogrāfiskā izvietojuma īpatnībām, kā arī citiem, kam ir attīstības grūtības.

RK plenārsēdē, izskatot rezolūciju par Reģionu komitejas nākotnes sastāvu, vairākums nobalsoja pret lielo valstu iesniegtajiem grozījumiem. Tādējādi nākamajā Eiropas Savienības Reģionu komitejas mandātu periodā no 2015. gada (vai agrāk, ja ES pievienosies jaunas dalībvalstis) tiek paredzēta kārtība, ka delegācijas dalībnieku minimālais skaits būs pieci un maksimālais – 24. Balstoties uz šo RK rezolūciju, Eiropas Komisija sagatavos priekšlikumu apstiprināšanai ES Padomē. Šobrīd Latvijas un Igaunijas delegācijā ir pa septiņiem locekļiem un septiņiem viņu aizvietotājiem, bet Lietuvas delegācijas sastāvu Eiropas Savienības Reģionu komitejā veido deviņi locekļi un deviņi aizvietotāji. Jautāju dažiem no mūsu kaimiņvalstu pārstāvjiem, kādas problēmas aktuālas ir viņu pašvaldībā un kādas jārisina kopā visām Baltijas valstīm un Eiropas līmenī.

Veino Hallikmegi, Igaunijas delegācijas vadītājs, Pērnavas pilsētas domes deputāts: – *Uzskatu, ka pats galvenais Eiropas mēroga apspriešanas jautājums ir attīstības teritoriālā izlīdzināšana, lai nebūtu tādu lielu dzīves līmeņa atšķirību, kā patlaban, piemēram, Austrumvācijā un jaunajās valstīs – Rumānijā, Bulgārijā, Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Visas valstis būtu jāsarindo vienādās starta pozīcijās, lai tiktu līdzvērtīgi nodrošinātas svarīgās prioritātes – ūdens, kanalizācija, ceļi, sociālā sfēra, bet tālāk tad katra valsts pati lemtu, kā attīstīties. Naudas Igaunijā, kā pie mums mēdz teikt, betona investīcijām ir daudz, izgāztuves jau ir gandrīz*

līmenī, ceļus arī būvējam, bet problēma ir dzelzceļš. Domāju, ka Latvijai, Lietuvai un Igaunijai kopā būtu jāveido ziemeļu–dienvidu transporta koridors, taču pēc TEN-T septembra sanāksmes Rīgā šķiet, ka Latvija vairāk ieinteresēta attīstīt rietumu–austrumu virzienu.

Odeta Žerlauskiene, Lietuvas delegācijas locekle, Skodas pašvaldības priekšsēdētāja vietniece: – *Manā pašvaldībā patlaban visaktuālākais tāpat kā visiem ir bezdarba mazināšana un darba vietu veidošana. Skodas pašvaldība nav liela, nekādu lielu rūpnīcu mums nav, bet bezdarbs ir apmēram seši procenti. Tāpēc vietējā vara ļoti daudz strādā pie Eiropas projektiem un mēģinām attīstīt ražošanu, kā arī veidojam Skodu par interesantu atpūtas vietu. Domāju, ka ejam pareizajā virzienā, koncentrējoties uz tūrisma attīstību. Skoda var veiksmīgi konkurēt ar citām Lietuvas pilsētām, bet izdzīvot šajā grūtajā periodā palīdz ar Eiropas Savienības atbalstu īstenotie projekti.*

Savukārt Latvijas delegācijas vadītājs, LPS priekšsēdis un Užavas novada deputāts **Andris Jaunsleinis** pie vissvarīgākajiem jautājumiem, kuri būtu jārisina Eiropas Savienībai, min joprojām nesasniegto un tādēļ ļoti aktuālo ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķi – ES atbalsta turpināšanu investīcijām infrastruktūrā – transporta tīkliem, mājokļiem u.c. Tāpat arī nozīmīgam jābūt atbalstam dalībvalstīm krīzes izraisīto seku novēršanai un tas jāturpina, kā arī ES mērogā jārisina problēmas, kas saistītas ar publisko iepirkumu, un jāveicina publiskā un privātā partnerība. ES enerģētiskās neatkarības un arī Latvijas enerģētiskās tirgus kontekstā ir svarīgi Eiropas Savienības līmenī veicināt atjaunojamo enerģijas resursu izmantošanu un energoefektivitāti – gan ES politikas lēmumu, gan finansiālā atbalsta formā. – *Šajā plenārsesijā Latvijas delegācija vērtīgi sekoja atzinuma apspriešanai par kohēzijas politiku. Lai gan pamatīgi saķērāmie ar vāciešiem, tomēr uzvarējām, un Latvijas delegātu priekšlikums par reģionu attīstības līmeņa atšķirību un vismazāk attīstīto reģionu atpalicības mazināšanu radis vietu RK atzinumā, –* priecājas A. Jaunsleinis.

Kurmets Mīrseps, Igaunijas delegācijas loceklis, Antslas pašvaldības deputāts: – *Manā pašvaldībā, kas atrodas Dienvidigaunijā, netālu no Latvijas robežas, patlaban tiek īstenoti trīs lieli projekti – noslēgumam tuvojas kanalizācijas programma un renovējam kultūras namu par Eiropas līdzekļiem un par savu naudu būvējam slēpju trasi. Šobrīd Igaunijas pašvaldības cenšas strādāt tā, lai ar mazākiem finanšu līdzekļiem izdarītu pēc iespējas vairāk. Galvenā ir sociālā sfēra, jo arī pie mums bezdarba līmenis ir augstāks nekā agrāk, tādēļ jādomā, kā to samazināt, jāorganizē brīvdienas lielākam skaitam bērnu un jānodarbojas ar vēl citām tamlīdzīgām lietām. Tā kā saņemam gana daudz Eiropas līdzekļu, pašvaldībās noris arī celtniecība, ierīkojam kanalizācijas sistēmas, labiekārtojam skolas, mazajās pašvaldībās veiksmīgi tiek īstenota LEADER programma. Domāju, nav tiesa, ka Igaunija labāk nekā Latvija apgūst Eiropas naudu, situācija ir apmēram tāda pati. Eiropas līmenī, manuprāt, vajadzētu risināt jautā-*

(No kreisās) Igaunijas delegācijas vadītājs Veino Hallikmegi, Lietuvas delegācijas locekle Odeta Žerlauskiene, Latvijas delegācijas vadītājs Andris Jaunsleinis un Kurmets Mīrseps no Igaunijas.

jumu par dzelzceļa trasi no Tallinas uz Berlīni. Tāpat arī uzskatu, ka stratēģija “Eiropa 2020” jāveido tā, lai reģioniem tajā būtu skaidri redzamas attīstības iespējas un tā būtu programma dzīvei.

Dr. Uno Silbergs, Igaunijas delegācijas loceklis, Koses apriņķa pašvaldības deputāts: – *Mājās – Koses apriņķa pašvaldībā – jārisina ikdienas ierastās problēmas. Patlaban strādājam pie nākamā gada budžeta veidošanas – tas būs mazāks, tāpēc nevarēsim veikt lielas*

investīcijas. Reģionu komitejā katrā plenārsesijā tiek apspriestas daudzas svarīgas problēmas un ir daudz priekšlikumu, taču mani visvairāk satrauc tas, ka visiem nav vienādi spēles noteikumi un noris cīņa starp mazajām un lielajām, vecajām un jaunajām valstīm.

Povils Žagunis, Lietuvas delegācijas loceklis, Panevėžas rajona mērs: – *Reģionu komitejā darbojos jau otro sasaukumu un uzskatu, ka tas ir svarīgi, jo mūsu iedzīvotāji saņem nepastarpinātu informāciju par to, kā dzīvo gan Eiropas lielās un vecās valstis, gan jaunās. Pēc kārtējās sēdes sniedzu rajonā informāciju, kādi jautājumi Reģionu komitejā apspiesti, un šādu ziņojumu gatavoju arī apriņķa reģionālajai padomei. Briselē lietuvieši allaž cenšas aktīvi aizstāvēt savas intereses, lai nepieļautu Lietuvai neizdevīgu lēmumu pieņemšanu, un nereti mūsu viedoklis izskanējis visai skaļi.*

Latvijas delegācija šajā reizē Briselē bija šādā sastāvā: LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**, Valmieras pilsētas

LATVIJA EIROPĀ

domes priekšsēdētājs **Inesis Boķis**, Liepājas pilsētas domes deputāts **Guntars Krieviņš**, Skrundas novada domes priekšsēdētāja **Nelliņa Kleinberga**, Mālpils novada domes priekšsēdētājs **Aleksandrs Lielmežs**, Grobiņas novada domes priekšsēdētāja vietnieks **Jānis Neimanis** un Saldus novada domes priekšsēdētāja **Indra Rassa**. Pavisam Reģionu komitejā – Eiropas Savienības vietējo un reģionālo pārstāvju politiskajā asamblejā – ir 344 locekļi no visām 27 ES dalībvalstīm. Kā mūsu delegāti vērtē savu līdzdarbošanos ES Reģionu komitejā un kādus svarīgus jautājumus katrs, ja būtu tāda iespēja, ierosinātu izskatīt Eiropas līmenī, jautāju dažiem šīs plenārsesijas dalībniekiem.

Indra Rassa: – Manuprāt, svarīgākās tēmas ir teritoriālā kohēzija un līdzsvarota attīstība, turklāt ar līdzvērtīgiem noteikumiem, un demokrātiska un vienlīdzīga attieksme pret visām dalībvalstīm – ne tikai formāli vārdos, bet arī dzīvē un izjūtās. Mūs interesē reāla, līdzsvarota un izlīdzināta attīstība visā Eiropas Savienībā. Mēs esam jauna dalībvalsts, taču domāju, ka cilvēki, kurus pārstāvam, nebūt nav sliktāki un arī pelnījuši tikpat mierīgu un sociāli nodrošinātu dzīvi kā vecās Eiropas pilsoņi. Vienlīdzīgu attieksmi cenšamies īstenot arī savā lielajā Saldus novadā. Mums šajā sasaukumā darbojas jaunizveidotā līdzsvarotas attīstības komisija, kurā ietilpst visu pārvalžu vadītāji – lielākoties vecie pagastu padomju priekšsēdētāji, kas vislabāk pārzina vietējo dzīvi. Domāju, ka lielais novads devis savu pienesumu gan Saldus pilsētai, gan atsevišķiem pagastiem, jo vairākos netiktu īstenoti iesākie projekti un draudētu finanšu stabilizācija, ja nebūtu notikusi apvienošana – pēc dramatiskā budžeta samazinājuma pagājušajā gadā šie pagasti vairs nebija spējīgi nodrošināt līdzfinansējumu, nevarēja aizņemties, taču novada lielais maks ļāva to darīt. Līdzīga situācija bija arī Saldus pilsētā, kur kredītportfelis uz pirmo jūliju bija 30 procenti no budžeta. Vēl pie līdzsvarotas attīstības jāmin elektroniskā dokumentu aprites sistēma, jo pagastu iedzīvotājiem Saldū nekas vairs nav kārtojams – iesniegumu pabalstam viņi var uzrakstīt uz vietas, jo katrā pagastā ir sociālais darbinieks, turpat arī var pabalstu saņemt, tāpat deklarēt dzīvesvietu, vienīgi bērnu vai laulību reģistrēt gan jābrauc uz Saldu. Viens no Eiropas Savienības principiem, par ko runājam arī Reģionu komitejā, ir tuvināt varu iedzīvotājiem. Es domāju, ka Latvijā valsts vara ir ļoti tālu, daudz

likumu un noteikumu tiek rakstīti Rīgai, nedomājot par to, kas notiek pārējā Latvijā. Dalība Reģionu komitejā ļauj uz lietām paraudzīties lielākos mērogos.

Jānis Neimanis: – Galvenais ieguvums no dalības Reģionu komitejā ir pieredze pašvaldību darbā un plaša nepastarpināta informācija. Tas jau ir tas interesantākais – redzēt un dzirdēt kādu mācību no citu reģionu pārstāvjiem un informēt par savu pašvaldību. Šajā reizē Grobiņa parādīja Eiropai, kā īstenojam smagu sociālo projektu, un, liekas, tas mums izdevās. Tā bija ļoti laba iespēja arī attīstības nodaļas projektu vadītājiem pārliecināties, ka tas, ko darām, nav maz, un jebkurš reģions vai pašvaldība – gan lielākas, gan mazās – var paveikt daudz labu darbu. Mūsu projekts augstu novērtēts arī savās mājās, un ir ļoti svarīgi, ka varam šajā grūtajā laikā kādam palīdzēt. Esmu lepns par savu attīstības nodaļu, kurā patlaban ir divas projektu vadītājas un plānotāja, kura izstrādā novada attīstības programmu, – ļoti labi kadri, ar labu izglītību un pieredzi, jaunas un perspektīvas. Taču, kamēr nav gatava attīstības programma un pašvaldība nav precīzi formulējusi savas prioritātes, mūsu darbība projektu jomā dažbrīd atgādina ugunsdzēsēju režīmu, kad vienam cilvēkam nākas vienlaikus strādāt pat pie sešiem projektiem. Politikiem vēl jānotic, ka nepietiek tikai runāt par Eiropas naudas apgušanu, bet tas tiešām jāizdara.

Aleksandrs Lielmežs uzskata, ka Eiropas Savienības fondu naudas dalīšanas kārtība nav elastīga, tā nendrošina atšķirību izušanu Latvijas reģionos. Viņš ir pārliecināts, ka jau pašā sākumā ar naudu bija jādod tiesības rīkoties reģioniem. Tāpat nedrīkstēja noteikt, ka vislētākais projekts būs visizdevīgākais.

Nelliņa Kleinberga: – Uz Briseli braukāju jau sešus gadus un uzskatu, ka mūsu delegācijai ir ļoti paveicies, jo tur mūs gaida Latvijas delegācijas koordinatore Evita. Kad ierodamies uz sēdēm, viņa jau noskaidrojusi mūsu valdības un citu delegāciju viedokļus par izskatāmajiem jautājumiem un sagatavojusi ieteikumus, kas var noderēt Latvijas delegātiem. Ļoti vērtīgi, ka mums ir tāds cilvēks un tāpēc arī LPS delegētajiem pārstāvjiem Reģionu komitejā vienmēr ir sava nostāja. Vienīgi žēl, ka Eiropas Savienības vietējo un reģionālo pārstāvju politiskajai asamblejai nav riktīga pēdējā vārda, tikai rekomendējošas tiesības un varam strādāt vien pie ieteikumiem. Reģionu komitejai un dalībvalstīm gribu teikt – ieklausieties mazajos!

Inesis Boķis: – Reģionu komitejā darbojos pirmo gadu, taču šajā īsajā laikā esmu sapratis, ka šeit ne tikai viedokļi ir ļoti dažādi, bet arī iespējas – gan valstīm, gan reģioniem, gan atsevišķiem deputātiem. Manuprāt, RK ikreiz būtu jācenšas pieņemt

kopīgo lēmumu tādu, lai tas nebūtu ar pilnīgi pretēju nozīmi mazām un lielām, nabadzīgām un bagātām valstīm un reģioniem, bet vismaz par 50 procentiem būtu pieņemams visiem. Šajā plenārsesijā tika apspriesti ļoti svarīgi jautājumi – sākot ar IT un beidzot ar kohēziju un lauksaimniecības politiku, un gandrīz katrā plenārsēdē vairāki ir tādi, kas būs nozīmīgi nākamajos trīs, piecos un desmit gados. Mūs visvairāk interesē pēc iespējas ātrāk uzzināt, cik tās naudiņas būs septiņgadē vai piecīgadē. Par līdzsvaroto attīstību domājot, šķiet, ka esam nopietnās krustcelēs, un to pierādīja arī vēlēšanas Latvijā. Lai ekonomiski tuvotos un līdzinātos attīstītajai Eiropai, nākamie pieci gadi būs izšķirošie, jo pēc tam būs grūti ko glābt – gan nacionālā, gan starptautiskā ziņā. Ja cilvēki turpinās no Latvijas braukt prom, drīz valstī paliks tikai miljons iedzīvotāju un divas trešdaļas

no tiem padzīvojušos gados, un tad būs cauri. Šim sasaukumam, kas tagad Latvijā ievēlēts, ļoti nopietni par to jādomā. Bet, no otras puses, nav jau tik pesimistiski, jo ar četrus miljardus budžetu var daudzko izdarīt, tikai jānosprauž attīstības virzieni un viss jāsalansē. Jāatrod tie punkti, kas nes naudu, piemēram, tranzīts, osta, tūrisms, un iespējas arī mums ir. Valsts līmenī jāiegriež tie rati, ko mums devusi daba un ģeogrāfiskais stāvoklis, jāizveido daudz mazo un vidējo uzņēmumu ar lielu pievienoto vērtību, kur būtu darba vietas ar labu atalgojumu, jāatrod vietas, kur var iegūt izejvielu – pirmām kārtām no kaimiņiem austrumos un arī rietumos – un kaut ko no tās gatavot. Un jābeidz visos līmeņos kašķēties, apvainot citam citu pēc partiju piederības, kaut vai jāpalūkojas uz kaimiņiem – nu, nav viņi tik kašķīgi!

REĢIONU KOMITEJA

- Eiropas Savienības politiska asambleja, kas pārstāv reģionālās un vietējās pašvaldības
- Izveidota saskaņā ar Māstrihtas līgumu 1992. gadā; pirmā plenārsesija notika 1994. gada martā

27 valstu delegācijas; kopējais RK locekļu skaits – **344** (un 344 aizvietotāji):

Vācija, Francija, Itālija, Lielbritānija – 24; Polija, Spānija – 21; Rumānija – 15; Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Grieķija, Ungārija, Nīderlande, Portugāle, Zviedrija – 12; Dānija, Īrija, Somija, Slovākija, Lietuva – 9; Igaunija, Latvija, Slovēnija – 7; Kipra, Luksemburga – 6; Malta – 5

Latvijas pašvaldību pārstāvji ES Reģionu komitejā (darbojas kopš 2010. gada februāra)

Pārstāvis	Aizvietotājs
LPS priekšsēdis, Ventspils novada domes deputāts Andris Jaunsleinis	Ogres novada domes priekšsēdētājs Edvīns Bartkevičs
Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieks Ainārs Šlesers	Rīgas domes Pilsētas attīstības komitejas priekšsēdētājs Sergejs Dolgopolovs
Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs	Valmieras pilsētas domes priekšsēdētājs Inesis Boķis
Liepājas pilsētas domes deputāts Guntars Krieviņš	Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāja pirmais vietnieks Jānis Vītoliņš
Saldus novada domes priekšsēdētāja Indra Rassa	Skrundas novada domes priekšsēdētāja Nelliņa Kleinberga
Mālpils novada domes priekšsēdētājs Aleksandrs Lielmežs	Jaunpils novada domes priekšsēdētāja Ligita Gintere
Grobiņas novada domes priekšsēdētāja vietnieks Jānis Neimanis	Balvu novada domes priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks

Vēsture

1992 – Māstrihtas līgums – RK izveide

1994 – Pirmā plenārsesija Briselē

1995 – Līdz ar Eiropas Savienības paplašināšanos no 12 līdz 15 valstīm RK locekļu skaits no 189 pieaug līdz 222

1997 – RK loma nostiprinās; palielinās to jomu skaits, kur konsultācijas ar RK ir obligātas; arī Eiropas Parlaments turpmāk var pieprasīt RK atzinumus

2003 – Nicas līgums – RK locekļiem jābūt vēlētas varas pilnvarotiem vai politiski atbildīgiem

2004 – 25 valstu Eiropas Savienībā RK locekļu skaits no 222 pieaug līdz 317

2004 – Līgums par Konstitūciju Eiropai – RK institucionālās un politiskās nozīmes pieaugums

2007 – 27 valstu Eiropas Savienībā RK locekļu skaits no 317 pieaug līdz 344

2007 – Lisabonas līgumā paaugstināts RK statuss un vairota tās politiskā nozīme

LPS ATVĒRTĀS DURVĪS BRISELĒ

8th European Week of Regions and Cities
Brussels
4-7 October 2010

Dace Zvirbule

4. – 7. oktobrī Briselē jau astoto reizi kopš 2003. gada notika Eiropas reģionu un pilsētu *Atvērto durvju dienas*, kuru pamattēma bija – **Eiropa 2020: konkurētspēja, sadarbība un kohēzija visiem reģioniem.**

ES Reģionu komiteja un Eiropas Komisijas Reģionālās politikas ģenerāldirektorāts kopā ar 244 reģioniem un pilsētām no 33 valstīm rīkoja šīs *Atvērto durvju dienas*, lai sapulcinātu politiķus, pašvaldību vadītājus un ekspertus, kā arī akadēmiskās vides pārstāvjus no visas Eiropas. Šajā laikā notika 130 semināri, kuros runāja vairāk nekā 600 runātāju un pulcējās vairāk nekā 6000 klausītāju. Prezentācijas skatiet: http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2010, sadaļā *Presentations*.

LPS pārstāvji Eiropas Parlamentā

Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda projekta **“Latvijas Pašvaldību savienības kapacitātes stiprināšana pašvaldību interešu pārstāvībā lēmumu pieņemšanas procesā Eiropas Savienības institūcijās”** ietvaros Eiropas reģionu un pilsētu *Atvērto durvju dienās* Briselē piedalījās LPS ģenerālsēkretāre **Mudīte Priede**, LPS ārējo sakaru padomniece **Zane Dūze**, LPS padomnieks informācijas tehnoloģiju jautājumos **Guntars Krasovskis**, projekta vadītāja **Elita Kresse** un eksperte komunikācijas un publicitātes jautājumos **Dace Zvirbule**.

Eiropas Parlamentā (EP) LPS pārstāvji tikās ar EP deputātu no Latvijas **Robertu Zīli**, kurš iepazīstināja gan ar savu darbu, gan darba telpām. LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis** informēja EP deputātu par to, ka 6. oktobrī ES Reģionu komiteja (RK) pieņēma Latvijas delegācijas iesniegto grozījumu ES RK atzinumam **“Kohēzijas politikas ieguldījums stratēģijā “Eiropa 2020”**”. Atzinuma 68. punktā par to, ka kohēzijas politikā galvenā uzmanība arī turpmāk jāpievērš ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķiem, Latvijas pašvaldību delegācija prasīja uzsvērt – īpaši mazinot reģionu attīstības līmeņa atšķirības un mazinot vismazāk attīstīto reģionu atpalicību, kā noteikts līgumā par Eiropas Savienību. Latvijas pašvaldību delegācijas iesniegtais un RK atbalstītais grozījums RK atzinumā par kohēzijas politiku aizstāv ES jauno dalībvalstu intereses arī turpmāk saņemt īpašu ES kohēzijas politikas atbalstu, lai sasniegtu ES attīstītāko valstu līmeni. Pēc tikšanās ar LPS pārstāvjiem šādu viedokli EP deputāts **Roberts Zīle** aizstāvēja arī savā runā EP 7. oktobra plenārsēdē.

LPS pārstāvji Briseles semināros

Cenšoties apmeklēt pēc iespējas vairāk no Eiropas reģionu un pilsētu *Atvērto durvju dienu* 130 semināriem, LPS pārstāvji katrā no tiem tikās ar jau pazīstamiem

Lietuvas un Igaunijas pašvaldību asociāciju pārstāvjiem, kā arī iedibināja jaunus kontaktus ar Portugāles un citu ES dalībvalstu pašvaldību asociācijām.

Visaktīvākais semināru apmeklētājs no LPS bija padomnieks informācijas tehnoloģiju jautājumos **Guntars Krasovskis**. Ātri skrienot vai pārvietojoties ar metro, viņš paguva līdzdarboties piecos *Atvērto durvju dienu* semināros un labprāt dalījās savos secinājumos par tiem.

“Bridging the digital divide” (Tilts pār digitālo nošķirtību) – seminārā piedalījās ASV vēstnieks ES, līdz ar to vairāk uzmanības tika pievērsts ASV pieredzei šīs problēmas risinājumos. Konkrētas “receptes” netika sniegtas, vairāk bija atsauce uz Eiropas kopīgā stratēģijas dokumenta “Digital Agenda for Europe (DAE)” (Digitālā darba kārtība Eiropai) realizācijas mērķiem.

“Peterborough Sustainable City Visualisation Project” (Ilgtspējīgas pilsētas vizualizācijas projekts) – pozitīvās pieredzes stāsts par mazu Anglijas pilsētu, kas savā teritorijas plānojumā izmanto jaunākos IT sasniegumus: izvērtē biežāk izmantojamās kājāmgājēju, riteņbraucēju un autobraucēju maršrūtus, lai plānotu sabiedriskā transporta un infrastruktūras attīstību; pēta elektroresursu noslodzi, lai plānotu elektrotīklu jaudas attīstību; aptaujā iedzīvotājus par faktoriem, kas neapmierina dzīves kvalitāti konkrētā dzīvesvietā utt. Visiem šiem pētījumiem tiek izmantots IBM koncerna piedāvātais IT nodrošinājums.

“e-Government – The Platform for modern regional cooperation” (e-pārvalde – platforma modernai reģionālajai sadarbībai) – firmas “HP” ierosināts temats, kas praktiski demonstrēja šīs kompānijas iespējas e-pakalpojumu jomas nodrošināšanā.

“Challenges to social cohesion in cities and social innovation responses” (Izaicinājumi sociālajai kohēzijai pilsētās un sociālo inovāciju atbildes) – sociālās integrācijas un sociālo pakalpojumu jomas uzlabošanas pasākumi un piemēri dažādās valstīs.

“Grow Smart! Focusing European Regional Policy on future well-being” (Audz atjautīgs! Reģionālās politikas fokuss uz nākotnes labklājību) – prezentācijas par dažādu valstu pieredzi Eiropas fondu projektu īstenošanā. Latviju pārstāvēja Grobiņas novada pašvaldība. Šajā seminārā piedalījās un Grobiņu atbalstīja pilnīgi visi LPS pārstāvji.

Grobiņa aizkustina Briseli

Grobiņas novada pašvaldība jau **9. septembrī Grobiņā** rīkoja Eiropas reģionu un pilsētu *Atvērto durvju dienu* vietējo pasākumu – konferenci **“Latvija ES: pilsētu un novadu izaicinājumi šodien un nākotnē”**, par ko varējāt jau lasīt LPS žurnāla “Logs” septembra numurā.

Grobiņai uzstāšanās Briselē ir “iestaigāta taciņa”, par kuras turpinājumu jo īpaši rūpējas ES Reģionu komitejas loceklis, Grobiņas novada domes priekšsēdētāja vietnieks un attīstības nodaļas vadītājs **Jānis Neimanis**.

Kopā ar Kuldīgas pilsētas un Līvānu novada pašvaldību Grobiņas pilsētas pašvaldība par savu pieredzi ES projektu īstenošanā stāstīja jau 2007. gada Eiropas reģionu un pilsētu *Atvērto durvju dienās* Briselē. Toreiz Grobiņas pilsētas pašvaldības attīstības nodaļas vadītāja **Evija Kopštāle** iepazīstināja ar Lielās ielas rekonstrukcijas trešo kārtu, kam Eiropas Reģionālās attīstības fonds 2005. un 2006. gadā piešķīra 135 tūkstošus latu. Projekta kopējās izmaksas bija vairāk nekā 377 tūkstoši latu.

5. oktobrī Briselē, Avenue de Cortenbergh 12, Portugāles pastāvīgajā pārstāvniecībā seminārā par Eiropas reģionālās politikas fokusu uz nākotnes labklājību Grobiņas novada pašvaldība dalījās pieredzē par sociālās atstumtības riska samazināšanu Grobiņas novada un Durbes novada skolās.

Grobiņas novada pašvaldības attīstības nodaļas projektu vadītāja **Gunita Laiveniece** atgādināja, ka 2010. gadu Eiropas Savienība izsludinājusi par nabadzības un sociālās atstumtības novēršanas gadu. Šogad Grobiņas un Durbes pašvaldība turpina īstenot 2009. gada jūnijā kopīgi uzsākto Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu, kas turpināsies arī 2011. gadā. Projekta budžets ir gandrīz 250 tūkstoši latu, un to 100% finansē ESF. Šī nauda tiek izlietots darbam ar 443 riska grupas bērniem astoņās Grobiņas un Durbes izglītības iestādēs.

Vecāki ārzemēs, bērni – riska grupā

Grobiņas un Durbes projekts ir jo īpaši aktuāls pašreizējās ekonomiskās krīzes laikā, kad Latvijā valda bezdarbs un daudzi vecāki dodas darba meklējumos uz ārzemēm, atstājot savus bērnus vecmāmiņu vai citu radnieku ziņā. No 443 riska grupas bērniem trešā daļa ir tieši šie bez vecākiem palikušie bērni. Riska grupā iekļauti arī bērni no nabadzīgām ģimenēm, kam ir sociālas un psiholoģiskas problēmas, garīgi atpalikuši un bērni ar funkcionāliem dzirdes, runas un stājas traucējumiem.

Gunita Laiveniece uzsver, ka projekts devis iespēju strādāt ar riska grupas bērniem individuāli, algot kvalificētus skolotājus un rīkot apmaiņas vizītes. Projekta plānotie rezultāti ir novērst atkarības, dzeršanu un huligānismu. Riska grupas bērni gatavo mājas darbus pagarinātās dienas grupā un piedalās dažādās interesantās aktivitātēs. Savas prezentācijas noslēgumā G. Laiveniece uzdāvināja riska grupas bērnu izgatavotu atjautības spēli diskusijas dalībniekiem no citu valstu pašvaldībām. Spēle gatavota no koka un aukliņām, un spēlētājam ir iespēja trenēt savu atjautību, mēģinot atpiņķerēt aukliņu tā, lai dabūtu kopā abas koka bumbiņas, kas sākumā ir katra uz savas aukliņas daļas. Gunita stāsta, ka projekts devis iespēju iegādāties kokapstrādes iekārtas un algot skolotāju, kura vadībā riska grupas bērni izgatavo šīs skaistās un asprātīgās koka spēles.

Komentāros paūz aizkustinājumu

Kad semināra vadītājs aicināja auditoriju uzdot Gunitai jautājumus, portugāļu valodā ierunājās Antonio

Raksts "LPS Atvērtās durvīs Briselē" sagatavots ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda projekta "Latvijas Pašvaldību savienības kapacitātes stiprināšana pašvaldību interešu pārstāvībā lēmumu pieņemšanas procesā Eiropas Savienības institūcijās" finansiālu atbalstu. 93% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību. Apakšaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu. Par raksta "LPS Atvērtās durvīs Briselē" saturu atbild tā autore Dace Zvirbule.

Grobiņas novada pašvaldības projektu vadītāja **Gunita Laiveniece** un LPS pārstāvniecības Briselē vadītāja **Evita Gržibovska** pie semināra stenda. Evitai rokās ir Grobiņas un Durbes projekta riska grupas bērnu darinātā atjautības spēle.

Magalkešs no Portugāles pastāvīgās pārstāvniecības Briselē. Gunita steidzās uzlikt ausiņas, lai dzirdētu jautājuma tulkojumu angļu valodā un varētu uz to atbildēt. Bet runātājs viņai neko nejaudāja, tikai izteica savu aizkustinājumu par Grobiņas un Durbes kopīgā projekta augsto cilvēcisko vērtību un vēleja Latvijas pašvaldībām veiksmi projekta turpmākajā īstenošanā. Katrs projektu vadītājs saprata, apbrīvoja un augstu novērtēja Grobiņas projekta vadītāju uzdrošināšanos, pacietību un izturību, jo šāda veida projekti ir ļoti sarežģīti un piņķerīgi. Gunita min, ka projektā iesaistīti vairāk nekā 60 speciālistu un par katra darbu regulāri jāsaņem atskaite.

No infrastruktūras līdz kultūras projektiem

Gunitas Laivenieces kolēģi no citu valstu pašvaldībām seminārā stāstīja par visdažādākajiem projektiem – Rumānijas galvaspilsētas Bukarestes kolēģi prezentēja ūdens attīrīšanas iekārtu projektu, bet Lietuvas Pašvaldību asociācijas pārstāvis **Arunas Gražulis** iepazīstināja ar vairāku pašvaldību kopīgu projektu tautas svētku rīkošanā, lai veicinātu lepnumu par savu pašvaldību. Zviedru kolēģi gan no Hālandes, gan Vārmlandes reģiona uzsvēra uzņēmējdarbības atbalsta nozīmi. Seminārā bija arī LPS sarūpēts stends par Latviju un Latvijas pašvaldībām. Pēc semināra tā dalībnieki turpināja kontaktu veidošanu neformālās sarunās, nogaļojot dalībvalstu tipiskos produktus, to vidū arī "Laimas" šokolādes no Latvijas.

PAR GARLAICĪBU NESŪDZOS

jeb Mana dienasgrāmata divu nedēļu garumā

2005. gada septembrī atklāja LPS pārstāvniecību Briselē. To vada LPS priekšsēža padomniece ES jautājumos EVITA GRŽIBOVSKA. Lūdzām pastāstīt, kā rit Evitas dienas Briselē, aizstāvēt Latvijas pašvaldību intereses.

Pirmdiena, 4. oktobris

Pagājušā nedēļa aizvadīta Reģionu komitejas (RK) sēžu gaisotnē – EDUC, COTER, daži Latvijas PR pasākumi, bet nu jauns darba cēliens – viens no intensīvākajiem gada periodiem – *Open Days* nedēļa.

Steidzīgi malkojot rīta kafiju, paskaidroju dēlam, ka šonedēļ mamma būs ļoti aizņemta – lai klausu *papa* un skolā citīgi mācās. Tad uz garāžu pēc auto un uz lidostu sagaidīt Pašvaldību savienības kolēģus, kuri ved tik nepieciešamos materiālus reģionu *Atvērto durvju dienām*, kas ilgs visu šo nedēļu.

Spīd saule. Lidostā esmu laikus, neraugoties uz sastrēgumiem. Atbraucēji no Latvijas ir smaidīgi un gatavi darbam. Daļa aizbrauc vispirms uz viesnīcu, bet mēs ar priekšsēdi – uz biroju. Labi, ka arī viņš dodas uz biroju – palīdzēs izcelt gandrīz 70 kg smago koferi ar materiāliem. Jā, dažreiz birojā trūkst “vīrieša rokas”.

Pēkšņs telefona zvans, un dalību rītdienas sēdē atceļ viens no politiķiem. Nākas zvanīties, lai ātri sameklētu aizvietotāju, ko arī veiksmīgi izdodas atrast un visu nokārtot.

Vēl viena kafijas tase un saruna ar LPS priekšsēdi Andri Jaunsleīni. Saplānojam tuvākās četras dienas, paralēli pieslēdzamies internetam un izdarām steidzamākos darbus – Andris ar elektronisko parakstu paraksta vairākas vēstules, es atbildu uz “degošākajiem” e-pastiem.

Pulkstenis jau 11. Dodos uz Reģionu komitejas nacionālo delegāciju koordinātoru sanākumi. Tādas rīko apmēram astoņas reizes gadā, un tajās piedalās pa vienam vai diviem cilvēkiem no katras ES valsts. Koordinātoru uzdevums ir atvieglot delegāciju, t.i., pašvaldību politiķu darbu, nodrošinot sēžu raitu norisi. Tāpēc svarīgi pirms sanāksmēm pārrunāt problemātiskos jautājumus, apmainoties ar informāciju par delegāciju viedokļiem – tādējādi var paredzēt, kur būs aizķeršanās. Šoreiz jutīgākais jautājums ir RK rezolūcija par Reģionu komitejas sastāvu nākotnē, jo pieņemts Lisabonas līgums, kas RK paredz 350 vietas. Pašlaik Reģionu komitejā ir 344 pārstāvji, bet gaidāma paplašināšanās, tādēļ virmo dažādas lielo valstu ambīcijas.

Kā saglabāt līdzsvaru un panākt saprātīgu kompromisu – tas politiķu rokās. Tā kā sanākme notiek pusdienlaikā, tad pārtraukumā uzkodām tiek piedāvātas bagetes.

Pulksten 15 dodos uz Eiropas Parlamentu, lai piedalītos reģionu *Atvērto durvju dienu* atklāšanas ceremonijā. *Open Days* rīko katru gadu kopš 2003. gada. LPS līdz šim piedalījies četras reizes. *Open Days* dalībai var pieteikties reģionu vai galvaspilsētu biroji Briselē. LPS parasti piesaka kā Latvijas pārstāvi, sniedzot iespēju ieinteresētajām pašvaldībām iesaistīties ar konkrētiem projektu piemēriem. Atklāšanas ceremonijā uzstājas Eiropas Parlamenta (EP) amatpersonas. Visi runātāji uzteic *Open Days* kā lielisku forumu pieredzes apmaiņai un sadarbības attīstībai starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un sadarbības valstīm. Visi runātāji uzsver, ka ES atbalsta programmas jāturpina arī pēc 2014. gada, tomēr atklāts paliek jautājums, kādā formātā – par to tad arī spriedīs vairākos *Open Days* semināros.

Parasti 17.30 piedalos ES RK biroja sēdē, bet šoreiz nākas izdarīt izvēli. Ar priekšnieka laipnu atļauju drīkstu šovakar biroja sēdē nepiedalīties, jo viņš pats tur būšot un rītdien svarīgāko izstāstīšot. Tāpēc pēc ceremonijas dodos uz *Open Days* semināra plānošanas sanākumi – pavadu Grobiņas pārstāvjus uz Portugāles pārstāvniecību. Kamēr runātāji gatavojas rītdienas semināram, mēs ar Grobiņas novada domes ārējo sakaru speciālisti Levu Kulpi veidojam nelielu Latvijas stendu un izkārtojam materiālus – to ir daudz, gribētos parādīt visas tūrisma iespējas Latvijā, tomēr nākas izdarīt izvēli. Atlikušos materiālus izplatīšu citos pasākumos, aizvedīšu uz LR pastāvīgo pārstāvniecību un izkārtōšu tos viņu stendā. Rītdien semināra apmeklētājiem tiks pasniegtas arī nelielas dāvanīņas – auduma maiņiņi ar katra reģiona suvenīriem, no Latvijas – mazās “Laimas” šokolādītes.

Vakarā plkst. 20 portugāļu partneri no Lisabonas un Težu ielejas aicinājuši visus partnerus uz pieņemšanu portugāļu bibliotēkā. Mūsu partnerībā ar nosaukumu “Radošs un iekļaujošs ekonomiskās izaugsmes tīkls” piedalās arī Azoru reģions Portugālē, Rietumzviedrijas reģions, Abruza reģions un Veneto reģions Itālijā, Bukareste Rumānijā, Opoles reģions Polijā, kā arī mūsu kaimiņi lietuvieši un igauņi. Mājīgajā bibliotēkā spēlē dzīvā mūzika, paceļot viņa glāzi, tiek teiktas uzrunas, veidojas kontakti un notiek savstarpēja iepazīšanās. Jau sen pierādīts, ka labākie un noturīgākie kontakti Briselē veidojas tieši šādos neformālos pasākumos. Tas, protams, var būt jaunu kopīgu projektu sākums.

Otrdiena, 5. oktobris

Šodien atbildīgāka un intensīvāka diena.

No rīta dodos uz EP REGI komitejas un RK Kohēzijas politikas komisijas kopīgi rīkoto semināru par kohēzijas politikas pievienoto vērtību un ES 2020 stratēģiju. Seminārs interesants, taču jaunas atziņas nedzirdu, jo tēma Briselē tiek apspēlēta jau vairākus mēnešus.

Pēkšņi zvans no RK locekles, Skrundas novada domes priekšsēdētājas Nellijas Kleinbergas – atrisinām pārpratumu ar viesnīcu, kas kļūdas dēļ atcēlusi rezervāciju. Klausos tālāk semināru.

Pasākumā satieku arī bijušo kolēģi Ilzi, ar kuru kopā dodamies uz Square de Meeus 1, kur atrodas LPS pārstāvniecība. Pagatavoju kafiju un pārrunājam aktualitātes, Ilze mazliet pastāsta par savu jauno darbavietu

LPS pārstāvniecības atklāšanas diena

INTERREG IVC birojā Rostokā. Esmu pieteikies uz vēl diviem semināriem, taču atceļu dalību, jo jāsagatavojas RK Latvijas delegācijas sanāksmei, kas būs pulksten 13. Sakopēju darba kārtību un citus dokumentus.

Kopā ar igauņu un lietuviešu kolēģi ātri papusdienojam ES RK ēdnīcā, kur, starp citu, ir apmeklētājiem draudzīgas cenas (vismaz divreiz lētāk nekā parastā beļģu *brasserie* jeb ēstuvē), jo ES iestāžu ēdnīcas tiek subsidētas.

ES Latvijas delegācijas sanāksmei atvēlēta telpa vienā no Reģionu komitejas mājām. Delegācijas sanāksmes notiek pirms katras plenārsēdes. Arī šoreiz sniežu svarīgāko informāciju no delegāciju koordinātoru sanāksmes. Priekšsēdis izstāsta par vakardienas biroja sēdi, un RK locekļi informē par nupat notikušo politisko grupu sanāksmēs runāto. Apspriežam Latvijas delegācijas iesniegtos grozījumus COTER atzinumam par kohēzijas politikas lomu ES 2020 stratēģijas mērķu sasniegšanā, kā arī CIVEX jeb Tieslietu komisijas atzinumam par sadarbību ar Moldovas pašvaldībām, kur ierosinām stiprināt sadarbību ar jaunizveidoto Moldovas Pašvaldību asociāciju. Tāpat politiķi vienojas aizstāvēt mazo un vidējo valstu intereses visjutīgākajā šīs sēdes jautājumā – par Reģionu komitejas nākotnes sastāvu. Noslēgumā vēl apmaināmies iespaidiem par septembrī Rīgā notikušo RK COTER semināru par Transeiropas transporta tīkliem jeb TEN-T un vienojamies, ka kārtējā RK Baltijas delegāciju sanāksme pavasarī tiks rīkota Valmierā, bet jau decembrī mēģināsim noorganizēt tikšanos ar latvieti Innu Šteinbuku, kura vada vienu no Eiropas Statistikas biroja *Eurostat* nodaļām, vai EK komisāru Hānu.

Pēc sēdes RK politiķi dodas uz plenārsēdi, bet es kopā ar Grobiņas novada domes priekšsēdētāja vietnieku Jāni Neimani un projektu dodos uz Portugāles pastāvīgo pārstāvniecību ES, kur norisināsies *Open Days* seminārs. Zāle ir pilna – šķiet, ka sanākuši vairāk nekā 150 gaidīto dalībnieku. Mūsu semināra nosaukums ir "Audz gudri! Par Eiropas reģionālo politiku, kas vērsta uz labklājību". Grobiņas novada prezentācija par projektu sociālās atstumtības riska mazināšanai, ar ko iepazīs-

tina domes attīstības nodaļas projektu vadītāja Gunita Laiveniece, tiek novērtēta kā lieliska. Man īpatnīkās arī kaimiņu uzstāšanās – igauņu Hāpsalu pilsētas prezentācija par to, kā ar Eiropas fondu atbalstu īstenoti neskaitāmi projekti, kuru rezultātā pilsētā veikti daudzi uzlabojumi, un iedzīvotāji ir lepni par savu dzīvesvietu. Ceru, ka kādreiz būs iespēja pacieņoties Hāpsalā! Arī lietuviešu ideja izcila – viņi rīko kultūras galvalspilsētas konkursu, tikai nacionālā mērogā. Ideja, ko varētu pārņemt arī Latvijā, ja vien Kultūras ministrija uzņemtos iniciatīvu un atbalstītu. Kafijas pauzē apmeklētājiem ir iespēja iepazīties arī ar stendiem un materiāliem – priecājos, ka brošūru kaudzīte par Latvijas TOP 10 vietām pamazām sarūk. Semināra noslēgumā tiek piedāvātas vakariņas un nacionālie dzērieni – Rīgas balzamam nav viegli izturēt dienvidu vīnu konkurenci, tomēr laiku pa laikam kāds painteresējas par šo savdabīgo dzērienu. RK plenārsēde arī beigusies, un delegācijas politiķi dodas uz pieņemšanu. Šoreiz drūzmēšanos svinīgajās vakariņās izlaižu, jo rīt jau astoņos sanāksme.

Trešdiena, 6. oktobris

Šorīt darbadiena sākas ar ES RK Baltijas jūras reģiona darba grupas sanāksmi jau plkst. 8. No katras delegācijas parasti piedalās tikai daži politiķi, no mūsējās šoreiz – Andris Jaunsleinis. Tā kā man semināra dēļ nācās izlaist plenārsēdi, Andris pastāsta, ka vakar nācies pacīnīties par iesniegtajiem grozījumiem un vismaz daļu ideju izdevies iestrādāt RK atzinumā. Jālūdz Dacei Zvirbulei sagatavot preses relīzi.

Lidzi man vienmēr ir mazais *notebook* dators, lai paralēli varētu ieskatīties e-pastos. Vidēji dienā saņemu 40 vēstules, no kurām trešdaļa ir informatīvas – dažādas ziņu lapas u.tml. Daudzas no tām pārsūtu kolēģiem vai pašvaldību projektu speciālistiem (piem., partnerības piedāvājumus), dažiem e-pastiem pagūstu vien labākajā gadījumā izlasīt virsrakstus, daļu uzreiz izdzēšu. Un uz apmēram pusi ir jāatbild.

Plkst. 9 dodamies uz plenārsēdi, jo notiek balsojums par rezolūciju, kas noteiks RK nākotnes sastāvu. Tas nav tikai administratīvs skaitliskā sastāva, bet arī principa jautājums – vai iedzīvotāju ziņā skaitliski lielajām valstīm jābūt proporcionāli lielākai pārstāvībai un tādējādi arī teikšanai RK vai tomēr jāņem vērā arī citi principi. Ar 101 balsi pret 153, trijiem atturoties, tomēr pieņemti RK ieteikumi, kas ietver mazo un vidējo dalībvalstu ierosinātos principus. Līdz ar to arī noslēdzas ilgs manas koordinējošās lomas process, jo par šo jautājumu tiek spriests jau vairāk nekā gadu. Pēc šā jautājuma dodos uz datortelpu un izdrukāju politiķiem lidojuma iekāpšanas kartes un nokārtoju vēl citus delegācijas administratīvos jautājumus.

Parasti plenārsēde notiek līdz pulksten 13, bet šoreiz dodos prom ātrāk, lai paveiktu kārtējos darbus – atbildētu uz e-pastiem un sagatavotos nākamās nedēļas RK sēdēm – gaidāmas veselās trīs.

Jau 16 sarunāta tikšanās ar EP deputātu Robertu Zili. Tā būs iespēja dažiem LPS kolēģiem pirmo reizi apmeklēt Eiropas Parlamentu, kā arī dzirdēt deputāta stāstījumu par aktualitātēm EP. Mūsu grupai pievienojas arī "Kursas Laika" žurnāliste Ilze Vainovska, kuru Reģionu komiteja uzaicinājusi piedalīties *Open Days*. Šķiet, Ilze

patiešām ieinteresēta ES jautājumos, viņa arī aktīvi uzdod jautājumus Zīles kungam – gan par Eiropas Padomi, gan tikko notikušajām Saeimas vēlēšanām. Zīles kungs mums velta vairāk par plānotajām 30 minūtēm, izstāstot par EP rezolūciju par kohēzijas politikas nākotni, par TEN-T jautājuma virzību u.c. aktualitātēm. Vienojamies, ka nosūtīsim viņam RK nule pieņemto atzinumu par kohēzijas politikas nākotni un ES 2020, jo rītdien plenārsēdē paredzētas debātes un balsojums. Pateicos Gunai (Zīles kunga asistentei) par atbalstu tikšanās sarīkošanā un tad dodamies uz LPS biroju.

Pulksten 18 ir Eiropas Vietējo pašvaldību un reģionu padomes (CEMR) un Eiropilsētu asociācijas rīkotā pieņemšana par godu *Open Days* – vēl viena iespēja neformāli veidot kontaktus. Uzrunu saka Hībneres kundze. Satieku skotu kolēģi no Vestmidlendsas reģiona, kurš pastāsta par vairākām projektu iespējām no INTERREG IVC, kā arī viņu interesi uzņemt studentus *Leonardo* programmas apmaiņas projektos. Vienojamies, ka šo informāciju izsūtīsim pašvaldībām.

Šodien nācās izlaist trīs seminārus, uz kuriem biju pieteikusies, lai arī nojautu, ka nez vai pagūšu.

Ceturtdiena, 7. oktobris

Dodos uz Eiropas Komisijas *Charlemagne* ēku, kur notiek ļoti interesants seminārs par ES budžeta reformu pēc 2013. gada – vai bagātajiem reģioniem būtu jāsaņem kohēzijas politikas atbalsts? Biju paredzējusi, ka būs saaicināti iestāžu pārstāvji un eksperti, kas atbalsta šo ideju – arī pēc 2013. gada jāsniedz atbalsts bagātajiem reģioniem, tomēr tik viennozīmīgi viss nav. Paneldiskusijā vairāki eksperti – ekonomisti un politologi – atzīst, ka ekonomisku pamatojumu šim apgalvojumam nav viegli atrast. Visiem saprotams, ka tas ir politiski jutīgs jautājums – neto maksātājas valstis grib saņemt savu daļu atpakaļ jebkādā formā, arī šo valstu iedzīvotājos ne vienmēr ir izpratne par kohēzijas sākotnējo ideju un mērķi – ekonomisko un sociālo atšķirību izlīdzināšanu Eiropas Savienībā. Dažu dalībvalstu valdības vispār vēlētos likvidēt kohēzijas politiku un tās programmas, piemēram, Apvienotā Karaliste, Nīderlande, arī Dānijai un Zviedrijai nav viennozīmīgas attieksmes.

Pēc semināra vairāki secinājumi – ES reģionālā politika nav tikai solidaritātes politika, kam jāatbalsta nabadzīgie reģioni, tā jāveido kā attīstības politika, izmantojot visu reģionu potenciālu. Atbalstot pētniecību un izaugsmi arī bagātajos reģionos, iegūsim visu. Ambiciozā ES 2020 stratēģija uzliek atbildību ES kohēzijas politikas ietvaros veicināt “zaļu izaugsmi”, sociālo labklājību utt. Tiem reģioniem, kas pārsnieguši 75% vidējo ES IKP rādītāju, jānodrošina pakāpeniska pāreja ES atbalsta programmās. Tomēr pagaidām paliek neatbildēts jautājums, kur dabūt naudu šo ambiciozo vēlmju īstenošanai. Eiropas

Komisijas Budžeta ģenerāldirektorāts pēc pāris nedēļām laidīs klajā dokumentu par budžeta pārskatu – tur tad arī parādīsies idejas par to, kur dabūt papildu naudu – vai ieviest ES mēroga nodokļus vai samazināt lauksaimniecības fondus vai kohēzijas fondu, ieviest eiroobligācijas u.tml. Faktiski šobrīd izšķiras jautājums, vai un cik naudas pēc 2014. gada Latvija varētu saņemt no ES budžeta.

Paralēli rakstu piezīmes, lai tās varētu nosūtīt LPS kolēģiem, kuri atbild par kohēzijas jautājumiem. Būs pieejamas arī semināra prezentācijas, tāpēc “sirds mierīgāka”, ja nu ko palaižu garam.

Pēc pasākuma tiek piedāvātas pusdienas, kuru laikā ar LPS priekšsēdi Andri Jaunsleini nokārtojam dažus steidzamus jautājumus saistībā ar RK delegācijas locekļu dalību vairākos pasākumos. Tālāk dodos uz biroju, lai sagatavotos nākamās nedēļas sēdei un izlasītu dienišķos e-pastus. Paļaujos uz Pašvaldību savienības sabiedrisko attiecību speciālisti Daci Zvirbuli, kura sagatavos informāciju mūsu piektdienu infolapai, jo šoreiz arī viņa ir Briselē un klātienē vēro pasākumu norisi. No savas puses sagatavoju vien pāris ziņu.

Pirmdien gaidāma RK ECOS – Ekonomikas un sociālo lietu komisijas sēde. Izpētu eVAS datubāzi, taču nacionālās pozīcijas par sēdē skatāmajiem jautājumiem neatrodu. Arī kolēģis Aino Salmiņš šoreiz nav sagatavojis viedokli un komentārus. Trīs politiķiem, kuri atbrauks uz sanākumi, tad nu būs jāpaļaujas uz sevi un savām zināšanām. Viedokli kolēģiem parasti lūdzu pāris nedēļu pirms sanāksmes, jo RK ir strikti reglamentā noteikti grozījumu iesniegšanas termiņi. Gadījumos, kad jāiesniedz grozījumi, mans uzdevums ir ar LPS kolēģu palīdzību tos noformulēt, sagatavot pamatojumu un iesniegt Reģionu komitejā. Atsevišķi RK locekļi paši strādā pie grozījumu sagatavošanas, biežāk tie RK locekļi, kuri ir pašvaldību deputāti.

Piektdiena, 8. oktobris

Piektdienu rītos mums ir tradīcija kopā ar 4. stāva kolēģiem no Dānijas, Zviedrijas, Norvēģijas, Īslandes, Skotijas, Igaunijas un Somijas Pašvaldību asociāciju pārstāvi Briselē rīkot lietišķās brokastis. Katru nedēļu ir viens atbildīgais par brokastīm. Pie kafijas tases pārrunājam aizvadītās nedēļas notikumus. Šoreiz viens secinājums – *crazy, hectic week* jeb traka un intensīva nedēļa aizvadīta. Noslaidroju, vai vēl kas nepieciešams LPS infolapai, nosūtu atbildes uz e-pastiem, ievietoju informāciju un fotogrāfijas mājaslapā, nomaksāju pāris biroja rēķinu un tad izpētu, kas ir nākamās nedēļas CIVEX un NAT sanāksmju darba kārtībā – šoreiz nepaguvu to izdarīt savlaicīgi. Liekas, ka otrdien nāksies izlaist videokonferenci ar LPS Valdi un ELAN (Eiropas Pašvaldību asociāciju Briseles pārstāvju tīkls) sanākumi, jo prioritāte tomēr ir Reģionu komitejas un CIVEX sēde. Šodien mājās dodos savlaicīgi, jau 16.30, jo nedēļas nogurums dara savu, produktivitāte dienas beigās ir nulle. Līdzī gan paķeru dažus dokumentus ar cerību, ka palasišu kādā brīvā brīdī nedēļas nogalē.

Pirmdiena, 11. oktobris – piektdiena, 15. oktobris

Pirmdienas rīts, kā jau ierasts, sākas plkst. 8 ar videokonferenci – neklātienē piedalos LPS plānošanas

sanāksmē Rīgā, tādējādi manī tiek uzturēta "realitātes izjūta". Pavadot piecus gadus citā valstī, tas nūdien nav mazsvarīgi. Līdz šim man veiksmīgi izdevies to nodrošināt, kaut gan pirmajos gados mans informācijas avots pamatā bija internetā pieejamie mediji un LPS sēžu protokoli plus dažī braucieni gadā uz Latviju, kā arī regulāra atgriezeniskā saite no Latvijas ar RK delegācijas politiķu starpniecību.

Pēc videokonferences atnāk IT firmas pārstāvis "apārstēt datoru". Beidzamajā laikā tas sācis ar mani runāt franciski – labi vien ir, neiebilstu, jo valodas treniņš taču nepieciešams.

Pirmdienu un trešdienu pusdienlaikos man atsākušies franču valodas kursi, bet šoreiz pirmdienu izlaižam, jo dienu pavadīšu RK ECOS sēdē, uz kuru atbraucis Andris Jaunsleinis, Ogres Edvīns Bartkevičs un Balvu Jānis Trupovnieks. (Pa šo laiku esmu pieradusi gandrīz visus uzrunāt uz "tu", kaut gan sākotnēji tas sagādāja grūtības.) Šī sēde pārcelta no pagājušās nedēļas Briselē notiekošo streiku dēļ. Tomēr par to priecājos, jo tādēļ pagājušajā nedēļā varēju piedalīties Latvijas informatīvā un degustāciju stenda veidošanā pie Eiropas Parlamenta un izplatīt pašvaldību atsūtītos tūrisma materiālus, par ko bija gana liela interese.

ECOS sēdē svarīgākais apspriežamais jautājums bija atzinums par finanšu krīzes ietekmi finanšu uzraudzības un publisko finanšu jomā. Bija sasniegts 91 grozījums, jo situācija dalībvalstīs un pašvaldībās kopš atzinuma izstrādes dienas stipri mainījusies, un daudzi no ziņotāja sagatavotajiem secinājumiem un ierosinājumiem vairs nav aktuāli.

Otdien uz CIVEX jeb Pilsoneiskuma, pārvaldības, institucionālo un ārlietu komisijas sēdi atbrauc Skrudandas novada domes priekšsēdētāja Nellija Kleinberga un Saldus novada domes priekšsēdētāja Indra Rassa. (Priecājos, ka delegācijā ir veselas trīs sievietes!) Sēdē tiek skatīti pieci atzinumi, tajā skaitā par Austrumu partnerības iniciatīvas īstenošanu Armēnijā un Armēnijas un ES vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbības veicināšanu, arī par Austrumu partnerības iniciatīvas īstenošanu Baltkrievijā, Ukrainā un Azerbaidžānā. Veicu piezīmes par svarīgāko, jo viena no LPS ārējo sakaru nodaļas prioritātēm ir attīstības sadarbība, īpaši ar Kaukāza valstīm, tāpēc šie atzinumi ir aktuāli.

Vakarpusē saņemam zvanu no Rīgas lidostas – politiķiem, kuri ceļā uz RK NAT sēdi Maltā, reiss uz Frankfurti kavējas, tādēļ nav pārliecības, vai pagūs tālāk uz Maltes reisu. Sazvanos ar "Latvia Tours" aģentūru un noskaidroju iespējas. Vakārā atnāk ziņa, ka viss kārtībā – paguvuši.

Atlikušās trīs dienas pavadu, veidojot informāciju iknedēļas infolapai un mājaslapai un gatavojoties nākamās nedēļas CEMR sanāksmēm, uz kurām brauks arī LPS kolēģes. Pirmdien notiks CEMR kohēzijas politikas darba grupa. Tās darba kārtībā interesanti jautājumi – ES kohēzijas politikas nākotne – 5. kohēzijas ziņojums, ES 2020 stratēģija, ES budžeta pārskats, lauku attīstības un pilsētu prioritātes nākotne, ESF nākotne – daudz lasāmvielas. Pārsūtu kolēģiem vairākus RK atzinuma projektus, kas tiks skatīti novembra sēdēs – ar lūgumu sniegt komentārus un sagatavot grozījumus. Sarunāju tikšanos ar Finanšu ministrijas un RAPLM atašeju, lai uzzinātu

Latvijas pozīciju par budžeta un kohēzijas jautājumiem, jo 27. oktobrī plānota tikšanās ar *DG Budget* nodaļas vadītāju – būs iespēja izteikt viedokli, tomēr neesmu "specs" budžeta jautājumos; tas ir ļoti sarežģīts lauciņš, īpaši, ņemot vērā, ka būs jārunā "aci pret aci" ar vienu no ES budžeta sastādīšanas guru.

Vēl šodien jānokārto dažas administratīvas lietas, kas saistītas ar manu strādāšanu un dzīvošanu Beļģijā – pagājuši pieci gadi, un ir jaunas prasības un aizpildāmi dokumenti.

Trešdienas rīta cēliens patīkams, jo uz biroju atbrauc gan LPS kolēģis Guntis Apinis, gan Dace Zvirbule, kuri Briselē ieradušies uz konferencēm: Guntim – sports, Dacei – komunikācija. Šādi atslodzes mirkli pie kafijas tases ir zelta vērti.

Protams, ikdienā birojā apmeklētāju netrūkst, tomēr galvenokārt viņi nāk pēc informācijas – studenti, kas veic pētniecības darbus, topošie doktoranti, citu reģionu pārstāvji, kurus interesē Latvijas pašvaldību sistēma un darbība. Tā, piemēram, nākamnedēļ būs viesi no Serbijas – viņi interesējas, kā atvērt pašvaldību pārstāvniecību, kādi tam plusi un mīnusi.

Katra diena Briselē man ir krāsaina kā Latvijas rudens koku lapas. Ja jautātu, kura diena bijusi visinteresantākā, tad izcelt tikai vienu šo piecu gadu laikā es nespētu. Varbūt jāatzīstas, ka tajās dienās, kad vienkārši jāsēž birojā, atbildot uz e-pastiem un lasot dokumentus, es nejutos īsti "savā ādā", jo pietrūkst ierastā ikdienišķā stresa un steigas, kas mobilizē. Dažreiz aizdomājos, kā vīrietis tiktu galā – vai tomēr tas ir mīts un arī vīrieši spēj darīt vairākus darbus reizē?

Atkal esmu aizdomājiesies par stažieriem – nu jau labu laiku neviens nav bijis, varbūt jāliek sludinājums. Bet vai vēl mūsu laikos atradīsies tādi aktīvisti, kuri sešus mēnešus gatavi strādāt brīvprātīgu neapmaksātu darbu, iegūstot vien jaunas zināšanas un pieredzi?

Protams, cerēju, ka šo piecu gadu laikā LPS atsūtīs nopietnus papildspēkus, tomēr krīze darīja savu. To apzinos un negaužos, mācos izvīzīt prioritātes. Nekas, ja tas ne vienmēr izdodas – kuram gan "rokas nenolaižas" kādā brīdī. Un, šķiet, kapacitātes trūkums ir Latvijas nacionālā mēroga problēma.

Bet ir arī tāda lieta kā pašmotivācija un ģimenes atbalsts, un, ja vēl to papildina pateicības vārdi no tiem, kuru labā tu strādā, un no darba devēja, tad viss ir OK un "vilciens brauc tālāk".

Šo piecu gadu laikā no eiroompoptimistes esmu pārtapusi par kritisku eiroomprealisti, atliek vien cerēt, ka turpmākie gadi mani nepadarīs par eiropesimisti.

Kopā ar Latvijas pašvaldību pārstāvjiem ES Reģionu komitejā

ES REĢIONU KOMITEJAS SĒDE UN COTER SEMINĀRS – RĪGĀ

17. septembrī Rīgas domes sēžu zālē notika ES Reģionu komitejas Teritoriālās kohēzijas politikas komisijas (COTER) seminārs “Turpmākā TEN-T politika un transporta koridori Eiropā”. To atklāja Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieks, Eiropas Reģionu komitejas loceklis Ainārs Šlesers un Francijas pilsētas Denkerkas mērs, Reģionu komisijas loceklis Mišels

Delabērs. Seminārā piedalījās Reģionu komitejas locekļi, Eiropas transporta tīklu politikas, transporta un finanšu speciālisti.

Eiropas transporta tīklu politika, kas tiek veidota kopš 1993. gada, ir viena no nozīmīgākajām ES politikām un būtisks faktors Eiropas integrācijas sekmēšanā, savienojot dažādas ES teritorijas. Tādējādi tā aktīvi veicina Eiropas teritoriālo kohēziju, nostiprina iekšējo tirgu, ieviešot personu un preču brīvas aprites principus, paaugstina ekonomikas konkurētspēju, sekmējot tirdzniecību starp dažādiem ES reģioniem un ar citām pasaules daļām. Visbeidzot tā sniedz ieguldījumu cīņā pret klimata pārmaiņām, meklējot dažādu transporta veidu optimālu un ilgtspējīgu apvienojumu.

Seminārā Eiropas Reģionu komitejas loceklis un Denkerkas mērs **Mišels Delabērs** uzsvēra, ka nākotnē liela loma būs dažādu transporta veidu – jūras, dzelzceļa, ceļu – savstarpējai sadarbībai un savietojamībai, lai kopā veidotu efektīvu tīklu. Pēc Denkerkas mēra teiktā, transporta tīkla attīstībai un konkurētspējas uzlabošanai nepieciešams izmantot visus pieejamos finansējuma apjomus – gan tiešos maksājumus no ES, gan privātos līdzekļus, gan kredītus.

Delabērs atzina, ka Latvija, kas atrodas starp ES ziemeļiem un dienvidiem un robežojas ar Krieviju, pateicoties savam ģeogrāfiskajam stāvoklim, kļūs par ļoti svarīgu sastāvdaļu ES transporta tīklā. Par labu transporta attīstī-

bai Latvijā liecinot dažādi faktori – gan ostas un iespējas palielināt to kapacitāti, gan izdevīgais novietojums starp ceļiem un preču plūsmām. Transporta problēma un attīstība Eiropas Savienībā ir ļoti svarīga, un investīciju apjoms šajā sfērā būtu jāsauglabā. Pēc šā semināra plānots vērsties ES parlamentā ar lūgumu budžetā palielināt daļu transporta infrastruktūras attīstībai.

– Tranzīts un transports ir viens no Latvijas ekonomikas pamatiem, tāpēc mums ir svarīgi piedalīties Eiropas kopējās politikas izstrādē par nākotnes tranzīta koridoriem starp Eiropas Savienību un NVS valstīm, – uzskata Ainārs Šlesers. Rīgas vicemērs norādīja, ka svarīgi finansējumu novirzīt tur, kur tas radīs pievienoto vērtību, un īpaši labvēlīga joma esot tranzīta veicināšana. Šlesers arī atzīmēja Rīgas un Ventspils ostu nozīmi un norādīja, ka Latvija kļūs par stratēģiski nozīmīgu loģistikas un kravu pārkraušanas centru. Vicemērs arī minēja, ka krīzes laikā uzņēmēji īpaši meklējot lētākos un izdevīgākos ceļus kravu pārvadāšanu, un Latvijai to vajadzētu izmantot.

Semināra pirmā daļa bija veltīta TEN-T tīkla turpmākās attīstības iespējām, izskatot dažādus varinātus “pamattīkla” veidošanai, kas nodrošinātu patiesu pievienoto vērtību Eiropas Savienībā, un tika meklētas atbildes, kāda metodoloģija būtu izmantojama, pēc kādiem kritērijiem un kā tas ietekmēs vietējās un reģionālās pašvaldības.

Otrajā daļā galvenā uzmanība tika pievērsta TEN-T projektu ārējai dimensijai, īpaši attiecībās ar ES kaimiņvalstīm. Diskusijā piedalījās arī Reģionu komitejas loceklis, Rīgas domes Pilsētas attīstības komitejas priekšsēdētājs **Sergejs Dolgopolovs**, kurš uzsvēra savienojumus ar Krieviju un Baltkrieviju kā izaicinājumu Baltijas valstīm.

Semināra trešajā daļā tika apspriestas TEN-T projektu īstenošanas problēmas, uzmanību pievēršot iespējamām grūtībām un šķēršļiem to ieviešanā, īpaši finansējuma problēmām, pašreizējo finanšu instrumentu nesaskaņotībai, kā arī ar projektu vadību saistītiem šķēršļiem, un meklētas atbildes uz jautājumu, kādi būtu risinājumi šo problēmu novēršanai. Par Latvijas pieredzi un perspektīvām TEN-T tīkla attīstībā uzstājās Satiksmes ministrijas Tranzīta politikas departamenta direktors **Andris Maldups**.

KOMISĀRS PIEBALGS AICINA ĪSTENOT SADARBĪBAS PROJEKTUS ATTĪSTĪBAS VALSTĪS

Dace Zvirbule

24. septembrī Ārlietu ministrijas preses konferencē zālē notika Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Ārlietu ministrijas un Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā kopīgi rīkots seminārs “ES attīstības sadarbības politika – finansējuma iespējas Latvijas pašvaldībām un uzņēmējiem” ar EK attīstības sadarbības komisāra Andra Piebalga piedalīšanos.

Savā uzrunā **Andris Piebalgs** sacīja, ka kopš brīža, kad viņš kļuvis par attīstības sadarbības komisāru, Latvijas uzņēmēju un organizāciju interese par iespējām iesaistīties Eiropas ārējās palīdzības programmās ir būtiski augusi. Viņš piecējas, ka šī interese arī veicina vispār-

rēju izpratni par attīstības politiku un palīdzību, ko Eiropas Savienība un arī Latvija sniedz attīstības valstīs.

Eiropas Savienība 2009. gadā sniegusi palīdzību 12,3 miljardu eiro apmērā, tādējādi kļūstot par otro lielāko donoru aiz ASV. Attīstības sadarbības programmu pamatmērķis ir izskaust nabadzību un uzlabot dzīves apstākļus miljoniem pasaules iedzīvotāju. Par nabadzīgām A. Piebalgs definē tās valstis, kur cilvēki iztiek vidēji ar diviem dolāriem dienā un kur iedzīvotāju vairākumam nav pieejama pamatizglītība un veselības aprūpe, trūkst pārtikas un ūdens. Kopš 2004. gada Eiropas Savienība ir palīdzējusi 45 miljoniem zēnu un meiteņu uzsākt mācības skolā un 150 miljoniem cilvēku sniegusi pieeju tīram dzeramajam ūdenim. Šajā laikposmā tā palīdzējusi aizsargāt piecus miljonus kvadrātkilometru mežu un uzlabojusi pārtikas drošību vairāk nekā 100 miljoniem cilvēku.

A. Piebalgs apliecināja, ka pēc viesošanās vairākās attīstības valstīs viņš var droši teikt, ka visu valstu iesaistīšanās, lai palīdzētu tiem, kuri atrodas vislielākajā izmisumā, ir būtiska. Viņš uzsvēra, ka arī Latvijai ir svarīgi piedalīties attīstības sadarbības programmās. Pirmkārt, tā ir mūsu drošība. Ieguldot līdzekļus attīstības valstīs, mēs rūpējamies par drošību abās pusēs. Jo vairāk ieguldīsim, jo mazāk karavīru būs jāsūta uz konflikta zonām. Otrkārt, Latvijai ir vienreizēja pieredze savas valsts dibināšanā un attīstīšanā sarežģītos apstākļos. Bieži vien mēs paši to nenovērtējam, taču pasaulē ir valstis, kurām mūsu pieredze demokrātiskas valsts pārvaldes, izglītības un veselī-

bas, pašvaldību un reģionālās sadarbības jomā būtu ļoti nepieciešama. Treškārt, tās ir jaunas iespējas mūsu uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām un pašvaldībām darboties dažādos pasaules reģionos un tirgos.

Eiropas Komisijas ārējās palīdzības programmas tiek īstenotas sadarbībā ar pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām un uzņēmumiem, kuri konkursa kārtībā vai atsaucoties uz aicinājumu iesniegt piedāvājumu piesakās Eiropas Komisijas finansējumam. Pašvaldības veido kopējus projektus ar pašvaldībām attīstības valstīs. Tā, piemēram, Latvijas pašvaldības var dalīties pieredzē ar Centrālās valstu partneriem pilsētu teritoriju un infrastruktūras attīstībā, sociālās sistēmas, skolu un veselības iestāžu tīklu veidošanā.

LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis** atgādināja, ka LPS jau ir ievērojama pieredze attīstības sadarbības projektu īstenošanā. LPS uzņēmusi mācību vizītes Gruzijas, Moldovas, Ukrainas, Irākas, Azerbaidžānas, Armēnijas, Kirgizstānas un Tadžikistānas pašvaldību vadītājus un intensīvi sadarbojas ar Gruzijas un Moldovas pašvaldību asociācijām. “Attīstības sadarbības pieredze mums likusi secināt to, ko agri vai vēlu izjūt jebkurš tiešām labs skolotājs – citus mācot, mēs daudz labāk saprotam savu darbu, spējam novērtēt sasniegto un izvirzīt skaidrākus mērķus paši savu pašvaldību attīstībai, kā arī uzdevumus šo mērķu sasniegšanai,” uzsvēra A. Jaunsleinis.

Semināra dalībniekus uzrunāja arī trešais Andris – Ārlietu ministrijas valsts sekretārs **Andris Teikmanis**, kā arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras valdes loceklis **Jānis Endziņš** un Latvijas Darba devēju konfederācijas prezidents **Vitālijs Gavrilovs**. Semināru vadīja EK pārstāvniecības Latvijā vadītājas vietnieks **Valdis Zagorskis**.

Semināra pirmajā daļā Eiropas Komisijas eksperti informēja par ES attīstības sadarbības politiku un EK programmām attīstības sadarbības veicināšanai. Pēcpusdienā darbs notika divās grupās – pašvaldībām (darba grupas vadītājs – LPS vecākais padomnieks **Māris Pūķis**) un uzņēmējiem (darba grupas vadītājs – LTRK valdes loceklis **Jānis Endziņš**). Paralēlajās sesijās *EuropeAid* pārstāves sniedza praktisku informāciju par attīstības sadarbības grantu konkursiem, pieteikšanās un finansējuma saņemšanas noteikumiem un biežāk pieļautajām kļūdām.

Ar savā pašvaldībā īstenotā projekta piemēru iepazīstināja Jelgavas novada domes projektu nodaļas vadītāja **Anna Krastiņa**, pastāstot par projektu “Zināšanu un iespēju veicināšana Moldovas Kahulas rajonā”. LDDK starptautisko un Eiropas Savienības lietu padomniece **Inta Šusta** un LTRK valdes loceklis **Jānis Endziņš** sniedza prezentāciju par uzņēmēju attīstības sadarbības pieredzi, bet LPS vecākais padomnieks Māris Pūķis dalījās Latvijas Pašvaldību savienības sadarbības projektu pieredzē.

NEVIS EIROPAS SAVIENĪBA VEIDO LATVIJAS POLITIKU, BET GAN LATVIJAS IEDZĪVOTĀJI – ES POLITIKU

**Uz žurnāla “Logs”
jautājumiem atbild
Eiropas Komisijas
pārstāvniecības Latvijā
vadītāja
IVETA ŠULCA**

– Lūdzu, raksturojiet Eiropas Komisijas pārstāvniecības darbības attīstību un izmaiņas aizvadītajos gados.

– Sešu gadu laikā, kopš Latvija ir ES dalībvalsts un mūsu valstī darbojas Eiropas Komisijas (EK) pārstāvniecība, tā piedzīvojusi ievērojamas pārmaiņas. Pirmām kārtām pārstāvniecības vadība vairs nav “vecu” dalībvalstu pārstāvju, bet latviešu rokās. Šī šķietami virspusējā reforma sakrīt ar attīstību EK darba principos, kur aizvien svarīgāka ir tuvība iedzīvotājiem. Tas nozīmē – būt ne tikai Briselē un galvaspilsētās, bet ikvienā reģionā, runāt ar iedzīvotājiem vienā valodā. Gan burtiskā nozīmē, jo latviešu valoda ir viena no oficiālajām Eiropas Savienības valodām, gan izsakoties skaidri, izvairoties no birokrātiska žargona un uzklusot iedzīvotāju viedokli. Viss, ko mēs darām, ir domāts tieši iedzīvotājiem, ko savā ikgadējā uzrunā Eiropas Parlamentā nupat uzsvēra arī EK priekšsēdētājs Žozē Manuels Barrozu.

Pārstāvniecība (EKP) ir kā tilts starp EK un Latviju, un šim tiltam ir trīs joslas jeb galvenie darbības virzieni. Pirmkārt, dialogs ar iedzīvotājiem – skaidrojot ES darbību, aktuālās politikas iniciatīvas un mudinot iedzīvotājus piedalīties to veidošanā. Šobrīd EK ir pārstāvēta visos Latvijas reģionos, pateicoties deviņiem *Europe Direct* informācijas centriem. Otrkārt, darbs ar plašsaziņas līdzekļiem, sniedzot informāciju par ES aktualitātēm, atbildot uz jautājumiem un izglītojot žurnālistus, palīdzot viņiem aizvien labāk izprast ES tēmas. Treškārt, sadarbība ar valsts iestādēm, pašvaldībām un organizētajiem sabiedrības pārstāvjiem – sociālajiem partneriem, nevalstiskajām organizācijām (NVO), pētnieciskajiem institūtiem. Mūsu mandāts ir veicināt informētu diskusiju. EKP atbalsta dialogu starp valsti un sabiedrību, bet, protams, to neaizvieto.

Svarīgi atcerēties, ka EK loma nesniedzas tālāk par ES pilnvarām. Dažās jomās, piemēram, ārējā tirdzniecībā vai lauksaimniecībā, dalībvalstis ir vienojušās par kopīgu lēmumu pieņemšanu. Citās, kaut arī pastāv kopīgi mērķi, to sasniegšana ir katras valsts atbildība. Reizēm tas netiek līdz galam izprasts, un EK saņem petīcijas par jautājumiem, kas ir nacionālajā kompetencē, piemēram, veselības aprūpi. No vienas puses, to var uztvert kā apliecinājumu, ka EK tiek atpazīta un tai uzticas; tajā pašā laikā tas arī nozīmē, ka mums vēl ir daudz darāmā, lai sabiedrībā veidotos labāka izpratne par ES. Cilvēkos vēl dzīvo atmiņas par citu savienību, kas varēja vietējai varai pateikt, ko darīt vai nedarīt. Saprotams, vajadzīgs laiks, lai iesakņotos apziņa, ka mēs dzīvojam demokrātisku valstu klubā, kur pastāv noteiktas tiesības un pienākumi, bet neviens neaizstās neatkarīgas valsts atbildību par lēmumiem savu iedzīvotāju priekšā.

– Vai jūs apmierina līdzšinējā EK pārstāvniecības sadarbība ar Latvijas pašvaldībām?

– Pašvaldības ir viens no EKP būtiskākajiem sadarbības partneriem. Mēs regulāri sadarbojamies gan ar atsevišķām pašvaldībām, gan to organizācijām. Tā, piemēram, sadarbībā ar Kuldīgas domi EKP rīko ikgadējo velodienu “Domā zaļi!”, kas šogad kļuva par lielāko šāda veida pasākumu Baltijā. Ar Rīgas domi esam cieši sadarbojušies Eiropas gada ciņai pret nabadzību un sociālo atstumtību īstenošanā. Savukārt kopā ar Latvijas Pašvaldību savienību mēs šogad sadarbojamies semināra rīkošanā par ES attīstības sadarbību, kur piedalījās arī komisārs Andris Piebalgs. EKP regulāri sadarbojas arī ar Latvijas Lielo pilsētu asociāciju, piemēram, diskutējot par pilsētu attīstības politiku. Latvijas lielo pilsētu mēri ir apmeklējuši Briseli īpašā vizītē, lai tiktos ar komisāriem un citām ES amatpersonām, tādējādi veidojot kontaktus un gūstot tuvāku ieskatu ES darbībā. Gan LPS, gan Latvijas lielāko pašvaldību pārstāvji ir regulāri dalībnieki EKP rīkotajās politikas diskusijās, un viņiem ir iespēja tieši paust savu viedokli gan atbildīgajām EK amatpersonām, gan Latvijas lēmumu pieņēmējiem, gan plašākai sabiedrībai.

– Kādas iespējas tiek piedāvātas pašvaldībām un kuras no tām ir pietiekami izmantotas, bet kuras – vēl neapgūtas?

– Būtu interesanti noskaidrot, cik daudz cilvēku Latvijā zina par Reģionu komiteju – iestādi, kuras galvenais uzdevums ir pārstāvēt Eiropas Savienībā dalībvalstu – arī Latvijas – pašvaldību intereses. Droši vien nav

daudz to, kas zina, ka tajā bez LPS priekšsēža darbojas arī pašvaldību pārstāvji no Mālpils, Saldus, Grobiņas, Rīgas, Liepājas un Jēkabpils. Ir virkne jautājumu, kuros ES Padomei un EK noteikti jākonsultējas ar Reģionu komiteju, līdz ar to Latvijas pārstāvji šajā komitejā ir kā tilts starp iedzīvotājiem un ES – un es varu tikai novēlēt, lai cilvēki izmantotu šo iespēju ar savu pārstāvju starpniecību ietekmēt Briselē pieņemamos lēmumus.

Cita lieta – struktūrfondu līdzekļi. Bieži vien cilvēki pat neiedomājas, ka bērnudārzs, uz kuru viņi katru rītu ved savu atvasi, vai iela, pa kuru dodas uz darbu un māju, atjaunoti par ES naudu. Latvija kā vienu no struktūrfondu izmantošanas prioritātēm minējusi policentrisku attīstību – tie ir vairāk nekā 260 miljoni eiro no ES, kam līdz 2013. gadam jānonāk tieši Latvijas reģionos. Arī pēdējā laikā tik bieži minētajā ēku siltināšanā par “Eiropas naudu” aktīvāk nekā rīdzinieki iesaistās cilvēki no citām pilsētām – visaktīvākās pašvaldības ir Liepāja un Valmiera. Jāsaprot, ka šajā laikā ES fondu līdzekļi ir gandrīz vienīgā ekonomikas sildīšanas iespēja, un tieši tāpēc ir svarīgi tos apgūt pēc iespējas veiksmīgāk – tā, lai tie patiešām ir ieguldījums cilvēku nākotnē.

Bez fondiem ir arī ES programmas, kuru ietvaros pieejami ievērojami līdzekļi. Pašvaldībām īpaši interesanta ir starpreģionu sadarbības programma INTERREG, kurā līdz 2013. gadam pieejami 302 miljoni eiro, turklāt nav atsevišķām valstīm noteiktu finansējuma “griestu” – nauda tiek piešķirta projektiem. Latvijā par INTERREG iespējām var interesēties Valsts reģionālās attīstības aģentūrā.

- Cik Latvijas novados ir ES centri, cik cilvēku tajos strādā un kādi ir viņu uzdevumi? Kā vērtējat vietējo iedzīvotāju atsaucību?

- *Europe Direct* informācijas centri (EDIC) darbojas visos Latvijas reģionos – Latgalē (Rēzeknē un Daugavpilī), Vidzemē (Gulbenē un Valmierā), Kurzemē (Liepājā un Ventspilī), Zemgalē (Jēkabpilī un Jelgavā) un Rīgā – tie ir EK izveidoti un pārraudzīti. Vēl visā Latvijā ir arī 32 Ārlietu ministrijas pārraudzīti Eiropas Savienības informācijas punkti (ESIP), kas izvietoti bibliotēkās. Arī tajos var jautāt pēc informācijas par Eiropas Savienību – piemēram, studiju iespējām vai patērētāju tiesībām. Visbiežāk iedzīvotāji interesējas par darba un mācību iespējām ES, dažādām stipendijām vai uzņēmējdarbībai pieejamo “Eiropas naudu”.

Katram EDIC ir viens vadītājs, kurš strādā centrā, sniedz informāciju apmeklētājiem, rīko pasākumus par ES aktualitātēm un sadarbojas ar EKP pasākumu rīkošanā.

Aktīvākie centri ir Valmierā, Gulbenē un Jelgavā, kur tie darbojas jau kopš 2005. gada. Pārējie seši savas durvis apmeklētājiem vērā pagājušajā gadā, un pavisam deviņos centros pērn sniegtas vairāk nekā 11 000 konsultāciju, kurām vēl jāpieskaita vairāk nekā 900 telefoniski sniegtu uzziņu un gandrīz tikpat e-pasta

atbilžu, tāpat tieši EDIC aktivitātes palīdzēja arī Latvijas novados atzīmēt Latvijas pirmos piecus gadus ES. Kā visās lietās, arī te liela nozīme ir ikdienā gūtajai pieredzei – jo vairāk cilvēku dosies uz informācijas centriem un uzdos savus jautājumus, jo plašākas būs tajos strādājošo zināšanas un izsmeltošākas atbildes, tāpēc – izmantojiet šo iespēju!

- Kādus lielākos pasākumus pārstāvniecība rīkojusi šogad un kādi gaidāmi tuvākajā nākotnē?

- Viens no svarīgiem EKP darba virzieniem ir ES politiku konsultācijas ar nevalstiskajām organizācijām. To rezultāts ir politikas rekomendācijas. Laba politika ir demokrātiska politika, savukārt to veido laba pārstāvība un kvalitatīvs viedoklis. Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) apspriešana bija pirmais mēģinājums visai Latvijas sabiedrībai kopumā, ne tikai lauksaimnieku organizācijām iesaistīties ES politikas veidošanā. Tas izvērtās par veiksmes stāstu.

Lielā mērā pateicoties EKP aktivitātēm, mudinot cilvēkus nepalikt malā un iesaistīties diskusijā, no 5474 visā ES izteiktajiem viedokļiem ierosinājumu skaits no Latvijas sasniedza 463. Ja iesniegto viedokļu skaitu pārreķina uz valstī dzīvojošo iedzīvotāju skaitu, tad Latvija ir visaktīvākā no 27 dalībvalstīm.

Paustie viedokļi ir pamatoti, un tajos nevar neieklausīties. Lauku sabiedrības politiskais pasūtījums ir nodrošināt atbalsta līdzsvaru ne tikai starp “vecajām” un “jaunajām” dalībvalstīm, bet arī maksājumu līdzsvaru starp mazajām un lielajām saimniecībām, orientēt atbalstu uz “zaļo saimniekošanu” un vides saglabāšanu. 17. novembrī Eiropas Komisija iepazīstinās ar KLP nākotnes politikas koncepciju, kas radusies, uzklusot šos priekšlikumus.

Tieši no pašvaldību tematikai veltītajiem pasākumiem varu izcelt apaļā galda diskusiju ar ES reģionālās politikas komisāru Johannesu Hānu, kur līdz ar komisāru savus viedokļus par ES reģionālās un kohēzijas politikas nākotni puda LPS un lielo pilsētu pārstāvji. Tāpat arī jau minēto semināru ar Piebalga kungu, kura īstos augļus, cerams, varēsīm vērot tuvāko gadu laikā, Latvijas pašvaldībām un uzņēmumiem iesaistoties ES attīstības sadarbības projektos. 2011. gadā plānojam vēl vienu lielu konferenci par izaugsmes un darbavietau stratēģiju “Eiropa 2020” sadarbībā ar Latvijas Lielo pilsētu asociāciju. “Eiropa 2020” mērķis ir pārvarēt pašreizējo ekonomisko krīzi un nostiprināt ekonomiku, desmit gadu laikā sasniedzot skaidri izmērāmus mērķus – piemēram, 75% ES iedzīvotāju vecumā no 20 līdz 64 gadiem jābūt nodarbinātiem, 3% no IKP jābūt ieguldītiem pētniecībā.

Latvijā joprojām maz ir to, kas zina, ka 9. maijā ES valstīs atzīmē Eiropas dienu, bet Otrā pasaules kara beigū gadadienu – 8. maijā. Domāju, ka par sava veida Eiropas Komisijas Pārstāvniecības vizītkarti jau kļuvuši Eiropas Savienības dārza svētki 9. maijā Rīgā, Vērmanes

dārzā, kurus EKP šogad jau otro gadu pēc kārtas organizēja sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Rīgas domi un ES dalībvalstu vēstniecībām Latvijā. Nešaubos, ka turpmākajos gados svētku "reģionālā dimensija" kļūs stiprāka – jau šogad tie, kas 9. maijā nevarēja būt Rīgā, svētkiem varēja sekot tiešraidē mājaslapā www.esmaja.lv. Tajā jau pirms svētkiem notika arī videostāstu konkurss "Meklējam Eiropu tepat!", kurā komandas no visas Latvijas ieraudzīja un rādīja citiem to Eiropu, kas atrodama Valmierā, Liepājā vai jebkurā citā Latvijas vietā. Savā ziņā šā konkursa necerēti lielās popularitātes dēļ esmaja.lv tagad ir izveidota īpaša reģionu sadaļa – "ES reģionos".

Daudzi droši vien būs pamanījuši arī lekciju cikla "Sarunas par Eiropas nākotni pie kafijas" pasākumus Latvijas novados – to mērķis ir ne tikai Rīgā, bet arī reģionos raisīt diskusiju par sabiedrībā būtiskiem jautājumiem, un tajos allaž piedalās atzīti viedokļa līderi, akadēmiskā sektora pārstāvji un nozaru eksperti. Kur un kad paredzēta nākamā diskusija, var uzzināt mūsu mājaslapā ec.europa.eu/latvija.

Šogad Eiropas mājā Aspazijas bulvārī 28 apmeklētājiem tika atvērtas trīs jaunas – Sarunu, Mākslas un Zināšanu – istabas. Fakts, ka janvārī atklātajās telpās jau notikuši vairāk nekā 130 pasākumu un tās apmeklējuši vairāk nekā 4100 viesu, apliecina, ka cilvēkiem bija vajadzīga vieta, kur uzzināt par tieši viņiem pieejamām ES iespējām, regulāri pulcēties uz diskusijām par Latvijai un ES būtiskiem jautājumiem vai baudīt Eiropas kultūru Mākslas istabā. Starp citu, daudzi no pasākumiem tiešraidē ir skatāmi ES mājas virtuālajā vietnē www.esmaja.lv, tur arī iespējams iepazīties ar gaidāmo notikumu afišu.

– Kā jūs vērtējat septembrī notikušo diskusiju ciklu "Es, Latvija un ES" un kādi ir diskusijās saņemtie ierosinājumi un priekšlikumi par to, kādā Eiropā iedzīvotāji vēlas dzīvot un ko nepieciešams darīt vietējā, nacionālā un Eiropas līmenī, lai šādu Eiropu izveidotu?

– Nereti cilvēkiem šķiet, ka Eiropas Savienība ir kaut kas ļoti tāls, bet tās lēmumi – nesaprotami un neietekmējami. Šādas diskusijas palīdz saprast, ka nevis Eiropas Savienība veido Latvijas politiku, bet gan Latvijas iedzīvotāji – ES politiku, jo ES sinonīms ir 27 tās dalībvalstis. Lisabonas līgums jeb līgums par institucionālo sadarbību starp ES dalībvalstīm piedāvā jaunas un plašākas iespējas iedzīvotājiem iesaistīties ES pārvaldē. Vienīgi no pašu zināšanām un aktivitātes atkarīgs, kā šīs iespējas prātīsim izmantot.

Cikla ietvaros notikušajās 12 diskusijās cilvēki bija ļoti konkrēti, atklāti, sniedza daudz vērtīgu priekšlikumu. Tomēr lielākā daļa šo priekšlikumu ir adresējami pašmāju valdībai. Tā, piemēram, cīņa ar ēnu ekonomiku, nodokļi, jaunu rūpnīcu celšana, tranzīta palielināšana, bezmaksas veselības aprūpe vai uzņēmējdarbības pamatu mācīšana skolās – tās ir lietas, kas ir un paliks

dalībvalsts pārziņā. ES var palīdzēt un palīdz ar finansējumu. Šeit uzskaitīt visus cilvēku ierosinājumus un priekšlikumus būtu pārāk gari – un tā ir laba ziņa, jo apliecina, ka cilvēki nav vienaldzīgi un viņiem ir idejas. Ar tām var iepazīties mājaslapā eslatvijaunes.esmaja.lv.

– Vai pārstāvniecība veido saikni ar EP deputātiem, kas ievēlēti no Latvijas, un kā jūs popularizējat viņu veikumu Latvijas iedzīvotājiem?

– Eiropas Komisijas pārstāvniecība strādā ciešā partnerībā ar Eiropas Parlamenta informācijas biroju Latvijā. Mēs esam kaimiņi ES mājā un sabiedrotie ES komunikācijas darbā. Tieši kolēģiem no EP informācijas biroja ir galvenā loma, skaidrojot EP un tā deputātu darbu Latvijas iedzīvotājiem. EK pārstāvniecība sniedz savu ieguldījumu – regulāri aicinām EP deputātus uz mūsu rīkotajām diskusijām un pasākumiem, kas atbilst viņu darbības jomai. Ikreiz, kad EK pārstāvji runā dažādās auditorijās, piemēram, ar jauniešiem, pensionāru klubos, ar iedzīvotājiem dažādos Latvijas reģionos, lai iepazīstinātu ar ES uzbūvi un darbības principiem, mēs vienmēr īpaši uzsveram EP lomu, kas pēc Lisabonas līguma pieņemšanas ir kļuvusi vēl ievērojamāka.

– Jūs arī piedāvājat iespēju stažēties ES valstīs. Kāda ir aicinājuma mērķauditorija un vai daudz Latvijas iedzīvotāju to jau izmantojuši?

– Eiropas Komisija šogad atzīmē stažieru programmas 50. gadadienu, un, kaut gan Latvijai, protams, tajā nebija iespējas piedalīties jau no programmas pirmsākumiem, pēdējo gadu laikā Eiropas Komisijā stažējušies 95 jaunieši no Latvijas.

Stažieru programma paredzēta universitāšu absolventiem, un konkurence ir liela – uz 1200 pieejamajām stažieru vietām gadā tiek saņemti 14 000 pieteikumu. Pati stažēšanās sākas katru gadu 1. martā un 1. oktobrī un ilgst piecus mēnešus. Tā kā pieteikumi jāiesniedz septiņus mēnešus pirms stažēšanās sākuma, tad tagad par pieteikšanos jāsāk domāt tiem, kas programmā vēlētos piedalīties nākamgad. Vairāk par šo programmu iespējams uzzināt Komisijas stažieru biroja mājaslapā ec.europa.eu/stages.

Protams, ir arī citas programmas, kas veicina pieredzes apmaiņu – zināmākā no tām droši vien ir "Erasmus", kuras ietvaros studentiem iespējams daļu savu studiju laika pavadīt kādā citā Eiropas valstī – par iespējām piedalīties šajā programmā jāinteresējas Valsts izglītības attīstības aģentūrā (VIAA). Tā īsteno arī citas tā dēvētās mūžizglītības programmas – piemēram, skolēniem un skolotājiem paredzēto "Comenius". Tās ietvaros, skolēni, teiksim, no Talsiem un Vācijas pilsētas Falkenbergas rada iespēju viens otram mācīt savu dzimto valodu. Mazāk dzirdēta noteikti būs programma "Erasmus jaunajiem uzņēmējiem", kas sniedz iespējas un atbalstu jaunajiem uzņēmējiem doties pieredzes apmaiņā uz dažādām Eiropas valstīm. Par to jāinteresējas Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrā.

MĀJA, KURĀ KLŪT PAR EIROOPTIMISTU

Ilze Mutjanko,
LPS padomnieces
palīdzē

Aspazijas bulvārī 28, pašā Rīgas centrā, kur darba dienā viss mutuļo, skan ierastās skaņas un pilsēta stāsta savu stāstu, atrodas Eiropas Savienības māja. Tās pirmajā stāvā izveidotas Zināšanu, Sarunu un Mākslas istabas, kas ir divu institūciju – Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā un Eiropas Parlamenta informācijas biroja pārstāvniecības Latvijā – kopprojekts un izveidotas sabiedrības informēšanas nolūkos. Jau gandrīz gadu tās laipni aicina jebkuru zinātkāru cilvēku, kurš vēlas noskaidrot, iemācīties un būt informēts par iespējām, ko ikkatram piedāvā Eiropas Savienība.

Lai izbaudītu īsto ES mājas istabu auru un gūtu ieskatu tajā, ko var atrast šajās istabās, apmeklēju divus pasākumus, kā arī iztaujāju ES mājas Zināšanu, Sarunu un Mākslas istabu vadītāju Gunitu Eberti, kura ar smaidu un lielu enerģiju saimnieko šajās viesmīlīgajās telpās. Varu apgalvot, ka arī jums būtu noderīgi kādreiz

noklūt šajās ES mājas pirmā stāva istabās un apmeklēt kādu sarīkojumu. Notikumu un pasākumu kalendārs vien ņirb no pārbagātības, jo reta ir diena, kad istabās nenotiek kāds pasākums – spēj tikai sekot līdzi www.esmaja.lv kalendāram un atradīsi notikumu tieši sev!

Eiropas Savienības māju viegli atrast, jo par atrašanās vietu jau iztālēm vēsta vairāki ES karogi, kas plīvo virs

durvīm. Kad jau nedaudz sāk krēsnot, gaišie un liellelogi aicina iekšā sasildīties, smelties zināšanas vai aizpildīt brīvu *piecminūti* pirms kādas tikšanās centrā, iemalot kafiju, palasīt Eiropas laikrakstus un citu lasāmvielu. Tieši ES mājas istabās sagaida laipni un atsaucīgi cilvēki – ar enerģisku “Labdien!”, smaidu un rokasspiedienu.

Istabas

Šis projekts – istabas – orientēts uz cilvēku izpratni un iespējām, ko piedāvā Eiropas Savienība. Straujus apgrīzienus tas uzņēmis kopš šāgada janvāra. Pateicoties sabiedrības informēšanai, par šo vietu uzzina aizvien vairāk cilvēku, bet vēl visai maz apmeklētāju ir no reģioniem. Projekts paver jaunas iespējas skolēniem un studentiem un palīdz ne tikai izziņāt, ko darīt pēc vidusskolas beigšanas, bet sniedz atbildes uz interesējošiem jautājumiem visdažādāko vecumu cilvēkiem. Istabu vadītāja Gunita Eberte saka, ka šis pirmais stāvs ir kā ceļa zīme, virziena rādītājs katram, kurš te ienācis ar savu jautājumu vai neskaidrību. Viņi šeit strādā, lai palīdzētu orientēties Eiropas Savienības iespēju likločos. Ja esi students un interesējies par izglītības iespējām, par formālo un neformālo izglītību, tad šā virziena rādītāji – ES istabu darbinieki – novirzīs tevi uz Valsts izglītības attīstības aģentūru, kur sīki un smalki izstāstīs visas interesējošās lietas. Ja esi darba meklētājs, tad iepazīstinās tevi ar *Eures*. Ja tevi interesē ES fondu piesaiste savai

uzņēmējdarbībai, tad informēs par Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un biznesa attīstības tīklu, kur varēsi noskaidrot tieši un konkrēti visu par šo tēmu. Visas šīs iestādes nodarbojas ar Eiropas Savienības jautājumiem, strādā ciešā sadarbībā ar ES māju un piegādā tai savus bukletus un informāciju. Sākuma punktam tas nav maz, pēc tam vari internetā pētīt visu pats, bet, ja rodas specifiski jautājumi par kādu no programmām, izglītību, biznesu vai darba meklēšanu, tad saņemsi atbildi uz saviem *kur, kā* un *kāpēc*.

EIROPA LATVIJĀ

Šeit piedāvā izīrēt telpas, taču **bez maksas** valsts vai nevalstiskās organizācijas un jebkura privātpersona var rīkot kādu pasākumu saistībā ar Eiropas Savienības jautājumiem – tad jāaizpilda protokola forma, kas pieejama mājaslapā, un Komisijas pārstāvniecības vadītājs un Eiropas Parlamenta informācijas biroja vadītājs apstiprina pieteikumu. Interesentu rīcībā tiek nodotas gan telpas, gan infrastruktūra, tiesa gan, ar noteikumu, ka viss jānodod tādā pašā kārtībā, kādā tika saņemts.

Sperot soli pāri sliekšnim, uzreiz var nonākt **Zināšanu istabā**, kuras interjerā izmantoti zemes motīvi. Te

pieejama informācija un konsultāciju pakalpojumi par Eiropas Savienību gan klātienē, gan pa e-pastu vai tālruni. Pie vairākiem stendiem var droši soļot klāt un paņemt tos bukletus vai brošūras, kur ir tieši tev visnoderīgākā informācija, kā arī kompetenti cilvēki nodrošina piekļu bezmaksas informācijas datubāzēm.

Visas istabas veidotas pēc dabas motīviem un ir ikvienam viegli pieejamas, jo iekārtotas atbilstoši principam: ienācu, uzzināju un aizgāju ar informācijas bagāžu. Telpu noformējumā izmantota koncepcija "Zeme. Daba. Debess". To vizuālo noformējumu un aprīkojumu veidojušas māksliniece Frančeska Kirke un arhitekte Nellija Dziedātāja, bet pati koncepcijas idejas autore, pēc G. Ebertes stāstītā, ir Iveta Šulca – Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā vadītāja. Telpu vizuālais noformējums mudina saudzēt dabu un saprātīgi izmantot tās bagātības, tādēļ istabām izvēlētas mēbeles, kas gatavotas no dabīgiem vai otrreiz pārstrādātiem materiāliem, bet telpas apsildītas un apgaismotas tā, lai maksimāli taupītu enerģiju. Ienākot šajās istabās, jūs nedzirdēsiet mūziku, bet gan dabas skaņas, kas ir ļoti nomierinoši, neuzkrītoši un oriģināli. Interesanti, ka noformējumā nav izmantots ierastais Eiropas Savienības motīvs – zilais karogs ar zvaigznēm. Tā darīts apzināti, lai visu pietuvinātu pēc iespējas vairāk dabai, mierīgos, mājīgos toņos, kā arī tādēļ, lai cilvēki saprastu, ka Eiropas Savienība nav tikai Brisele un karogs, tā ir visur – dabā, pie mūsu mājas, tavā pilsētā, novadā, ciemā.

Rīga nebūt nav pirmā pilsēta, kur izveidots šāds ES informācijas centrs. Tādi darbojas 12 ES dalībvalstu galvaspilsētās: Tallinā, Dublinā, Madridē, Stokholmā, Lisabonā, Romā, Berlīnē, Kopenhāgenā, Vīnē, Helsinkos, Nikozijā un Prāgā. Tallinā iecienīti ir ikmēneša kinovakari, savukārt Berlīnē – teātra uzvedumi par Eiropu. Cerams, ka

arī Rīgā informācijas centrs un tā istabas kļūs par Eiropas kultūras un mākslas iepazīšanas vietu.

Ejot drošu soli tālāk, nonāksit **Sarunu istabā**, kur uz sienām ļoti neuzkrītoši uzrakstīts vārds "daba" 23 oficiālajās Eiropas Savienības valodās un interjerā dominē koka motīvs – sienas it kā runā. Šajā istabā pietiek arī runātgrībētāju, jo te notiek visi pasākumi par un ap ES tēmām – semināri, diskusijas, lekcijas, konferences, pasākumi medijiem, konkursi un viktorīnas, kultūras sarīkojumi, konsultācijas. Pasākumu amplitūda ir, sākot ar Eiropas Padomes deputātu preses konferencēm un beidzot ar tik neoficiālu kā *Erasmus* apmaiņas studentu programmas dalībnieku sadraudzības vakariem.

Man bija iespēja piedalīties skolēnu vizītē uz ES māju, un pārliecinājos pati, kā saistoša programma aizrāva jauniešus, lika domāt un diskutēt. Mājup viņi devās ar lielu bagātību – zināšanām; daži saprata, ka vēlas praktizēties kādā Eiropas Savienības valstī, daži izmantot brīvprātīgā darba sniegtās iespējas savas nākotnes labā. Šādu vizīti var noorganizēt arī kāda jūsu pašvaldības skola vai jauniešu organizācija, un, esmu pārliecināta, ieguvēji būs gan bērni, gan skolotāji. Turklāt to iespējams apvienot ar ekskursiju uz Rīgu vai teātra apmeklējumu.

Ko skolēni uzzināja šajā vizītē? Visu par ES māju, Sarunu, Zināšanu un Mākslas istabām, par jauniešu iespējām Eiropas Parlamentā, par Eiropas Komisijas piedāvājumu jauniešiem Briselē un Latvijā, par izglītību mūsu valstī un ārzemēs, kā arī par nodarbinātības iespējām citās valstīs. Tā jaunieši iegūst plašāku skatījumu uz visiem šiem jautājumiem, uz savas dzīves un karjeras izaugsmes iespējām. Ar daudzām skolām jau izveidojusies sadarbība, un arī jūsu pašvaldības jauniešiem iespējams iegūt un papildināt zināšanas

par Eiropas Savienību. Lekcijas ES mājā ir aizraujošas, stāstītāji – ziņoši un atraktīvi. Visbiežāk skolēnu skeptiskais skatījums pārtop par interesi un informācijas ieguvi par ES. Ekskursiju uz ES māju iesaka organizēt skolēniem, sākot no astotās klases.

Eiropas Savienības istabas jau apmeklējuši skolēni no Kuldīgas, Baldones, Strenčiem, Indras un Balviem. Tā kā šīs ES mājas istabas NAV orientētas tikai uz Rīgas iedzīvotājiem, ES māja ir atvērta un gaida vēl vairāk ciemiņus no reģioniem. Iespējams pat noorganizēt izbraukuma sēdi, ja vien ir vēlēšanās un jautājumi saistībā ar Eiropas Savienību.

Pasper vēl vienu soli uz priekšu un pārkāpsi **Mākslas istabas sliksni!** Šeit nu ir tā radošākā vieta šajā mājā. Telpas interjerā izmantots debesu motīvs. Kā tas panākts – vislabāk var saprast klātienē, kad ierodies apskatīt kādu mākslas ekspozīciju. Mākslas istaba tiek piedāvāta juridiskām personām (nevalstiskajām organizācijām, mākslinieku apvienībām) dažādu izstāžu un citu kultūras pasākumu rīkošanai. Šobrīd šeit apskatāma fotoizstāde. Es apmeklēju Joti radošu un iedvesmojošu pasākumu mākslas istabā – “Eiropa manā vasaras fotoobjektīvā”, kas sākās ar fotoizstādes atklāšanu. Jūlija sākumā www.esmaja.lv izsludināja fotokonkursu, kura mērķis bija veicināt radoši

un, iespējams, nedaudz citādi, nekā ierasts, parādīt Eiropu, tās vērtības, dažādību un vienotību vienlaikus. Konkurssam tika pieteikti 536 darbi gan amatieru klasē, gan profesionāļiem. Izstādei izvirzīja labākos. Tā bija varen iedvesmojoša izstāde! Cilvēki-Ūdens-Zeme-Debesis – tās ir lielās lietas, kas padara skaistu ikdienu, ja tajā ieskatās un ieklausās. Fotogrāfijās fiksēti apbrīnojami ikdienas mirkļi, kas aizrauj ikvienu izstādes apmeklētāju. Pasākumā tika dots uzdevums radoši izpausties arī izstādes atklāšanas viesiem – nācās izdomāt savu nosaukumu vienai vai vairākām fotogrāfijām, un tas lika iedziļināties un izbaudīt fotogrāfijas, kas rudenīgā dienā aizveda vasaras svelmē.

Mākslas istabā ekspozīcijas mainās, katrai ir savs laiks, cik lemts priecēt cilvēku acis, sirdi un prātu. Sākumā darbiniekiem nācies meklēt, kādas ekspozīcijas izstādīt Mākslas istabā, taču tagad to atrod paši mākslinieki. Mākslas istaba jau rezervēta līdz aprīlim un ir padomā

arī maija ekspozīcijas, tā ka parādīt savu māksliniecisko izteiksmes veidu ir ļoti daudz gribētāju.

Šīs telpas jau izmantojušas vairākas valsts institūcijas un nevalstiskās organizācijas. Šeit organizējuši pasākumus jau daudzi – sieviešu biedrības, jauniešu apvienības, pensionāru biedrība u.c. G. Eberte vēstīja, ka cilvēki no reģioniem teikuši, ka viņiem vieglāk atbraukt uz Rīgu, jo transports pieejamāks šajā maršrutā, nekā aizbraukt uz cita novada pilsētu. Tad nu Rīga varētu būt tas punkts, kur sabraukt un satikties, ja tiek organizēts kāds lielāks pasākums, un ir iespēja pieaicināt labus lektorus. Savukārt pašvaldībām vajadzētu painformēt savas teritorijas NVO un skolas par ES māju un tās istabu piedāvājumu.

ES mājas istabās domāts arī par pašiem mazākajiem. Šobrīd norisinās pasaku konkurss, kurā var piedalīties jau no pusotra gada vecuma. Bērniem veltītā pasākumā “Protu, protu” Jaunā Rīgas teātra aktieris Vilis Daudziņš lasa fragmentus no bērnu grāmatām.

ES istabu vadītāja **Gunita Eberte** ar ES lietām nodarbojas jau kopš 2000. gada, kad Latvija vēl nebija ES sastāvā. Piedāvājumu strādāt šajā amatā viņa uztvērusi kā jaunu izaicinājumu un labprāt pieņēmusi šo iespēju. Gunita savā amatā darbojas aizrautīgi, un viņa saka, ka neviena diena nelidzinās otrai, šeit katru dienu ir kas jauns, citādāks, notiek nemitīgas pārmaiņas un rodas jauni izaicinājumi, jo jādodomā, kā apmeklētājiem labāk pasniegt vēstījumu par Eiropas Savienību un ES mājas istabām, lai viņus ieinteresētu. Otrā ir praktiskā puse jeb izaicinājuma daļa – pasākumu organizēšana. Organizators un izpildītāja vienā personā ir G. Eberte. Viņa saka, ka spēkus jauniem darbiem smejoties Mākslas istabā, tur arī rodot atpūtu saspringtā darba dienā.

informācijai mājaslapā www.esmaja.lv!

ES mājas Zināšanu, Sarunu un Mākslas istabu vadītāja Gunita Eberte vēlas jums pateikt – lūdzu, nāciet un izmantojiet Eiropas Savienības mājas iespējas! Viņa pilnīgi piekrīt savas virsvadītājas Ivetas Šulcas teicienam, ka Latvijas eiropesimists ir slikti informēts eirootimists. Sekojiet līdzi jaunākajai

ES mājas arhīva un autores foto

NEVIS STRĀDĀT, BET KALPOT

Daina Oliņa

Viļakas novada muzeja vadītāja Marija Boldāne, atceroties bīskapu Kazimiru Duļbinski un viņa laikabiedrus, nopūšoties teica: *“Tā vien liekas, ka daži mūslaiku priesteri uz baznīcu nāk kā uz darbu. Senāk viņi nāca kalpot.”* Pēc Viļakas novada iepazīšanas šajā atziņā saskatīju saikni ar Viļakas puses cilvēkiem – daudzi no viņiem savus ikdienas pienākumus veic nevis kā darbu, bet drīzāk kā misiju – kalpojot. Ne tikai pati Marija un **Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs**. Arī daudzi novada ļaudis, pie-

mēram, kāds Medņevas pagasta iedzīvotājs, kurš todien atbraucis uz centru, lai domē taujātu pēc kāda darāma darbiņa. Par sirmā kunga veikumu liecināja akurātās sagrābtu lapu kaudzītes parkā pie domes. Cilvēks jutis vajadzību paveikt kādu labu darbu. Kalpot līdzcivēkiem.

Priekšpusdienā, kamēr novada “galva” skraida viņam vien zināmās svarīgās darīšanās, ar Viļakas novadu mūs iepazīstināja

priekšsēdētāja vietniece Zigrīda Vancāne. Sākumā reformas plānos bijis lielais Balvu novads – tāpat kā kaimiņiem gulbeniešiem. Viļaka kā jau pilsēta bijusi pret, citiem arī savu iebildumu nav trūcis, beigās viena vietā sanāca četri novadi – Balvu, Baltinavas (pats mazākais Latvijā), Rugāju un Viļakas. Zigrīda ar pašvaldību darbu saistīta jau 25 gadus. 1985. gadā sākusi strādāt Medņevā par sekretāri, bet 1994. gadā ievēlota par pagasta priekšnieci. Un tā līdz reformai. Tagad, kad pašvaldībām tiek dažādu veidu atbalsts, teiksim,

simtlatnieku darbiņiem, Zigrīda prāto, ka ij bez reformas būtu varējuši iztikt. Ja 200 tūkstoši latu katrai pašvaldībai būtu iedoti attīstībai tāpat vien, nevis kā “sāpju nauda”, katrs pats būtu atspēries. Medņevā šī nauda lieti noderēja skolas, bērnudārza un tautasnama remontdarbiem. Pretēji solītajam, nekādi diži ietaupījumi apvienojoties nesanāk. Viļakas novadam, protams, administrācija ir lielāka, nekā bija pilsētai, jo nācās veidot aizstājējus kādreizējā rajona struktūrvienībām, piemēram, izglītības, kultūras un sporta nodaļu, būvvaldi.

Viļakas novads izveidojās, pilsētai pievienojot sešus pagastus – Kupravas, Medņevas, Susāju, Šķilbēnu, Vecumu un Žīguru. Lielāks iedzīvotāju skaits, novadā ienākot, bijis tikai Viļakas pilsētai – 1600 un Šķilbēnu pagastam – ap 1300, jo tur jau senāk apvienojušies trīs centri – Rekava, Šķilbēni un Upīte. Bijušais Šķilbēnu pagasta padomes priekšnieks Sergejs Maksimovs kļuva pārliecinošs vēlēšanu līderis, saņemot papildu

864 plusiņus (CVK reģistros var uzzināt, ka citus novada domē ievēlētos deputātus šai ziņā viņš pārspējis ne par desmitiem, bet daudziem simtiem atbalstošo balsu). Tagad 1973. gadā dzimušais Sergejs ir viens no visjaunākajiem pašvaldību vadītājiem Latvijā (viņu pārspēj tikai Rīgas mērs Nils Ušakovs un Salaspils novada galva Raimonds Čudars). Pieņemu, ka pagasta cilvēka iesēšanos agrākajā pilsētas domes mājā ne visi spēja uzņemt ar sajūsmu, sevišķi jau viņacēni. Pats Sergejs atzīst: *“Reformas lielākā nelaime ir tā, ka mēs pazaudējām pilsētas! Pagastos viss ir skaidri saprotams – katram sava teritorija, pārvalde, ģerbonis. Toties pilsētniekiem droši vien liekas nelāga, ka pie domes vairs neplīvo Viļakas pilsētas karogs, bet pilsētai jau pat nav savas atsevišķas pārvaldes, šos pienākumus pilda izpilddirektors Aldis Pušpurs. Būtu izšķērdīgi nelielā pilsētā uzturēt divas varas struktūras. Protams, Dziesmu svētku gājienā Viļakas pilsētas kolektīvi nesa un nesīs savu karogu.”*

Mūsu ciemošanās dienā vairākkārt uzpeldēja arī novada ģerboņa temats, kas dzimis vietējā **mākslinieka Viļņa Bunkša** iztēlē, daudzos variantos izspēlēts un

izdrukāts, katra gaumei cits tikamāks un nolasāmāks ("Man pašam jau tie visi vienlīdz mīļi," atzīstas Vilnis), vēl ar Heraldikas komisiju diskutējams. Par trim linu ziediem, kas mantoti no Abrenes ģerboņa (senāk Viļaka bija Abrenes apriņķa centrs), neviens nešaubās.

Toties par mūra augstumu un toni, vārtu ailu un krustu tajā gan. Autora iecerē mūris nesimbolizē norobežošanu, bet Viļakas novadu kā vienu no Eiropas Savienības sākumpunktiem, kura austrumu robeža ir arī ES ārējā robeža. Sākums vai beigas – no kuras puses skatās. Tomēr tajā ir atvērtas "durvis", un krusts apliecina ne tikai Latgalei tradicionālo balstīšanos uz visu

konfesiju kristīgajām vērtībām, bet arī – krustceles, kurās novads atrodas. Taču Viļakas novada muzeja vitrīnā prāvs rotaļu ežu pulks "protestē" pret to, ka viņi tiks lemti aizmirstībai, jo šis latviskais

dzīvnieks ir Viļakas pilsētas ģerboņa centrā. Bet nu šiem adatu kamoliem ģerbonī netiks senā godavieta.

Šķilbēnieši Sergeja vadībā pēdējos gados apliecināja arī neliela pagasta spēju ar Dievpalīgu un domu aktivizēšanu veikt neticami nozīmīgus darbus, pat novest līdz galam vectēvu ieceri – uzbūvēt jaunu baznīcu. ("Vecā jau sen bija kļuvusi par mazu un aukstu. Ja daudz nedomā par materiālām vērtībām, bet vairāk par garīgo – viss izdodas.") Tāds vadītājs varētu būt lietauskoks arī plašākā teritorijā. Ejot kopā ar Sergeju pa centru, gandarīti vērojām, cik liksmi priekšnieku sveicina vidusskolnieces. Ir taču gana jauns un izskatīgs! Tomēr viena no spilgtākajām un faktiski pat kinematogrāfiskākajām epizodēm risinājās pie bibliotēkas durvīm. Sergejam ejot iekšā, pa tām laukā izsoļoja sprīdi garš viriņš, kuram priekšnieks cienīgi paspieda roku. Šo, vīriešiem visai raksturīgo žestu todien nebijām manījušas. Pārtvēru mazo otrklasnieku Gati, lai izdibinātu tik īpašas attieksmes iemeslus.

- Vai tu zini, ar ko tikko sarokojies?
- Paga, es aizmirsu viņa vārdu. Tu nevari man pateikt?
- Varu gan – Sergejs. Bet kas viņš ir?

Pauze ieilgst, tāpēc cenšos palīdzēt:

– Vai priekšnieks?

– Nē, priekš-sē-dē-tājs!

Tā arī nesapratu, vai zilbēs vārdu Gatis sadalīja grūtā skanējuma dēļ vai tāpēc, lai nezinīte tante to ielāgotu. Un tūlīt ārkārtīgi svarīgā intonācijā turpināja:

– Viņš ir mans vislabākais draugs!

Vēlāk Sergejs pastāstīja, ka ar Gati iepazīties, pētot kādu Viļakas dzīvojamo māju, kurā bija plānots ierīkot sociālos dzīvokļus. Puika izvadājis pa visu māju, pagrabu izrādījis. Kā tik zinošam vīram roku nespiedīsi! Bet māja tikmēr jau pārtapusi par skaisti renovētu namu, tieši tovakar domei jālemj par dzīvokļu sadali.

"Novada iedzīvotāju ienākuma līmenis ir tāds, ka gandrīz visiem pienāktos dzīvot šādos namos ar atvieglotiem nosacījumiem. Projekta noteikumi paredz, ka mērķim atbilstošs sociālās dzīvojamās mājas statuss obligāti jāsauglabā piecus gadus. Kā būs tālāk, rādīs laiks."

Latvijas Pašvaldību savienībā Sergeju Maksimovu nereti piemin kā cilvēku, kurš apbrīnojami meistarīgi izmanto ES fondu piedāvājumu. "Cenšamies ielīst visās iespējamās programmās. Tas nemaz nav grūti. Jāizprot spēles noteikumi un tad jāaskaņo tie ar pašu interesēm un vajadzībām. "Veiklie zēni" jau periodiski sūta piedāvājumus izkārtot un nokārtot mums kādu atbalstītu projektu bez piepūles. Paldies, paši tiekam galā! Attīstības plānošanas nodaļā mums ir četri darbinieki. Laime, ka kredītportfelis vēl pieļauj līdzfinansēt, jo, novadā ienākot, lielāks kredītu slogs bija tikai Viļakai." Pašlaik tāpat kā citur Latvijā ar ES atbalstu novadā atjauno un sakārto ūdenssaimniecību, Bez jau minētajiem sociālajiem dzīvokļiem energoefektivitātes projektā līdzekļi rasti arī novada veselības aprūpes centra sakārtošanai, vērienīgu pārbūvi piedzīvo Viļakas Valsts ģimnāzijas sporta zāle, top pensionāru saieta un atpūtas nams un citi dzīves sakārtošanai svarīgi priekšnoteikumi.

Šos stāstus klausāmies, jau vēlā pēcpusdienā kopā ar Sergeju braucot uz ES robežu, konkrēti – uz Vientuļu robežkontroles punktu Vecumu pagastā. Līdz tam priekšnieks tikai pa laikam nozibēja mums gar acīm,

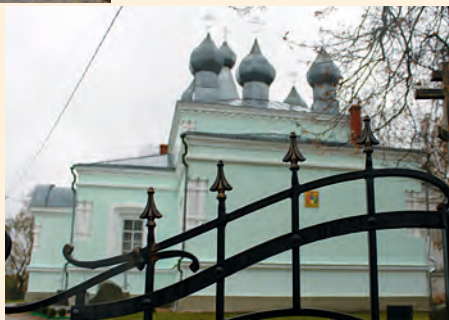
“LOGS” VIESOS

mazliet vainīgi pasmaidīja, noplātīja rokas un pazuda atkal. Uz jautājumu, vai Šķilbēnos dzīve tomēr nebija rimtāka, viņš atgaiņājās: *“Darbs jau muļķi atradīs vienmēr un visur.”* Un darbi vis nav gluži ikdienišķi, jo Sergeja galvenais mērķis ir iekustināt uzņēmējdarbību, atjaunot dažviet jau apsīkušo dzīvi, mazināt bezdarbu. Lai Viļakas novads atspertos.

Astoņu kilometru netālajā braucienā Sergejs ar gida atbildību norāda “Loga” ciemiņiem uz katru nozīmīgu objektu – vienu no Latvijā dižākajiem katoļu dievnamiem, kam otrpus ceļam gotisko smaili pret debesīm slej luterāņu baznīca, vēl tālāk Viļakas pareizticīgo draudzes nams – visaugstākajā pilsētas vietā,

seno latgaļu Eržepoles pilskalnā, 120 m virs jūras līmeņa. Mudina mūs aizdomāties par ceļa stabiņa norādēm:

līdz Balviem – 27 km, līdz Pitalovai – tikai 23 km. Tas izsaka pierobežas dzīves būtību. Publiski tiek šausdīti tie, kuru “darbs” ir cigarešu un benzīna ieviešana no Krievijas (pārtika kaimiņvalstī ir dārgāka nekā mūsu pusē). Sergejam ir pretrunīgas izjūtas. Pirmkārt, aplami viņus dēvēt par kontrabandistiem, jo parasti nelegālā preču pārvietošana notiek likuma normas robežās – nepārsniedz 500 latus. Turklāt novadā joprojām nav sava benzintanka – brauc nu divreiz pa 27 km uz

Balviem, ja tepat pāri robežai degvielu var nopirkt lētāk. Pašlaik gan uzsāktas sarunas par DUS ierīkošanu. Bet, otrkārt, un tas nav mazsvarīgi – Sergejs šos cilvēkus ciena par uzņēmību, par spēju ķepuroties, nevis nākt uz domi pēc pabalstiem.

Drīzāk jau novadam problēmas sagādā Latvijas valsts un Eiropas Savienības līdzšinējā nespēja uzņemties rūpes par ES robežu sakārtošanu. Ne robežsargiem pienācīgu telpu (atšķirībā no Krievijas kolēģiem), ne

mūsdienīga aprīkojuma, nemaz nerunājot par garajā rindā nīcēju elementārajām sadzīves vajadzībām. Tagad laiku pa laikam šo apkārtni sakopt dodas novada “simtlatnieki”. Taču nupat smagais mezglis sācis šķetināties – signāli no Eiropas ļauj Sergejam jau zīmēt nākotnes vīzijas, kas rosinātu arī mazo uzņēmēju aktivitātes – piedāvāt gaidītājiem pārtiku, ēdienu, arī naktsmītni. Otrpus robežai kā sēnes saaugušas mazas tirgotavas – pieprasījums ņemts vērā. Sergeja viedoklis par attiecībām ar Krieviju ir strikts: *“Kamēr mēs, uz viņiem skatoties, domāsim par tām pārestībām, ko viņi nodarīja mūsu vec-tēviem, nekas nenotiks. Kāpēc iznīka ķieģeļu ceplis Kupravā? Tāpēc, ka mums nav gāzes, bet, ar mazu-tu dedzinot, cena sanāk pārāk dārga.”*

Laikposmā no 1971. līdz 1992. gadam Kupravas dreņu un cauruļu rūpnīcas jauda bija 6,6 miljoni cauruļu un

6,5 miljoni ķieģeļu gadā! Likumsakarīgi, ka jau 1994. gadā Kupravas 600 audzēkņiem domāto vidusskolu, kas kādreiz bija labākā rajonā, nācās atkal pārveidot par pamatskolu, bet tagad, kad krievu plūsmas bērni mācās Balvos, skola velk dzīvību ar divdesmit skolēniem. Un to turpina saglabāt ne jau nesaimnieciskuma dēļ, bet tāpēc, ka Sergeja otrs sapnis, kas arī jau sāk gūt konkrētas aprises, ir ķieģeļu ražotnes atjaunošana.

“Bet attiecības ar robežsargiem mums ir lieliskas. Kaut arī vietējiem jāaskaņo zemes apstrāde divu kilometru robežjoslā, neviens nav kurnējis, nedz robežsargi zemnieku rosību par traucēkli kādreiz uzskatītu.” Kad taujājām, vai vietējie neizjūt Abrenes zemes trūkumu, zemtekstā domājam informāciju, ka Viļakas novads bija viens no retajiem, kas zemes reformas pabeigšanai neatdeva nevienu gabalu zemes. Visu sakārtoja un noformēja. *“Nē, savu sargājam, bet svešu mums nevajag! Mums ar pitaloviešiem ir un būs kopēji radi un draugi, bet gadu desmiti ir pagājuši. Tā tas ir, un punkts,”* cieti noskalda Viļakas novada vadītājs.

Sergeja sieva Žanna ir ticības mācības skolotāja (pēc LU beigšanas viņa saņēma matemātikas skolotājas diplomu un maģistra grādu, vēlāk Rēzeknes Augstskolā vēl papildus ieguva kristīgās mācības un ētikas skolotājas prasmes), bet pašlaik dzīvo mājās ar mazo Annu ("Trešo meitu, pagaidām," tā Sergejs), gādājot arī par vecākajām māsām – trešklasnieci Mariju un sešgadīgo Terēzi. Annas piedzimšanas stāsts ir īpašs. Pasauli viņa ieraudzīja pērn, dienu pirms Šķilbēnu jaunās baznīcas iesvētīšanas, tieši katoļticīgo lielāko svētku dienā – 15. augustā. Aglonā sieva jau sajutusi sāpes, tomēr gājuši vēl uz grēksūdzi, bet tad gan – uz Balvu slimnīcu. Pastarītei vārds dots, godinot Dievmātes Marijas māti Annu. Vārda tulkojums ir

"žēlastība, dāvana". Tik daudz dāvanu tajās dienās saņemts – gan meita, gan dievnams! Maksimovi ir pārliecināti katoļi, Sergejs joprojām ir Šķilbēnu draudzes vecākais. "Esam bijuši arī Medžegorjē. Dievmāte, kas parādījās šajā katoļticīgo svētceļojuma vietā, mudinājusi cilvēkus, kuri ir aktīvi savā ticībā, atteikties no alkohola un cigaretēm. To mēs arī absolūti ievērojam. Kā izskatītos, ja draudzes cilvēks ar savu sāpi nāktu pie manis runāt par aizlūgumu, bet mēs ar sievu abi būtu sadzērušies?!"

Nē, no dzimšanas Sergejs nav bijis apzinīgs kristietis un pat ne paipuisītis. Joņojis ar moci, melnu ķiveri galvā. "Dzīvē gāja visādi, pat veselības problēmas radās, līdz saņēmu padomu sakārtot attiecības ar Dievu. Kad to izdarīju, pārējais nāca it kā pats no sevis. Naudas nekad nav par daudz, bet nekad nav pietrūcis. Dievs gādā par visu." Kā ticībai pievērsās sieva? Sergeja atbilde mūsdienā karojošajām feministēm var likt nepatīkā saviebties, bet Svēto Rakstu zinātājiem apliecina Dieva gudrības izpratni: "Sievai būs klausīt savam vīram! Neiebilstu, ka sievietei kā kaklam ir tiesības galvu pagrozīt, bet lēmumu pieņem vīrs. Abi ar Žannu esam šķilbēnieši, dzīvojam Draudzības ielā – vienā ielas galā mani vecāki, otrā – sievas vecāki. Mēs pa vidu. Man ir 51 hektārs zemes, ko gan esmu iznomājis. Meža zeme arī ir, sieva vada nelielu kokapstrādes uzņēmumu, kas gatavo koka rotaļlietas. Pašlaik gan viņai ir citas prioritātes. Visādi jau dzīve var iegrozīties, bet pagaidām man tepat Šķilbēnos un Viļakā ir gana daudz darāmā. Uzskatu, ka vajadzētu aizliegt seriālu rādīšanu, jo daudziem nenoturīgiem ļaudīm tie sagroza prātus, jo uzspiež aplamu vērtību līmeni. Vai gan tur kāds rāda, ka cilvēki strādā?! Toties bērna ieņemšana un piedzimšana tajos atspoguļota kā ārkārtēji sarežģīta problēma. Normāli būtu to uzskatīt par Dieva svētību!"

Turpretim studiju ziņā Žanna apsteidza vīru. Pēc armijas Sergejs beidza Malnavas tehnikumu, kur guva pamatu visās lauksaimniecības nozarēs – maisā viņu neviens neiebāzīs! Bet augstākās izglītības dokumenta viņam nebija. "Jaunībā jau daudzi nespēj izprast savas intereses, tāpēc studē gadījuma pēc un vēlāk visu dzīvi mokās. Tagad man izvēle bija skaidra." Ģimenes un novada "galva" šogad cer iegūt bakalaura grādu uzņēmējdarbības vadībā. Kad apjautājamies, vai students reizēm nejūtas zinošāks par pasniedzējiem, Sergejs neliekuļo: "Tur jau tā lieta, ka uzņēmumus esmu vadījis jau 15 gadus, sesto gadu vadu pašvaldību. Augstskolā man mācīja vadīt projektus, bet esmu jau 60 projektus novadījis! Tikai nedomājiet, ka tāpēc jūtos pārāks un uzskatu studijas par lieku nastu. Starp citu, lekcijās bieži atcerējos situācijas no pieredzes, vēroju sevi no malas, atradu savas kļūdas, kuras nebūtu tagad pieļāvis. Šķilbēnos strādāju gan naftas produktu mazumtirdzniecībā, gan kokapstrādes uzņēmumā. Pašvaldībā sāku darbu kā vēlēšanu komisijas loceklis. Pēc četriem gadiem mani ievēlēja par komisijas priekšnieku. Vēl pēc četriem gadiem kļuva par deputātu, tad priekšsēdētāju. Atbildība par septiņiem tūkstošiem cilvēku Viļakas novadā nav sarežģītāka par 1,3 tūkstošu iedzīvotāju dzīves vadīšanu Šķilbēnu pagastā. Kā skrēju pagastā, tā skrienu tagad."

Vai pagastā tomēr darbu neatvieglo atpazīstama vietējā bonuss? Par to Sergejs nebēdā, jo iepazīšana vēl esot priekšā. Kopā ar vietnieci Zigrīdu Vancāni viņš plāno apbraukāt visas pagastu pārvaldes un iestādes, lai risinātu dialogu. Kritizēt citam citu esot viegli, bet nesaprašanās pamatā lielākoties ir informācijas trūkums. Kāpēc renovējam tieši šo māju? Kāpēc dzīvokļus dodam tieši šiem cilvēkiem? "Man šajā amatā nav nekādu savtīgu interešu!" Kaut Sergeja teiktajam noticam uzreiz, tomēr atļaujамies tēlot aizdomīgās vizīnes, jo tādi politiķi Latvijā ir retums.

"Pat negrastos noliegt, ka arī man piedāvāti dažādi izdevīgi darījumi. Bez jēgas daudz! Visiem atbildu, ka pašvaldībā man ir tik "milzīga" alga, ka pāri paliek. Protams, pretim nereti esmu uzklaujis atklātus stāstus par zināmiem cilvēkiem, kuri gan tā nerīkojas. Cikreiz neesmu uz KNAB izsaukts, drīz jau tur kā VIP jutīšos. Redz, kā sanāk: ja paņem, sūdzas; ja nepaņem, tas pats! Pirmām kārtām man ir jāatbild Dieva priekšā, nevis KNAB priekšā! Devīze taču māca: ja Dievs ir ar mums, tad kurš ir pret mums? Nelabvēļi man neko nevar izdarīt! Protams, ne

“LOGS” VIESOS

katram likuma burtam cītīgi sekoju, tas būtu sviests! Tad nevienu projektu nespētu īstenot! Tas mani nesatrauc, jo zinu, ka, Dieva priekšā stājoties, man nebūs jākaunas par rīcības motivāciju, naktīs guļu mierīgi.”

Grūtākais pašvaldības vadītāja darbā ir atbildība par cilvēku likteņiem. Laikam visskaļākās gaviles visā Latvijā atskanētu, uzzinot, ka **bezmaksas pusdienas saņem visi Viļakas novada skolēni no pirmās līdz divpadsmitajai klasei!** Vai kaut kur Latvijā vēl ir tāda pašvaldība?! Nav dzirdēts. Pašvaldība visiem bērniem pilnībā apmaksā autobusa biļetes ceļam uz novada skolām. Kupravas krievvalodīgajiem bērniem tiek segti ceļa izdevumi uz Balviem. Skolas autobusos kādu laiku pat algoja speciālu pavadoni, kas jaunākos bērnus saņēma no vecākiem un vēlāk arī nodeva viņiem. Tagad šo funkciju pilda šoferis. Reizēm bērnu pat atved atpakaļ, ja vecāki nav pretim pieturvietā vai bijuši rīcībnespējīgi.

“Neciešu tukšu pļāpāšanu, piemēram, vajag vai nevajag likvidēt Kupravas vidusskolu. Labāk debatēsim par to, kā mēs skolas telpas izmantosim, varbūt daļu atvēlēt kādam uzņēmumam. Vēl labāk būtu apspriest, kā atjaunot Kupravā uzņēmējdarbību. Būs darbs, būs skolēni. Vispirms tiksim galā ar Vientuļiem, tad māla pārstrādei pievērsīšos. Nobraukšu degvielā, vienalga, cik lielu summu maršrutā Viļaka–Rīga, bet savu panākšu!” Sergejs jau aicinājis Latvijas zinātniekus izpētīt, kā visefektīvāk izmantot Kupravas māla atradni, ne reizi vien ticies ar vērtīgās zemes īpašnieku. Un nešaubāties, ka viss notiks. Ar Dievpalīgu un kalpošanas misiju saviem iedzīvotājiem.

Viļakas novada seno dienu gājumu iepazīnām muzejā. Tā **vadītāja Marija Boldāne**, vadot mūs pa zālēm un atmiņā atsaucot poļu, zviedru, vācu un krievu laikus, nemitīgi atgādināja, ka viss šeit tapis, tikai un vienīgi pateicoties divām “staigājošām enciklopē-

dijām”. Viena no tām ir pensionētā skolotāja Leontīna Maksimova, kuras cītīgi vāktie materiāli veido muzeja ekspozīcijas pamatu. Savukārt skolotāju Jāni Laicānu Marija raksturo kodolīgi: *“Nav tādas lietas, ko viņš neprastu! Mākslinieks, fotogrāfs, tehnikas sapratējs un pat ērģeļu skaņotājs.”* Ekspozīciju skaits

turpina augt, piemēram, tēvs Antonijs ikreiz ciemos nāk ar kādu vērtīgu dāvanu. Neticami, ka padomju laikos VEFā pēc viņa rasētā parauga slepus izgatavota kopējamā mašīnīte baznīcas vajadzībām. Citu

pēc citas slēdzot durvis ciemiņiem priekšā un uzklāsojot mūsu labdabīgo joku par milzīgo atslēgu bunti rokās, Marija atbild tik asprātīgi, ka vēl tagad viņu pieminam: *“Es taču esmu Pētera sieva!”* Tomēr īpaša bijība viņā jaušama, atverot Baltās istabas durvis, kuras ekspozīcija veltīta bīskapa Kazimira Duļbīnska unikālā mūža gājumam un vērtīgiem lieciniekiem, piemēram, lādītē ievietots altāris, kas bija kopā ar bīskapu visā viņa izsūtījuma laikā Sibīrijā. *“Vieta, kurai*

nav sava muzeja, taču ir tukša vieta! It kā kokam saknes kāds būtu apcirtis. It kā cilvēki nevienu pašu rievīņu nebūtu atstājuši.”

Dižo katoļu dievnamu izstaiģājām kopā ar vēl vienu "kalpotāju" – **Marjanu Locānu**, ar kuru saistās svarīgākie atmodas gadu notikumi. 1990. gadā viņš bijis Viļakas pilsētas izpildkomitejas priekšsēdētājs, no 1994. līdz 1997. gadam – Viļakas mērs, tagad domes juridiskās nodaļas vadītājs: *"Ilgā pieredze pašvaldības darbā daudz dod – varu*

ne tikai prognozēt notikumu attīstību, bet to, kā iedzīvotāji uztvers to vai citu lēmumu. "Sociālās ausis" ir ļoti svarīgas! Tagad Viļakā daudz kas notiek. Kamēr nebijām Eiropas Savienībā, tā vis nebija. Agrāk līdzekļi palika rajona centrā, Rīgā, līdz provincei netika. Beidzot paveras iespējas līdzsvarotai attīstībai. Spēj tik rakstīt projektus, nauda nāks!" Bet neba nauda svarīga Locāna kungam. Viņu vairākkārt muzejā pieminēja Marija Boldāne, uzreiz gan piebilstot: cik labi, ka Marjana nav klāt, jo viņam nepatīk dzirdēt publiskus cildinājumus. Kaut gan iemeslu tam daudz. Nikolaja Breikša skaistā glezna, kas Locāna kungam dāvināta, vēl mēra amatā esot, atdota muzejam. Marjans vadīja pilsētu grūtā, bet skaistā laikā, atmodas sākumposmā. Viņa vadībā atdzima tēlnieka Kārļa Zemdegas piemineklis Viļakas laukos kritušajiem Latvijas atbrīvotājiem, ko atklāja 1935. gadā. Padomju varai ienākot, tas "pazuda" līdzīgi daudziem citiem, bet 90. gadu sākumā pa detaļai vien savāca gan pamatni, gan konusus, gan granīti kalto lāpu, ko atrada Ādažos uzliktu uz sētas. Apbrīnojama bija mūsu senču drosmē un uzņēmība noslēpt un ilgus gadu desmitus glabāt Latvijas vēstures vērtības. Muzejā uzklusijām stāstu par nozāģēto baznīcas krustu, kuru vietējās tantīņas bija nakts aizsegā vilkušas un paslēpušas kilometru attāļajos katoļu kapos. Arī krusts izdzīvoja.

Bet daudziem viņa cēniem Marjana lielākais nopelns liekas Viļakas 700 gadu jubilejas svētku sarīkošana 1993. gadā. Laikos, kad nekur neko nevarēja dabūt, viņš tikmēr deldēja Rīgas iestāžu sliekšņus, līdz panāca savu. Tagad, kad salūts apmirdz pat ķiparu dzimšanas dienas, grūti iztēloties to laimes izjūtu, kāda

pārņēma viņacēnus brīdī, kad pusnaktī pāri ezeram sāka lit zvaigžņu lietus. "Loga" ciemiņiem Marjans izrādīja valsts nozīmes kultūras pieminekli, ar vēsturnieka precizitāti virknējot iepriekšējo katoļu dievnamu vēsturi līdz šai 1891. gadā uzceltajai neogotikas pārlei, pa kāpnītēm uzveda mūs pie 1908. gadā būvētajām ērgelēm, pievērsa uzmanību logu vitražām, kas tiek pakāpeniski atjaunotas. Tikko laiki nomainījās, viens no pirmajiem Marjana rīkojumiem bijis plaši atvērt baznīcas durvis. Un tā joprojām katoļu dievnamā notiek koncerti, citi sabiedriski pasākumi.

Pārsteidzoša ir pašvaldības deputātu un darbinieku ciešā vienotība ar kristīgo ticību. Jau minēju Sergeja Maksimova saikni ar Šķilbēnu draudzi. Katoļu draudzes vecākais ir izpilddirektors Aldis Pušpurs, pareizticīgo draudzi vada domes deputāts Leonīds Cvetkovs, bet luterāņu draudzi – Inta Dortāne, kura ikdienā ir Medņevas pirmsskolas izglītības iestādes vadītāja. Luterāņus M. Locāns cildina jo īpaši: *"Ļoti aktīva draudze, kas prot iet ārā pie masām, pie cilvēkiem. Nereti ir tā, ka mazāka draudze ar aktivitāti apliecina lielumu. Lielā draudze atļaujas ierauties sevī, tāpēc varbūt tai mazāk sekotāju."*

Laikam gan nevienā ceļojumā neesam bagātinātas ar tik daudziem īpašajiem cilvēkiem. Viļakas puses ļaudis atstājuši bezgala daudz "rieviņu" vēsturē, jo spēj kalpot, ne tikai strādāt (viņus iepazīt žurnāla lasītāji var attīstības nodaļas galvenās speciālistes un arī vietējās avīzes veidotājas Vinetas Zeltkalnes sarūpētājās fotogrāfijās).

Šajā pusē daudzi cenšas neatpalikt no garīguma un kalpošanas etalona – **Pītera Miglinika**, kurš Viļakā bijis domes lietvedis un kura 160. dzimšanas dienu šogad novadā svinēja veselu nedēļu. Tikai 33 gadus ilgjājā mūžā viņš spēja kļūt par latgaļu tautiskās atmodas pirmo virzītāju. Piemiņas brīdī Sergejs Maksimovs, uzrunājot tautu, teicis zīmīgus vārdus: *"Bieži vien, darot kādus darbus, mēs sev uzdodam jautājumu: bet kāds labums man no tā būs? Tāpēc daudzas lietas mums neizdodas tik labi kā Pīteram Miglinikam, jo meklējam savu labumu. Pīters to nedarīja, arī necerēja, ka pēc 160 gadiem kāds viņu atcerēsies. Viņš dega par savu tautu, dedzīgi iestājās par tautas interesēm. Viņš aicināja nebaupt prom no Latvijas, Latgales, strādāt*

savā tēvu zemē. Arī šodien šie jautājumi ir aktuāli. Vai mūsos nemīt Sprīdīša gars, kas dodas laimi meklēt pasaulē? Aicinu nezaudēt ticību! Aicinu aizdomāties,

“LOGS” VIESOS

kāda ir mūsu dzīve! Liels paldies visiem, kuri godina Pītera Miglinika piemiņu. Esiet viņa gara turpinātāji! Strādājiet Latgales un Latvijas labā!”

Susāju pagasta padomes bijušais priekšsēdētājs **Aldis Pušpurs** tagad ir Viļakas novada domes izpilddirektors. Pagastam iepriekš faktiski nav bijis savas infrastruktūras, jo visas iestādes atradās Viļakā, toties, Alda aizrautības iedvesmoti, viņi radījuši kultūrvēstures muzeju “Vēršukalns” – šopavasār te svinēja konkursa “Latgale un tās ļaudis” noslēgumu. Atjaunotajā klētī savākto senatnes priekšmetu tīkamo auru kāro izbaudīt kāzīnieki. Bieži te rīko pat visa novada pasākumus, uzņem tuvus un tālus viesus, cienājot ar latgaliešu gardumiem, piemēram, īstā krāsnī ceptiem **Annas Strupkas** roku un

sirds siltumā veidotiem maizes klaipiem. Viņa ir viena no astoņiem seno arodu meistariem, kuras dzīvesstāsts un cepšanas prasme iemūžināta DVD “8 brīnumlietas, ko latvieši joprojām dara”, lai nākamās paaudzes varētu uzturēt dzīvas šīs tradīcijas.

Žīguru pagastu no visām pusēm ieskauj meži, ar tiem saistās arī vietējo iedzīvotāju ikdiena. Kaut tagad mežu vairs tikai cērt un ved projām, mežinieku gars te paliek. Šeit vērienīgi svin *Meža dienas*, bet meža savdabīgo pasauli citiem iepazīt un iemīlēt palīdz mežkope **Anna Āze** pašas izveidotajā Meža muzejā

ekspozīcijā. Tur ir gan dzīvnieku izbāzeņi, gan ragu un ādu kolekcija, gan mežsargu darbarīki no sendienām līdz mūsu laikiem, gan mežziņu formas tērpi un saka-ru līdzekļi. Bet pats galvenais ir Annas Āzes stāstītājas talants, kas neviļus katram liek paraudzīties uz mežu ar “dabas cilvēka” acīm.

Latgales puse ir bagāta ar etnogrāfiskajiem ansambļiem. Neticami, bet laikos, kad pašdarbība, nonākot krīzes ēnā, sarūk un nīkuļo, Zigrīda Vancāne lepnī stāstīja, ka Viļakas novadā etnogrāfisko ansambļu skaits turpina pieaugt. Citi jau atskatās uz nozīmīgām gadskārtām – “Abrenīte” augustā svinēja 25 gadu jubileju, oktobra beigās dabas parkā “Balkanu kalni” 15 gadus sadziedāto pūru vētija folkloras kopa “Rekovas dzintars”, bet visnenākā vēsture, kuras raibo notikumu virtenei nāktos atvēlēt pāris žurnāla lappušu, ir **Upītes etnogrāfiskajam ansamblim**. Tā sievas, var

sacīt, sadziedājušas krietnu darba stāžu – 30 gadus! Viņu gaitām līdzās allaž bijis Šķilbēnu pagasta Upītes ciema īpašais cilvēks – **Antons Slišāns** – viens no Latgalei tik raksturīgajiem daudzpusīgajiem talantiem, kurš ne tikai vada ansambli, bet ir atzīts dzejnieks, folkloras vācējs un pētnieks, Upītes kultūrvēstures muzeja vadītājs.

Grūti jau pārstāstīt cilvēka mūža veikumu, bet **Devgasijas Aleksandrovas** (viņas mūžs tuvojas 90 gadu zīmei) dzīves īpašā sūtība ir citiem atstātais.

Vairāk nekā 50 darba gadu bioloģijas skolotāja veltījusi tam, lai arī jaunā paaudze pazītu un cienītu dabu. Pērn novembrī viņas nopelni Latvijas labā atzīmēti ar Triju Zvaigžņu ordeņa Goda zīmi. Kopā ar vīru Jāni atgūtajā īpašumā Šķilbēnu pagastā ģimene izveidojusi dabas parku “Balkanu kalni” ar ekskursiju un mācī-

bu takām, kā arī novadpētniecības muzeju. Pēc vīra nāves pārcēlusies uz Medņevu, taču dabas cilvēka gars neļauj Aleksandrovas kundzei baudīt dīku dzīvi. Viņa izprasījusi telpu, kur jau atkal sākusī visu no nulles – vāc un krāj arī šajā pusē dabā atrodamos brīnumus, kam parasti Jaudis paiet garām.

Un neba visi ierakstīs paliekošas lappuses Latvijas "lielajā" vēstures grāmatā, vērtīgas pēdas mēs varam atstāt savā dzimtā. To spoži visiem rāda **Kokorēviču**

kuplā **dzimta** otrajā saietā, sabraucot Vecumu pagasta Borisovā no visām Latvijas malām, kur nu aizvijies katrs no dzimtas varenā koka zariem un zariņiem.

Tomēr katrs pagasts novadā nācis ar savām tradīcijām – Vecumu pagastā rikota "Kaimiņu tikšanās", bet Žiguros tradicionāli ir ielu svētki, kas katru gadu veltīti citai ielai, šogad 7. augustā visus uzņēma Parka ielas iemītnieki. Bet Medņevas pagasts februārī sarīkoja "Balto plīvuru sniegputeņa svētkus", godinot kāzu galveno atribūtu – balto līgavas kleitu.

Latvijā tradicionālos pilsētu svētkus Viļakā svin savdabīgi – "**Skanošajā svētdienā**", kuras pirmsākumus vietējie atceras jau pērnā gadsimta astoņdesmitajos gados. Šopavasār gan to nolēmuši rīkot sestdienā, atbilstoši mainot nosaukumu, lai visi var dziedāt un lustēties bez raizēm par nākamo darbdienu. Šajā reizē ierasts savu sezonas veikumu atrādīt kultūras

namu un skolu pašdarbības kolektīviem. Šogad 29. maija dziesmām un dejām pārpilnajā sestdienā piedalījās 30 kolektīvu ar 22 vadītājiem un 400 dalībniekiem. Viļakā aizsāktā tradīcija šovasar pašsaprotami aptvēra visus jaunā novada pašdarbniekus.

Vai nākotnē no visa šā raibā svētku auduma radīsies kādi jauni, novadam kopīgi svētki, rādīs laiks. Pagaidām svarīga ir pārliecība, ka aiz **Sergeja Maksimova muguras drošībā var justies ne tikai viņa sieva un trīs meitas, bet arī Viļakas novads, kura iedzīvotājiem viņš nācis kalpot.**

Viļakas novada arhīva un Guntas Klismetas foto

Dace Zvirbule

www.lps.lv

LPS Valdē

• **12. oktobrī** Pašvaldību savienības Valdes sēdē LPS priekšsēža padomniece juridiskajos jautājumos **Vineta Reitere** skaidroja MK noteikumus "Vietējo pašvaldību pirkumu tiesību realizēšanas kārtība un termiņi". LPS Valde izskatīja arī Novadu apvienības valdes un Latvijas Lielo pilsētu asociācijas viedokļus par pašvaldību savstarpējiem norēķiniem, kā arī uzklusēja LPS priekšsēdi **Andri Jaunsleini**, kurš informēja par ES Reģionu komitejas plenārsēdes aktualitātēm, un Jelgavas pilsētas domes priekšsēdētāju **Andri Rāviņu**, kurš sniedza informāciju par Eiropas Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa komiteju darbu.

LPS komitejās

Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejā

• **28. septembrī** LPS Finanšu un ekonomikas jautājumu komitejas sēdē bija veltīta problēmām saistībā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datu izmantošanu nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas vajadzībām un kadastrālo vērtēšanu.

Sēdē piedalījās Valsts zemes dienesta ģenerāldirektores vietniece **Maija**

Bērziņa un Nekustamā īpašuma vērtēšanas departamenta direktors **Gatis Kalniņš**. VZD pārstāvji informēja par nekustamo īpašumu objektu prognozēto kadastrālo vērtību 2011. gadam nodošanu pašvaldībām un VZD novērtējumu par prognozēto kadastrālo vērtību un 2011. gada 1. janvārī nosakāmo kadastrālo vērtību izmaiņu tendencēm. Tāpat G. Kalniņš sniedza pārskatu par inženierbūvju datu deklarāciju iesniegšanu un apliecināja, ka VZD nav plānojis nekādas darbības, kas var ietekmēt 2011. gada kadastrālās vērtības vai nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanu nākamgad.

Tehnisko problēmu komitejā

• Šajā dienā notika arī LPS Tehnisko problēmu komitejas sēde, kurā izskatīja likumprojektu "Atkritumu apsaimniekošanas likums". Vides ministrijas Vides aizsardzības departamenta vecākā referente **Ilze Doniņa** uzsvēra, ka no ES fondiem ir pieejama nauda dalītās atkritumu vākšanas ieviešanai, tāpēc vajag to sākt darīt jau tagad. Komiteja ierosināja Vides ministrijai precizēt likumprojektu, nosakot, ka dalītā atkritumu savākšanas sistēma obligāti ieviešama ne agrāk kā 2015. gadā, un paredzēt normu, ka Vides dienests pirms atļaujas izsniegšanas komersantam vispirms informē pašvaldību un ka atļaujas darbojas tikai noteiktā administratīvajā teritorijā. Vēl komiteja izskatīja likumprojektu "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" un atzina, ka tas nerisina jautājumu par pašvaldību iespējām operatīvi reaģēt draudu gadījumā, kā arī grozījumus Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā un atbalstīja viedokli, ka dzīvojamās mājas pārvaldnieks ir tiesīgs izmantot finanšu līdzekļus citiem mērķiem tikai ar dzīvokļu īpašnieku piekrišanu. Komiteja apsprieda arī pašvaldību aptaujas rezultātus par situāciju siltumapgādē un apstiprināja LPS sagatavoto prognozi dzīvokļu pabalstiem 2010. un 2011. gadā. Tā nosaka, ka, paredzot valsts līdzfinansējuma palielinājumu sociālā tīkla stratēģijas ietvaros par 7 – 8 miljoniem latu, reāla ir valsts atbalsta intensitātes palielināšana no 20% līdz 50%.

Veselības un sociālo jautājumu komitejā

• **5. oktobrī** LPS Veselības un sociālo jautājumu komitejas sēdē Veselības ministrijas Ārstniecības departamenta direktors **Reinis Joksts** informēja par MK noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 20. janvāra noteikumos nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām"". Par to, kā skolas pārveidot par multifunkcionāliem sociāliem un kultūras centriem, pastāstīja Sorosa fonda-Latvija cilvēktiesību un sociālās integrācijas programmas direktore **Liesma Ose**, bet uzņēmēju viedokli par uztura problēmām pirmsskolas iestādēs un skolās pauda "Fazer Amica" rīkotājdirektors **Aigars Kaugars**. Savukārt Labklājības ministrijas Darba departamenta direktors **Imants Lipskis** iepazīstināja ar izejas stratēģijas 1.3.1.5. "Vietējo nodarbinātības veicināšanas pasākumu plānu ieviešanas atbalsts"

īstenotajiem pasākumiem, un par apvienības "HIV. LV" priekšlikumiem Epidemioloģiskās drošības likuma grozījumiem informēja LPS padomniece veselības un sociālajos jautājumos **Silvija Šimfa**.

Reģionālās attīstības un sadarbības komitejā

• **13. oktobrī** LPS Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas sēdē izskatīja jaunus normatīvos aktus pašvaldību kompetencē: grozījumus likumā "Par pašvaldībām", Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likumā, likumā "Par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu", MK 2010. gada 28. septembra noteikumus nr. 919 "Noteikumi par pašvaldību pirkuma tiesību izmantošanas kārtību un termiņiem" un nr. 918 "Iekšējā audita veikšanas kārtība", kā arī MK noteikumu projektu "Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām". Par Zemes pārvaldības likumprojektu ziņoja RAPLM Telpiskās plānošanas departamenta zemes politikas nodaļas vadītājs **Edvīns Kāpostiņš**, bet LPS padomniece **Sniedze Sprōģe** informēja par pašvaldību autoceļu reģistrēšanu.

Izglītības un kultūras jautājumu komitejā

• **19. oktobrī** LPS Izglītības un kultūras jautājumu komitejas sēdē apsprieda Privātskolu asociācijas vēstuli Izglītības un zinātnes ministrijai par privātskolu finansēšanu. Komiteja vienojās neatbalstīt Privātskolu asociācijas prasību finansēt privātskolu uzturēšanu no pašvaldību budžetiem, kā arī izveidoja darba grupu, kas nodarbosies ar pedagogu darba algas noteikšanu.

Citi notikumi

• **11. oktobrī** ES Reģionu komitejas Ekonomikas un sociālās politikas komisijas sēdē Briselē piedalījās LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**, Ogres novada domes priekšsēdētājs **Edvīns Bartkevičs** un Balvu novada domes priekšsēdētājs **Jānis Trupovnieks**. Sēdē tika izskatīti atzinumi par finanšu krīzes ietekmi – secinājumi finanšu uzraudzības un publisko finanšu jomā, atzinums par romu sociālo un ekonomisko integrāciju Eiropā un atzinuma projekts par pastiprinātu ekonomikas politikas koordinēšanu.

• **12. oktobrī** uz ES Reģionu komitejas Pilsoniskuma, pārvaldības, institucionālo un ārlietu komisijas sēdi Briselē devās Skrundas novada domes priekšsēdētāja **Nellija Kleinberga** un Saldus novada domes priekšsēdētāja **Indra Rassa**. Sēdē tika izskatīti atzinumi par brīvības, drošības un tiesiskuma telpas nodrošināšanu

Eiropas pilsoņiem – Stokholmas programmas īstenošanas rīcības plānu, par Austrumu partnerības iniciatīvas īstenošanu Armēnijā un Armēnijas un ES vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbības veicināšanu, kā arī par Austrumu partnerības iniciatīvas īstenošanu Baltkrievijā, Ukrainā un Azerbaidžānā. Notika arī diskusija par Eiropas pilsoņu iniciatīvu.

• **14. un 15. oktobrī** Maltā notika ES Reģionu komitejas Dabas resursu komisijas sēde, kurā piedalījās Mālpils novada domes priekšsēdētājs **Aleksandrs Lielmežs** un Grobiņas novada domes priekšsēdētāja vietnieks **Jānis Neimanis**. Sēdē izskatīja atzinumus par pašvaldību lomu veselības aizsardzības stratēģijas 2008. – 2013. gadam īstenošanā, kā arī par pasākumiem, lai atbalstītu vietējo produktu tirdzniecību vietējā tirgū. Notika arī seminārs "Eiropas Savienības kopējās zivsaimniecības politikas nozīme integrētas jūrniecības politikas veidošanā".

• No **17. līdz 23. oktobrim** vairāki pašvaldību vadītāji un deputāti – Gulbenes novada domes priekšsēdētāja **Sandra Daudziņa**, Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētājs **Leonīds Salcevičs**, Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs **Monvīds Švarcs**, Rēzeknes pilsētas domes deputāte **Lidija Osipova** un Vidzemes plānošanas reģiona vadītājs **Nikolajs Stepanovs**, kā arī LPS priekšsēdis **Andris Jaunsleinis**, ģenerālsēkretāre **Mudīte Priede**, vecākais padomnieks **Māris Pūķis**, ārējo sakaru speciāliste **Agita Kaupuža** un žurnāla "Logs" redaktore **Gunta Klismeta** devās darba vizītē uz Gruziju, kur tikās ar Gruzijas pašvaldību pārstāvjiem un piedalījās konferencē "Vietējo pašvaldību loma migrācijā un attīstībā". Šī vizīte un konference ir viena no Latvijas Pašvaldību savienības un Gruzijas Pašvaldību asociācijas kopīgi īstenotā EK-ANO Apvienotās migrācijas un attīstības iniciatīvas projekta "Veicinot sadarbību starp izceļotāju kopienām un vietējām pašvaldībām pašvaldību attīstībai" aktivitātēm.

• **18. un 19. oktobrī** LPS padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos **Sanita Šķiltere** Briselē piedalījās Eiropas Municipālītāšu un reģionu padomes (CEMR) Kohēzijas un teritoriālās politikas darba grupas sēdē, kur apsprieda ES kohēzijas politikas nākotni un ES makroreģionu stratēģiju izstrādi.

• Savukārt LPS padomniece veselības un sociālajos jautājumos **Silvija Šimfa** šajās dienās Briselē piedalījās Beļģijas Valsts sociālās integrācijas un cīņas pret nabadzību sekretariāta un Eiropas Komisijas kopīgi rīkotajā 9. apaļā galda konferencē par nabadzības un sociālās atstumtības novēršanu.

• **20. un 21. oktobrī** LPS priekšsēža padomniece juridiskajos jautājumos **Vineta Reitere** Briselē piedalījās Eiropas Municipālītāšu un reģionu padomes (CEMR) Darba devēju platformas sēdē, kur apsprieda darba laika direktīvu un apmainījās ar viedokļiem CEMR atbildei 2. fāzes konsultāciju ietvaros. V. Reitere Briselē piedalījās arī Eiropas Municipālītāšu un reģionu padomes (CEMR) Eiropas Sektorālā sociālā dialoga komitejas sēdē, kur apsprieda Eiropas Komisijas rokasgrāmatu par sociālajiem kritērijiem publiskajos iepirkumos un citus jautājumus.

Izglītības un kultūras ĢD

Programma „Eiropa pilsoņiem”

Agita Kaupuža,

LPS ārējo sakaru speciāliste, projekta “Atbalsta pasākumi pašvaldību sadraudzībai” vadītāja

Kā veicināt iedzīvotāju aktivitāti laikā, kad valstis joprojām cīnās ar krīzi ekonomikā, bet cilvēki – ar gadalaiku maiņas radītu depresiju? Atbildes uz šiem jautājumiem jums noteikti var sniegt divas pašvaldības – Grobiņa Latvijā un Laukā Somijā. Lai arī atšķirīgiem līdzekļiem un dažādās valstīs, abas veiksmīgi gan veicinājušas savu iedzīvotāju sociālās aktivitātes, gan arī palīdzējušas atkal iesaistīties darba tirgū tiem, kuri dažādu apstākļu dēļ ilgāku laiku bijuši bez darba.

No bruņinieku cīņām līdz sadarbībai starp skolām

Grobiņas pilsētas svētki šāgada maijā daudziem pašvaldības iedzīvotājiem, kā arī viesiem no Dasovas pilsētas Vācijā un Skodas Lietuvā izvērtās kā īsts piedzīvojumu virpulis! Pateicoties vitālajai Grobiņas ģimnāzijas angļu valodas skolotājai Indrai Kalniņai, tapa pašvaldību sadraudzības projekts, kura mērķis ir veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos sociālajās aktivitātēs, visām trijām iesaistītajām pašvaldībām mācoties arī no Dasovas un Skodas pašvaldības labajiem piemēriem.

Svētku laikā iedzīvotājiem bija iespēja piedalīties radošās rokdarbu un floristikas darbnīcās, diskusijās par iedzīvotāju iesaistīšanas metodēm. Koru un deju kopu vadītāji dalījās pieredzē par to, kā cilvēku iesaistīšanās mākslinieciskajos kolektīvos pozitīvi ietekmē cilvēka kā radošas un aktīvas personības attīstību. Savukārt visu triju pašvaldību bērņus saliedēja dalība svētku gājienā, kopīgos mūzikas koncertos, kā arī bruņinieku cīņās un seno ēdienu gatavošanā pilsdrupās.

Sadraudzības pasākumiem noslēdzoties un dzīvei Grobiņā atkal ievirzoties ikdienas gultnē, projekta koordinatore ar prieku secinājusi, ka šis pašvaldību sadraudzības projekts ne tikai veicinājis visu iesaistīto pašvaldību ciešāku sadarbību, bet arī aktivizējis iedzīvotājus vairāk iekļauties dažādās aktivitātēs. Kopīgi īstenotais projekts arī kalpo kā atspēriena punkts turpmākai pašvaldību sadarbībai jau citā līmenī, piemēram, *Comenius* skolu partnerību projektā.

Šis projekts finansēts ar Eiropas Savienības atbalstu programmas “Eiropa pilsoņiem” 2007. – 2013. g. ietvaros. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

AR FUTBOLU PRET RUDENS DEPRESIJU

Futbola spēle kā komandas darbs

Somijas pašvaldībā Laukā, kas atrodas 297 km no Helsinkiem, liela uzmanība pievērsta iedzīvotāju iesaistīšanai un nodarbinātības veicināšanai. Ekonomikas lejupslīdes laikā bezdarba līmenis tajā sasniedzis 11%, tāpēc somu pašvaldības pieredze bezdarba problēmas risināšanā varētu būt interesanta latviešiem. Laukā un Konnevesi pašvaldībā darbojas Vatiņpaja centrs, kurā ilgstošie bezdarbnieki var gan piedalīties apmācībās, gan arī pēc tam strādāt nelielā pašvaldības uzņēmumā, tādējādi sagatavojoties iesaistīties darba tirgū. Centra darbību nodrošina divi grupu “treneri”, deviņi darbu vadītāji, divi darbinieki darbam ar jauniešiem un viens speciālists, kurš nodrošina rehabilitācijas programmas īstenošanu. Finansējums visām aktivitātēm ir no Eiropas Sociālā fonda līdzekļiem, valsts, kā arī četru vietējo pašvaldību un reģiona padomes līdzekļiem.

Katrai apmācībās iesaistīto bezdarbnieku grupai tiek sagatavota individuāla programma sešu mēnešu garumā, ņemot vērā bezdarbnieku profilu, intereses un iepriekšējo darba pieredzi. Darbs notiek nelielā ēkā brīvā un radošā atmosfērā, sešas stundas katru dienu imitējot darba dienu un veltot laiku gan teorētisku, gan praktisku iemaņu apgūšanai. Lai sekmētu šo cilvēku spējas strādāt komandā, katra diena noslēdzas ar sporta aktivitātēm, piemēram, pasniedzēju un apmācāmo kopīgu futbola spēli. Turpat pretī mācību ēkai atrodas pašvaldības uzņēmums, kurā tie, kas iesaistījušies programmā vai to jau pabeiguši, var apgūt praktiskas darba iemaņas, saņemot par to arī atalgojumu. Apsveicami ir tas, ka vietējie iedzīvotāji atbalsta šā uzņēmuma darbiniekus, veicot pasūtījumus tieši šajā pašvaldības uzņēmumā, tādējādi rodot iespēju darbiniekiem maksāt konkurētspējīgu atalgojumu.

Papildu informāciju par programmu “Eiropa pilsoņiem” varat atrast Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūras (EACEA) mājaslapā: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm. Nākamais projektu iesniegšanas termiņš aktivitātē 1.1. “Sadraudzības pašvaldību iedzīvotāju tikšanās” un aktivitātē 1.2. “Sadraudzības pašvaldību tematiskais tiklojums” ir **2011. gada 1. februāris**. Projektu pieteikuma formu atradīsit EACEA mājaslapā: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.php.

Latviešu valodā ar informāciju par pašvaldību sadraudzību, kā arī programmu “Eiropa pilsoņiem” varat iepazīties pašvaldību sadraudzībai veltītā mājaslapā: www.twinning.org. Tajā arī varat ievietot savas pašvaldības sadraudzības piedāvājuma pieteikumu!

Izglītības un kultūras ĢD

Programma „Eiropa pilsoņiem”

JAUNO VĒSMU IESPĒJAS LAUKOS

Jānis Piešiņš, Zane Dūze un Elita Kresse

Meklējot ceļus, kā aizsargāt Latvijas vidi un dažādot lauku attīstību, Latvijas Pašvaldību savienība iesaistījusi Eiropas Savienības Izglītības un kultūras ģenerāldirektora rāta finansētā projektā **“Eco-Europe for the future”**, kura ietvaros no 15. līdz 19. oktobrim notika projekta kārtējais seminārs, šoreiz Rumānijā. Projektā līdz ar Latviju un Rumāniju piedalās arī Bulgārijas, Itālijas un Apvienotās Karalistes (Ziemeļīrijas) pašvaldību apvienības.

Projekta semināri notiek secīgi katrā no dalībvalstīm. Pirmais darba seminārs augusta nogalē notika Latvijā, nākamais būs Ziemeļīrijā. Latvijas Pašvaldību savienību Rumānijas seminārā pārstāvēja **Zane Dūze, Elita Kresse, Jānis Piešiņš** un Jūrmalas domes projekta administrators **Jānis Artemjevs**. Semināra ziņotāji analizēja tās iespējas, ko piedāvā jaunās vēsmas lauksaimniecībā, kuras dēvē dažādi – par netradicionālo, ekoloģisko, organisko vai bioloģisko lauksaimniecību. Visās projektā pārstāvētajās valstīs šīs pieejas tiek atbalstītas, tās vairāk vai mazāk attīstās, bet nav kļuvušas par valdošo pieeju.

Ziņojumu par Latvijas lauku pārvērtībām prezentēja LPS padomnieks reģionālās attīstības jautājumos **Jānis Piešiņš**. Viņš raksturoja Latvijas tradicionālo lauksaimniecību, kuras stabilitāti veicina lauksaimniecībai izdevīgie klimatiskie un fiziski ģeogrāfiskie apstākļi, kā arī tradicionālais apdzīvojumš, bet negatīvi ietekmē savulaik garantētā PSRS tirgus abrukums un nepieciešamība

ielauzties blīvajā Eiropas Savienības kopējā tirgū. No tradicionālajām kultūrām Latvijā zudušas cukurbietes, gandrīz vairs nav līnu, bet klāt nācis rapsis, kā arī tritikāle.

Latvijā lauku attīstības dažādošanai tiek izmantoti vairāki jauni ceļi. Dažas tradicionālas palīgozāres pārvērtušās par saimniecības pamatnozari. Tā, piemēram, izveidojot vairākas profesionālās organizācijas, kuras izstrādājušas noteikumus un sertificēšanas sistēmu, tagad truškopiību Latvijā var uzskatīt par vienu no lauksaimniecības pamatnozārēm – šāgada 1. janvārī Latvijā bija reģistrēti 43 906 truši. Bet Latvijā audzē arī ūdeles, dambriežus, mežacūkas, muflonus, kalnu kazas, vītenragu kazas, stīrnas, sumbrus, fazānus, strausus, paipalas, vingliemežus. Plašais viesu namu tīkls spiež katra objekta īpašnieku domāt, kā dažādot savu pievilcību – tiek veidoti papildu objekti, piemēram, piena muzejs vai piedāvātas izjādes.

Mežs nav tikai koksnes ieguves, medību un sēņošanas vieta. Latvijas meži un purvi sniedz plašas atpūtas iespējas – uzcelti vai iekārtoti vairāk nekā 100 skatu torņu apkaimes vai putnu vērošanai, ierīkotas takas, arī purvos, nodrošinātas pieejas dabas, kultūras un vēstures pieminekļiem. Lai dabīgās plāvas neaizaugtu, reaktivizēt – savvaļā palaisti tarpani – savvaļas zirgi, kā arī savvaļas govīs.

Protams, runāt par laukiem vislabāk ir tieši laukos. Tādēļ seminārs notika 150 kilometrus no Bukarestes, Dienvidkarpatu (vai Transilvānijas Alpu) piekāvē, 300 metru augstumā sīkas kalnu upes ne visai plašā ielejā, kur Ardžes judetula (apriņķa) Godeni komūnas Kapu Piskului ciemā gar ceļu cieši rindoja šauri (ap 20 m) zemesgabali. Tajos katrā ir dzīvojamā māja, kūts, pāris augļu koku un vīnogu statnis, kā arī zemes strēmele ar kukurūzu un sakņaugiem. Bieži zemesgabals iestiepjas kalna nogāzē. Ciemā gandrīz 400 saimniecību, ap 1300 iedzīvotāju. Kaut arī ANO tautas attīstības indekss Rumāniju ierindo zemākajā – trešajā grupā (Latvija ir vidējā – otrajā grupā), jāatzīmē tās grandiozās pūles, kas pieliktas asfaltētu ceļu būvē (vismaz mūsu apskatītajā rajonā). Kalnu dēļ visa apbūve rindoja gar galveno ceļu, sānu nozarojumu gandrīz nav, toties šķērsot kalnu grēdu var tikai pa serpentīniem. Relatīvi netālu (45 km) bija redzams Rumānijas augstākais kalns Moldovjans (2543 m), tikai daži kalni ir kailas klintis, parasti tie apauguši ar dažādiem lapu kokiem, retāk skujukokiem. Netālu arī Petra Kraijului nacionālais parks (14 800 ha).

Patīkami pārsteidza tas, ka katru pašvaldības mītni rotā Eiropas Savienības un Rumānijas karogs. Mērs oficiālos gadījumos uzliek platu plecu lenti Rumānijas nacionālā karoga krāsās.

Par semināra sekmīgu norisi nemitīgi rūpējās Rumānijas lezeras Mušelas kalnu pašvaldību apvienības vadītājs **Leonards Soare**. Uz tikšanās nākamajā projekta seminārā, kas risināsies Ziemeļīrijā!

Daina Oliņa

Tā kodolīgi varētu noformulēt Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas **13. oktobra sanāksmes** virsziedvumu, jo līdztekus daudziem saimnieciskiem jautājumiem izpilddirektoriem jāgādā par kārtību sev pārvaldīt uzticētās pašvaldības teritorijā un par tās iedzīvotāju drošību. Arī kritiskās situācijās. Protams, sanāksme nav vieta, kur atrisina tos vai citus samezglījumus, bet reizēm jau svarīga ir problēmu apjaušana un abpusēja gatavība meklēt risinājumu.

Valsts policijas (VP) Galvenās kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieks Arvils Feierābends pauda VP skatījumu uz vairākām problēmām, piemēram, nevardarbīgā nāvē mirušo personu transportēšanu. Atsevišķu pašvaldību teritorijās ir skaidri noteikta atbildība, citur nereti katra struktūra cenšas atkreditēties no šā pienākuma, uzvelot to kādai citai. Tikmēr netaisnības atrodas publiskā vietā. Pašlaik policijai kopā ar Veselības ministriju, pieaicinot arī pašvaldību pārstāvjus, noris sarunas, kā godprātīgāk atrisināt šo ieilgušo problēmu – operatīvi nogādāt publiskā vietā mirušo cilvēku uz morgu.

A. Feierābends uzteica pašvaldību spēju organizēt skolu autobusu satiksmi, lai nogādātu audzēkņus uz skolu. Tas ievērojami uzlabojis skolēnu drošību. Nepieciešams aktualizēt jautājumu par sociālās korekcijas programmām nepilngadīgajiem, kas atbilstoši normatīvajiem aktiem būtu jāizstrādā vietējās varas pārstāvjiem. Atsevišķām pašvaldībām programmas top atzīstamā līmenī, citur – pieklībi, tāpēc policija ir gatava pievērst pastiprinātu uzmanību šai jomai.

Nereti viedokļi saduras par publisko izklaides pasākumu rīkošanu un apmeklētāju drošību. Ja publisku pasākumu rīko valsts vai pašvaldības iestāde, īpaša atļauja nav nepieciešama. Tas pats attiecas uz publiskiem sporta pasākumiem telpās un sporta bāzēs. Taču patiesībā tie bieži ir komercpasākumi. Vēl kāds jautājums: kuram ir tiesības piemērot sodu par neatļautā vietā novietotu automašīnu? A. Feierābends atgādināja Ministru kabineta 2006. gada noteikumus nr. 182, kas paredz pašvaldībai slēgt par to līgumu ar CSDD.

Karstākais kartupelis šoreiz izrādījās atskurbšanas telpas, kas joprojām ir neatbilstošas ES standartu normām. Iekšlietu ministrijā bija izstrādāta koncepcija, kas paredzēja izveidot 28 atskurbtuves, telpām un aprīkojumam atvēlot 6,4 miljonus latu. Iespējams, ka tieši finansējuma aplēses šķita pārāk lielas, tāpēc

KĀRTĪBAS UN DROŠĪBAS LABAD

iecere neguva atbalstu. Debates jāatjauno, jo problēma nekļūst mazāk aktuāla. **LPIA priekšsēdētājs Normunds Tropiņš**, balstoties uz savā pārziņā esošā Talsu novada pieredzi, atgādināja, ka varbūt finansiāli grūtajā periodā negaidīt brīdi, kad Latvijā būs standartiem atbilstošas atskurbtuves, bet meklēt pagaidu risinājumu, pielāgojot telpas, kur iereibušais varētu pārļaut nakti. Reizēm ar to būtu pietiekami, lai glābtu cilvēka dzīvību. Diemžēl likums to nepieļauj. Arī mediķi no šīm rūpēm cenšas norobežoties, bet reizēm tikai viņi spēj adekvāti novērtēt cilvēka stāvokli un atšķirt reibumu no citām līdzīgu pazīmju slimībām.

A. Feierābends atzina, ka katra puse meklē likumdošanā tos pantus, kas ļautu izvairīties no nepatīkamiem pienākumiem. Visām atbildīgajām pusēm jābūt pie sarunu galda un jāatgriežas pie iepriekš radītās koncepcijas, pārskatot izcenojumus atbilstoši pašreizējai situācijai. Tam piekrita arī **Veselības ministrijas valsts sekretāra vietnieks Juris Bundulis**. Viņš atzina, ka šobrīd, kad finanšu jomas lozungs ir budžeta konsolidācija, nav iespēju atrisināt atskurbtuvju jautājumu. Tas gan nenozīmē, ka to vispār nevajag darīt. Pavisam bez līdzekļiem atrisināt šo jautājumu visā valstī nevar, tāpēc viņš mudināja pašvaldības to aktualizēt, no jauna caurlūkojot malā atlikto dokumentu, lai nākamā gada budžeta paketē ietvertu naudu atskurbtuvēm.

Normunds Tropiņš interesējās arī par patruļdienesta darbu. Arvils Feierābends informēja par izmaiņām struktūrā – patruļdienestu apvieno ar ceļu policiju. Kompetence paplašinās gan ceļu policistiem, gan kārtības policistiem. Reģionu centros (Daugavpilī, Jelgavā, Liepājā, Valmierā un Rīgā) ir patruļdienestu rotas, kas izbrauc reidos. Tāpēc, piemēram, talsniekiem nepieciešamības gadījumā ir tiesības aicināt liepājniekus palīgā.

Noslēgumā Valsts policijas vārdā A. Feierābends izteica pateicību pašvaldībām par sadarbību un par sapratni, ka darām kopīgu darbu cilvēku drošības labā.

Rīgas pašvaldības policijas (RPP) priekšnieka vietnieks Juris Lūkass dalījās pieredzē par pašvaldības un Valsts policijas sadarbību galvaspilsētā, jo Rīga vienmēr uzskatīta par šīs sadarbības veiksmīgāko paraugu. Operatīvās vadības birojā, kur nonāk visas valsts iedzīvotāju telefona zvani, atrodas Rīgas pašvaldības policijas darbinieki, kurš koordinē spēkus tā, lai maksimāli ātri varētu reaģēt uz izsaukumu. Lielu masu pasākumu laikā Rīgā veido darba grupas no abu policiju pārstāvjiem. Aktīva sadarbība notiek struktūrvienību līmenī. RPP ir videonovērošanas centrs, kura darbība nemitīgi

tiel paplašināta un uzlabota. Tā iespējas aktīvi izmantot arī Valsts policija. Rīgas dome ir pretimnākoša VP vajadzībām, piemēram, dodot atlaides tās izmantotajām telpām, notiek kopīgas sanāksmes par aktualitātēm. Protams, runātājs neslēpa, ka nelielā pašvaldībā šāda sadarbība nav iespējama.

Klātesošie tomēr mudināja Rīgas policiju uzņemties visas Latvijas pašvaldību policiju koordinatora lomu. J. Lūkass paskaidroja, ka Latvijas Lielo pilsētu asociācijā izveidota PP darba grupa, jo šīm pašvaldībām iespējas un intereses ir radniecīgas. Plašākā reģionā varētu padomāt par neformālām tikšanās reizēm, jo **pašvaldības policija ir izveidota 53 Latvijas pašvaldībās.**

LPS padomniece Sniedze Sproģe iebilda par tehnoloģiju laikmetam neatbilstošo dokumentu noformēšanu daudzu papīru formā, policijai ierodoties notikuma vietā. Likumā noteikto dokumentu aprites kārtību policijas vadība nevar mainīt – tad jāmaina likums. Valsts policija cenšas domāt par modernizēšanos, taču finanses neļauj tuvoties ārzemju līmenim, kur, piemēram, apskates protokolu aizstāj trīsdimensiju fotoattēls.

Uz jautājumu, kuros pasākumos pašvaldība, kam nav savas PP, drīkst lūgt Valsts policijas atbalstu, A. Feierābends atbildēja, ka robežšķirtne ir skaidrība par to, vai tas ir/nav komercpasākums. Pašvaldības rīkotajos publiskajos pasākumos, teiksim, pilsētas svētkos VP nodrošina kārtību, bet komercpasākumos tas ir maksas pakalpojums (cenrādis izstrādāts). Juris Lūkass uzskata, ka svarīgi ir iepriekš izvērtēt iespējamo apdraudējuma faktoru gan valsts un pašvaldības, gan komercpasākumos!

Limbažu novada domes izpilddirektors Agris Blumers tomēr vēlējās uzzināt konkrētus ieteikumus abu policiju sadarbības modeļu veidošanai, kā novērst iespējamo interešu konfliktu, līdzekļu izšķērdēšanu utt., tāpēc sanāksme nolēma organizēt pieredzes semināru novadu un pilsētu pašvaldību policijas darbiniekiem, lai konkrētos jautājumus izdiskutētu savā starpā, precizētu sadarbības līgumu jautājumus u.c.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieka vietnieks Aldis Lieljuksis bija uzaicināts, lai dalītos pārdomās par civilās aizsardzības aktuālajām problēmām, tomēr viņa gandrīz triju gadu ilgā pieredze Valsts policijas priekšnieka amatā mudināja izteikt viedokli arī par iepriekš uzklaušītajām problēmām policistu darbā. Kaut arī jaunajā jomā Lieljuksa kungs vēl nav paspējis visu apgūt un izanalizēt, radās pārliecība, ka solījums izpētīt pašlaik neatbildamos jautājumus nebija teikts formāli.

VUGD darbaspējas šopavasār jūtami pārbaudīja plūdi. Viss beidzās laimīgi, bez cilvēku upuriem, tāpēc A. Lieljuksis pateicās iesaistītajām pašvaldībām par vispusīgo atbalstu. Labi, ka apdraudētajos rajonos jau izstrādāta sistēma, kā operatīvi veidot

darba grupas un koordinēt rīcību. Statistika rāda, ka lieli plūdi atkārtojas aptuveni pēc septiņiem gadiem. VUGD apzinājis visas plūdu iespējamo draudu vietas. Izrādās, ka līdz šim pieņemto skaitu – 44 vietas – var gandrīz dubultot. Šopavasār, piemēram, Jelgavā pārplūda līdz šim neapdraudētas vietas. Tagad nākas skaidrot, vai vainīgas netīrītās meliorācijas sistēmas, caurtekas vai *hesi*, kas sabūvēti uz Platones un Svētes, vai vēl citi apstākļi. No jelgavniekiem var pamācīties, cik veiksmīgi viņi izmanto čehu kolēģu pieredzi plūdu draudu modelēšanā. Pretplūdu direktīvu izstrādās pa upju baseiniem. Jēkabpils un Pļaviņas vēlas nostiprināt upju krastus ar dambjiem, to plāno arī Carnikavas novads. Tomēr šie plūdi parādīja gadiem nerisinātas problēmas par publiskajiem ūdeņiem, arī hidrobuvēm jāizstrādā noteikumi, šopavasār akūti izjuta ledlauža trūkumu. Jēkabpīliešu ideju par ledus kausēšanu, kaisot kūdru, centīsies pētīt, diemžēl ar helikopteru sanāk piekļūst plašu apkārtni, padomju laiku lidmašīnas to darīja precīzāk.

Civilās aizsardzības likuma 13. pants nosaka, ka CA problēma jārisina objektos, kur vienkopus ir vairāk nekā 50 cilvēku, tomēr A. Lieljuksis to uzskata par nedaudz mehānisku vērtējumu. No vienas puses, katra cilvēka dzīvībai ir liela vērtība, bet, no otras puses, uz komercobjektiem, kur nav liels risks, var attiecināt citu skaitu, piemēram, 200 cilvēku. Izvērtējot riskus, pirmajā grupā noteikti jāietver tās iestādes, kur cilvēki paši par sevi nespēj parūpēties vai ārkārtas situācijās rīkojas neadekvāti – veco Jaužu aprūpes nami un izglītības iestādes, kur saglabās līdzšinējos stingros CA noteikumus. Runātājs uzskatāmi atklāja situāciju ar skaitļiem: 1872 pašvaldību objektiem nepieciešami CA plāni (853 skolas, 474 bērnu dārzi, 68 ārstniecības iestādes, 62 sociālās aprūpes iestādes ir paaugstināta riska, pārējās 415 ir pašvaldību ēkas un iestādes – muzeji, kultūras nami u.c., kur risks mazāks). Diemžēl 650 objektiem nav izstrādāts CA plāns, un tas ir slikti.

Būtu vēlams CA plānus ievietot pašvaldību mājaslapās, lai cilvēki var uzzināt, kādi draudi iespējami viņu pašvaldībā, kā rīkoties ārkārtas situācijās. Nevienā mājaslapā A. Lieljuksim neizdevies atrast kaut minimālu informāciju par iedzīvotāju drošību. Ideāli būtu publicēt kartes, diemžēl ar tām saistās daudz ierobežojumu. Pagaidu vienošanās paredz, ka karti var ievietot tad, ja tā nav izmantojama komercdarbībai.

Pašreiz aktuāla tēma ir ārkārtas situācijas un izņēmuma stāvokļa izsludināšanas iespējas pašvaldībās, to dēļ gatavojas vērtēt vaļā Civilās aizsardzības likumu. Tomēr A. Lieljuksis šaubās, vai pašvaldībām tas nepieciešams. **Daugavpils novada izpilddirektora vietnieks Aleksandrs Aizbalts** atgādināja augusta vētru, kad vajadzēja operatīvi novākt kokus no ceļiem, bet "Latvijas Valsts ceļu" darbinieki šajā ārkārtas situācijā pieprasīja iepriekš no viņiem saņemt tam atļauju. Bet ātrā palīdzība tikmēr gaida! Šis piemērs rāda, kāpēc pašvaldības iestājas par tiesībām izsludināt ārkārtas

IZPILDDIREKTORU ASOCIĀCIJĀ

situāciju un uzņemties vadošo lomu rīcības koordinēšanā. A. Lieljuksis domā, ka to var atrisināt arī CA plānos. Jāizvērtē, jāizstudē, lai neradītu iespēju apsūdzēt gan par darbību, gan par bezdarbību. Tā kā Civilās aizsardzības likumu plāno atvērt, VUGD gaida priekšlikumus no pašvaldībām, kā formulēt 9. pantu (pašvaldību tiesības un pienākumi).

Diskusiju izraisīja arī nepieciešamās informācijas ieguve. Vai par normālu uzskatāma situācija, kad pavasara plūdu laikā Daugavpils novadam par maksu jāpērk ziņas par ūdens līmeni Daugavā? Jāpanāk, lai ārkārtas situācijās un izņēmuma stāvokļa vajadzībām nepieciešamo informāciju no dienestiem saņemtu bez maksas. Diemžēl meteorodienestam ir samazināti štati un finansējums... VUGD darbiniekiem informācija ir pieejama bez maksas, Aldis Lieljuksis piedāvāja nepieciešamības gadījumā sazināties ar viņiem.

Zemkopības ministrijas valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Meliorācijas departamenta vadītājs Edgars Griķītis analizēja valsts īpašumā esošo hidrotehnisko būvju uzturēšanu un plūdu riskus. Tos rada klimatiskie apstākļi un cilvēku darbība. Eiropas Savienības līmenī nākamajā programmēšanas periodā plūdu riskiem tiks pievērsta liela uzmanība, jo plūdu draudi pieaug. Latvijā ir 1,6 miljoni hektāru meliorētas lauksaimniecībā izmantojamās zemes un 0,5 miljoni ha – meža zemes, kā arī ap 50 polderu sūkņu staciju. Diemžēl meliorācijas sistēmu ekspluatēšanai 2010. gadā nepiešķir ne santīma, tikai ar pašvaldību atbalstu pēc sīvām cīņām izdevās dabūt naudu sūkņu staciju uzturēša-

nai. Galvenā problēma – nav izejas informācijas par plūdu risku noteikšanu, nav arī speciālas formulas, kas to ļauj aprēķināt. ES direktīva iesaka, ka arī šiem datiem jābūt pieejamiem bez maksas, dzīvē tas tā nav. Valstī agrāk bija 83 hidrometeoroloģiskie posteņi, tie darbojās visu kara laiku, padomju gados, bet tagad darbu pārtraukuši! Bezatbildīgi, jo lielle posteņi nespēj raksturot situāciju katrā konkrētā vietā. Latvija gan ir maza, taču klimatiskie apstākļi pat netālu esošos reģionos var būt atšķirīgi.

Par ERAF naudu nākotnē varēs rekonstruēt dažas sūkņu stacijas, iesniegti 140 projekti valsts un valsts nozīmes ūdensnoteku rekonstrukcijai un renovācijai (diemžēl tajos ietvertie 200 – 300 km pret 30 000 km ir daudz par maz!). Latvijā janvārī izmainīja Meliorācijas likumu, tagad palielinājusies pašvaldību atbildība, jo būvvaldēm jākontrolē un jāuzrauga arī meliorācijas sistēmas, bet atbilstošu speciālistu tām nav. Ar steigu jā sagatavo meliorācijas kadastrs, kas jā saskaņo ar pašvaldību teritoriālajiem plāniem.

Pēc pamattematu izklāsta **biedrības "LaIPA" izpilddirektore Ieva Platpere** klātesošos informēja par blakustiesību ievērošanu pašvaldību rīkotajos pasākumos publiskajā telpā un **Meža konsultāciju pakalpojumu centra (MKPC) direktors Raimonds Bērmanis** – par centra piedāvāto pakalpojumu klāstu.

Nākamā LPIA sanāksme būs Valmierā 5. novembrī. Bet gada kopsavilkuma reizei visiem izpilddirektoriem laikus jāizbrīvē **3. decembris**. Tikšanās vieta – Ādažu novada jaunajā kultūras centrā.

Ieva Platpere,
biedrības "LaIPA"
izpilddirektore

Biedrība "LaIPA" jau vairākus gadus administrē fonogrammu izmantošanu publiskā izpildījumā, diemžēl sadarbība ar pašvaldībām pagaidām nesokas tik raiti, kā mums to gribētos un kā tam vajadzētu būt

BLAKUSTIESĪBAS – BEZ LAIPOŠANAS!

atbilstoši likumdošanai. Tāpēc šajā rakstā vēlamies izskaidrot gan savas organizācijas mērķus un uzdevumus, gan rosināt uz sadarbību pašvaldības, lai kopīgi rastu abām pusēm izdevīgākos un pieņemamākos risinājumus.

Latvijas Izpildītāju un producentu apvienība (LaIPA) nav komercstruktūra, bet Latvijā vienīgā biedrība, kuru dibinājuši izpildītāji un fonogrammu producenti, lai kolektīvi administrētu savas tiesības – vienotos ar fonogrammu izmantotājiem par maksājamo atlīdzību, iekasētu, sadalītu un izmaksātu atlīdzību tiesību īpašniekiem, kā arī sadarbotos ar līdzīgām organizācijām citās valstīs, lai sakārtotu blakustiesību aizsardzības sistēmu Latvijā. 1999. gadā dibinātā biedrība aktīvu darbību uzsāka tikai 2003. gadā. To sekmēja arī 2004. gadā saņemtā Kultūras ministrijas atļauja kolektīvā pārvaldījuma veikšanai. LaIPA administrē ne tikai publisko

izpildījumu, bet arī fonogrammu izmantošanu televīzijā, radio, kabeļu pārraidēs un internetā. Biedrība pārstāv gan pašmāju, gan ārzemju izpildītājus un producentus. Apkopotie statistikas dati liecina, ka aptuveni 70 procenti no Latvijā izmantotajiem ierakstiem ir ārzemju repertuārs. Pašlaik mūsu datubāzē reģistrēti ap 60 tūkstošiem latviešu un ap 1,2 miljoniem ārvalstu fonogrammu. Mūsu datubāzē apkopota plaša informācija ne tikai par grupām, bet arī par to sastāvu, par kuriem un citiem izpildītājiem. To mūsu darbinieki gan vāc paši, gan saņem no ierakstu kompānijām. Savukārt mums nepieciešamās ziņas par citzemju izpildītājiem saņemam no LaIPA radniecīgām struktūrām, kas darbojas ārzemēs. Esam vairāku starptautisku organizāciju biedri, bet mūsu darbību uzrauga Kultūras ministrija un Starptautiskā fonogrammu industrijas federācija (IFPI). LaIPA administratīvo personālu veido 12 darbinieki, bet administrēšanas izdevumi ir aptuveni 13 procenti no iekasētās atlīdzības. Aplami domāt, ka šo summu automātiski ieturam no saņemtās atlīdzības par blakustiesībām. Nē, šo procentu veido attiecība starp biedrības izdevumiem un iekasēto atlīdzību.

Autortiesību likuma 52. pantā noteikts, ka pašvaldībām, izmantojot mūzikas ierakstus pašu organizētajos pasākumos, ir jāmaksā atlīdzība izpildītājiem, mūzikas ierakstu kompānijām un fonogrammu producentiem. Šis tā saucamās **blakustiesības** ir izpildītāju un fonogrammu producentu tiesības, kuras ietver arī atlīdzības saņemšanu par fonogrammu izmantošanu, tajā skaitā arī publiskā izpildījuma vietās. Par publisko izpildījumu uzskata fonogrammas (mūzikas ieraksta) atskaņošanu ar jebkuras tehniskās ierīces palīdzību sabiedriskās vietās ārpus ģimenes loka (pat tad, ja kāzās ielūgti 500 viesu, to neuzskata par publisku, bet ģimenisku pasākumu).

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 204.6 pants nosaka: *“Par autortiesību vai blakustiesību objektu izmantošanu publiskā izpildījumā, ja nav saņemta likumā paredzētā licence, kā arī par komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu izmantošanu, ja nav veikta atlīdzības samaksa, – uzliek naudas sodu no 50 līdz 100 latiem.”* Ja pārkāpums gada laikā izdarīts atkārtoti, sods sasniedz no 100 līdz 250 latiem. Par komerciālos nolūkos publicētu fonogrammu likums uzskata ne tikai CD un DVD izdoto mūziku, bet arī internetā publicētu mūziku, kas ar īpašnieka atļauju kļuvusi pieejama sabiedrībai. Jau divus gadus LaIPA sadarbojas ar Rīgas Pašvaldības policiju un Ekonomikas policiju, sniedzot tiesā prasības pret tiem, kuri ilgstoši izmanto citu autoru īpašumu, ignorējot atlīdzību par blakustiesībām.

Pašvaldības nereti rīko pilsētas, novada svētkus, dažādus festivālus, sporta spēles, zaļumballes un gadatirgus. Saistības ar biedrību jākārto tikai tad, ja pasākumā izmanto fonogrammas, nevis gadījumos, ja, piemēram, ballē spēlē grupa vai orķestris, ja mūzikas skolā uzstājas tās audzēkņi.

Blakustiesību vidējās izmaksas publiskajiem pasākumiem nav lielas, tālredzīgi kultūras darba vadītāji šo summu var laikus iekasēt pasākuma tāmē:

- nelieli pasākumi (līdz 200 apmeklētājiem) – 5,05 lati;

- lieli pasākumi (pilsētas svētki, koncerti, festivāli u.c., kur mūzika ir sarīkojuma būtiska sastāvdaļa):
 - a) līdz 400 apmeklētājiem – 10,10 latu,
 - b) 1500–2000 apmeklētāju – 75,14 latu;
- mūzika kā fons vai starplaikos (līdz 2000 apmeklētājiem) – 10,10 latu dienā.

Aizvadītajos darbības gados esam izanalizējuši vairākas sadarbības formas, tāpēc pašvaldībām varam piedāvāt izvēlēties sev atbilstošāko:

- 1) pašvaldībām, kas bieži rīko dažādus pasākumus, izdevīgi noslēgt **ilgtermiņa sadarbības līgumu**. Pašvaldībai gada sākumā jāiesniedz provizorisks gadam plānoto pasākumu grafiks, bet pirms katra pasākuma – speciāla veidlapa par konkrēto sarīkojumu un plānoto apmeklētāju skaitu; apliecinājums par rēķina samaksu, kā arī speciāls pārskats par pasākumā izmantotajām fonogrammām. Šie pārskati mums ir būtiski tāpēc, lai naudu saņemtu tie izpildītāji un producenti, kuru fonogrammas izmanto. Neslēpsim, ka ārzemēs šādas prasības nav, taču Latvijas mūzikas tirgus ir mazs, tāpēc svarīgi samaksāt īstajiem tiesību īpašniekiem. Viņi turklāt ir ieinteresēti zināt, kur un kā skan viņu mūzika. Izmantoto fonogrammu saraksts jānoskaidro pie konkrētajiem rīkotājiem vai personām, kas izmantos fonogrammas. Ja fonogrammas avots ir likumīgs, nav problēmu atrast informāciju par izpildītājiem un ierakstu kompānijām. Piebildīšu, ka tajos gadījumos, ja pašvaldība īpaši vienojusies ar izpildītājiem un pārējiem fonogrammas veidotājiem par speciāli sagatavotu ierakstu pasākumam, saistības ar LaIPA nav jākārto;
- 2) pašvaldībām, kas pasākumus organizē reti, jāslēdz **līgums par katru konkrēto pasākumu**. Atbilstoši tam iesniedzams arī rēķins un jau minētais pārskats.

LaIPA jau šobrīd veiksmīgi sadarbojas ar atsevišķām pašvaldībām un to kultūras iestādēm (Rīgas un Rēzeknes pilsētā, Olaines novadā u.c.), tāpēc vēlētos mudināt citas pašvaldības nokārtot saistības pret izpildītājiem un ierakstu kompānijām, lai nebūtu jāpiedzīvo nepatīkami brīži, saskaroties ar tiesībsargājošām iestādēm. Apzināmies, ka pašvaldību daudzo pienākumu klāstā nepieciešamo papīru kārtošana varētu likties apgrūtināta un turklāt arī ne vitāli svarīga. Varbūt nākotnē kopā ar LPS varam lemt par kādu atvieglotu risinājumu, piemēram, arī par maziem pasākumiem maksājot tikai vienreiz gadā noteiktu summu, taču šā modeļa izstrādei nepieciešama informācija par pasākumiem, kādi notiek pašvaldībās un cik bieži tie ir. Cerams, ka ar žurnāla lasītāju palīdzību mūsu biedrība varēs saņemt un apkopot šādu informāciju, lai mūsu sadarbība ar pašvaldībām jautu atrast visiem pieejamākus risinājumus. Par pasākumiem pašvaldībās atbild **Marina Rjabkova** (tālrunis: **67893825**; e-pasts: marina.rjabkova@laipa.org).

LaIPA
Mūkusalas ielā 42, Rīgā, LV 1004
Tālrunis: 67605023
Fakss: 67500039
E-pasts: laipa@laipa.org
www.laipa.org

Stājušies spēkā grozījumi likumā “Par pašvaldībām”

Šgada 1. oktobrī stājās spēkā virkne grozījumu likumā “Par pašvaldībām”, kas attiecas uz pašvaldību lēmumu pieejamību, saistošo noteikumu publicēšanu un stāšanos spēkā, kā arī citiem pašvaldībām būtiskiem jautājumiem.

Turpmāk pašvaldībām savās mājaslapās būs jāpublicē visi **domes lēmumi** ne vēlāk kā **trešajā** darba dienā pēc to parakstīšanas dienas. Tomēr, publicējot lēmumus, pašvaldībām jāievēro tiesību aktos noteiktie informācijas pieejamības ierobežojumi.

Likums “Par pašvaldībām” paredz, ka mājaslapā jāpublicē pašvaldības nolikums, saistošie noteikumi par pašvaldības budžeta apstiprināšanu un budžeta grozījumiem, paziņojums par domes kārtējās sēdes norises laiku, vietu un darba kārtību un atsevišķi publisko apspriešanu materiāli – informatīvs ziņojums (kopsavilkums) par apspriešanas rezultātiem, kā arī domes pieņemtais lēmums, kurā izmantoti publiskās apspriešanas rezultāti.

Savukārt, izstrādājot saistošos noteikumus, pašvaldībām ir pienākums publicēt saistošo noteikumu projektu un paskaidrojuma rakstu, kurā jābūt isam satura izklāstam, projekta pamatojumam un informācijai par tā ietekmi uz pašvaldības budžetu un uzņēmējdarbības vidi. Pašvaldībām jāņem vērā, ka paskaidrojuma rakstu neizstrādā par pašvaldības budžeta un vietējā teritorijas plānojuma apstiprināšanu.

Tāpat likuma grozījumi paredz, ka **triju darba dienu** laikā pēc saistošo noteikumu parakstīšanas pašvaldībām jānosūta Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai ne tikai pieņemtie saistošie noteikumi, bet arī saistošo noteikumu paskaidrojuma raksts, lai ministrija tos publicētu savā mājaslapā. Lai izvairītos no paskaidrojuma rakstā izklāstītās informācijas nesakritības ar pieņemto saistošo noteikumu saturu, gadījumos, kad domes sēdes laikā tiek veikti precizējumi saistošo noteikumu projektā, pašvaldības tiek aicinātas pirms paskaidrojuma raksta parakstīšanas attiecīgi precizēt paskaidrojuma raksta saturu.

Pilnveidots arī regulējums par nelikumīgu pašvaldības saistošo noteikumu vai citu normatīvo aktu vai to atsevišķu punktu darbības apturēšanu. Grozījumi nosaka **trīs mēnešu** termiņu, kurā pašvaldības dome var vērsties Satversmes tiesā, lai apstrīdētu reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra rīkojuma likumību gadījumos, ja tā nepieņem lēmumu par saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta vai to atsevišķu punktu atcelšanu, kuru darbību ar rīkojumu ir apturējis ministrs.

RAPLM vērs pašvaldību uzmanību, ka, saņemot atzinumu, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to daļas prettiesiskums, pašvaldības dome precizē saisto-

šos noteikumus atbilstoši atzinumā norādītajam un publicē saistošos noteikumus. Ja pašvaldības dome nepiekrīt atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome savā lēmumā sniedz atbilstošu pamatojumu, publicē saistošos noteikumus un triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā un elektroniskā veidā nosūta RAPLM.

Ministrija akcentē, ka likumā noteiktais saistošo noteikumu precizēšanas regulējums attiecas tikai uz tiem gadījumiem, kad saņemts ministrijas atzinums, kurā pamatots, kādi labojumi saistošajos noteikumos nepieciešami, un attiecīgie pašvaldības saistošie noteikumi vēl nav stājušies spēkā. Šādus saistošos noteikumus pēc RAPLM atzinuma saņemšanas nepieciešamības gadījumā pašvaldības domes sēdē precizē un precizētos saistošos noteikumus publicē, kā arī nosūta ministrijai atzinuma saņemšanai. Citos gadījumos, kad precizējumus saistošajos noteikumos nepieciešams veikt pēc tam, kad saistošie noteikumi jau ir publicēti un stājušies spēkā, šādus precizējumus veic, izdarot grozījumus saistošajos noteikumos vai arī pieņemot jaunus saistošos noteikumus, attiecīgi iepriekšējos saistošos noteikumus atzīstot par spēku zaudējušiem.

Tāpat stājušās spēkā būtiskas izmaiņas, kas nosaka **pašvaldību pirkuma tiesību izmantošanas kārtību**. Turpmāk gadījumos, kad pašvaldības, ievērojot noteikto regulējumu, pirkuma tiesības neizmanto, par šiem jautājumiem katrā atsevišķā gadījumā pašvaldības domei **nav** jālemj, kā tas ir bijis līdz šim. Vietējām pašvaldībām ir pirkuma tiesības, ja pašvaldības administratīvajā teritorijā tiek atsavināts nekustamais īpašums un tas nepieciešams, lai pildītu likumā noteiktās pašvaldību funkcijas, ievērojot teritorijas plānojumā atļauto (plānoto) teritorijas izmantošanu, tiesību aktus, attīstības plānošanas dokumentus un citus dokumentus, kas pamato attiecīgā nekustamā īpašuma nepieciešamību pašvaldības funkciju īstenošanai.

Ja atsavināmais nekustamais īpašums vietējai pašvaldībai ir nepieciešams savu funkciju veikšanai, dome ne vēlāk kā **20 dienu** laikā no pirkuma līguma vai tā noraksta saņemšanas dienas pieņem lēmumu par pirkuma tiesību izmantošanu vai atteikumu izmantot pirkuma tiesības. Savukārt, ja atsavināmais nekustamais īpašums nav nepieciešams pašvaldības funkciju veikšanai, attiecīgi pilnvarota pašvaldības institūcija ne vēlāk kā **piecu darba dienu** laikā no pirkuma līguma vai tā noraksta saņemšanas dienas sastāda izziņu par atteikumu izmantot pirkuma tiesības.

Sagatavojusi Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītājas vietniece
Ilze Dišlere

Atbalsts novadu pašvaldībām

18 Latvijas pašvaldībām ir iespēja gatavot projektu iesniegumus ERAF aktivitātē "Atbalsts novadu pašvaldību kompleksai attīstībai". Kopējais aktivitātes finansējums ir gandrīz 9,5miljonu latu.

Projektus varēs iesniegt Limbažu, Ogres, Siguldas, Tukuma, Alūksnes, Balvu, Bauskas, Dobeles, Krāslavas, Ludzas, Preiļu, Valkas, Aizputes, Daugavpils, Grobiņas, Jelgavas, Rēzeknes un Ventspils novada pašvaldības un to iestādes.

Lai pretendētu uz aktivitātes finansējumu, pašvaldībai jāizstrādā attīstības programma jeb pašvaldības "bизнесa plāns" mērķtiecīgas izaugsmes plānošanai. Nākamais solis ir izstrādātās projekta idejas saskaņošana, lai saņemtu uzaicinājumu iesniegt projekta iesniegumu. Balstoties uz pašvaldības izaugsmes potenciālu un resursiem, aktuālajām vajadzībām un investīciju piesaistes novērtējumu, pašvaldībām tiek dota iespēja piesaistīt ES fondu finansējumu un veicināt ekonomisko attīstību.

Attīstības programmu sekmīgai izstrādei ir sagatavoti metodiskie norādījumi. Programmā nepieciešams apzināt un novērtēt pašvaldības rīcībā esošos resursus (dabas, infrastruktūras, cilvēkresursus), kā arī sagatavot konkrētus piedāvājumus, skaidru redzējumu un risinājumus to efektīvākai izmantošanai.

Aktivitātes īstenošanu nodrošina RAPLM kā atbildīgā iestāde un Valsts reģionālās attīstības aģentūra kā sadarbības iestāde.

VRAA aicina uz tematiskajiem semināriem "Mazs projekts lielai idejai"

Valsts reģionālās attīstības aģentūra no oktobra līdz decembrim rīko 15 semināru ciklu "Mazs projekts lielai

idejai". Seminārā savā pieredzē par projektu ieviešanu dalīsies Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta grantu shēmas "Īstermiņa ekspertu fonds" projektu īstenotāji, ārvalstu eksperti un iesaistīto institūciju pārstāvji. Uz semināru aicināti pašvaldību attīstības plānotāji, arhitekti, pilsētu plānošanas speciālisti un citi interesenti.

Pirmie semināri jau notikuši: "Kultūras mantojums pilsētvides veidošanai" un "Ledzīvotāju iesaiste pašvaldību teritorijas attīstības plānošanā", "Dažādas pieejas reģionu ilgtspējīgas attīstības novērtēšanā" un "Pilsētas kā attīstības virzītājas Baltijas valstis".

9. novembrī plkst. 10 viesnīcā "Europa City Hotel" sāksies seminārs "NVO loma sociālās aprūpes jautājumos".

Semināru cikla nosaukums "Mazs projekts lielai idejai" atspoguļo grantu shēmas "Īstermiņa ekspertu fonds" mērķi – veicināt zināšanu, pieredzes, informācijas un labās prakses apmaiņu starp Latviju, Norvēģiju vai citu EEZ valsti. Visi 27 īstenotie projekti snieguši ieguldījumu publiskā sektora institūciju un sociālo partneru administratīvās kapacitātes paaugstināšanā, sekmējot to darbības efektivitāti un labas pārvaldības principu ievērošanu. Projektu daudzveidību atspoguļo dažādās ieviešanas jomas – vides aizsardzība, ilgtspējīga attīstība, Eiropas kultūras mantojuma saglabāšana, veselība, bērni ar īpašām vajadzībām, cilvēkresursu attīstība, izglītība, reģionālā politika un ekonomisko aktivitāšu attīstība.

Plašāka informācija par semināru, dalības reģistrācija un dienaskārtība pieejama VRAA mājaslapā.

Aicinām aktīvi piedalīties un dalīties savā pieredzē!

Sagatavojusi VRAA Starptautisko projektu un komunikācijas nodaļas vadītāja **Līga Baltiņa**

INFORMĒ FINANŠU MINISTRIJA

Pašvaldībām jāievēro likumu normas par ilgtermiņa saistībām un materiālo stimulēšanu

Finanšu ministrijas Pašvaldību finansiālās darbības uzraudzības un finansēšanas departaments veicis 2010. gada 3. ceturkšņa pašvaldību Valsts kasē iesniegto oficiālo mēneša pārskatu un pašvaldību finansiālās darbības analīzi.

Kopumā samazinājies to pašvaldību skaits, kuras neievēroja normatīvajos aktos noteiktās normas par budžeta plānu un izpildi, t.i., ka pašvaldība budžeta asignējumus var izdarīt vienīgi domes apstiprinātajā budžetā paredzētajiem mērķiem. Asignējumi

nedrīkst pārsniegt budžetā noteiktos apjomus. Tomēr joprojām ir dažas pašvaldības, kas turpina neievērot šīs likuma normas.

Tāpat Finanšu ministrija konstatējusi, ka ir vairākas pašvaldības, kuras 2010. gadā veikušas izdevumus, kas iegrāmatoti izdevumu kodā "Prēmijas, naudas balvas un materiālā stimulēšana", kā arī uzņēmušās ilgtermiņa saistības (līzinga saistības).

Tādēļ atkārtoti vēršam pašvaldību uzmanību uz vairākām normatīvo aktu normām.

- Saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma pārejas noteikumu 8. punktu 2010. un 2011. gadā, lai ierobežotu ar atlīdzību saistītos izdevumus, valsts un pašvaldības institūcija neizmaksā prēmijas,

izņemot šā likuma 16. panta trešajā daļā noteikto gadījumu (drošsirdīga un pašreizējā rīcība, veicot dienesta pienākumus) un 16. panta ceturtajā daļā noteikto gadījumu, neizmaksā atvaļinājuma pabalstus, kā arī, ievērojot šā likuma pārejas noteikumu normas, neveic materiālo stimulēšanu, kas nav paredzēta šajā likumā.

- Atbilstoši likuma "Par valsts budžetu 2010. gadam" 14. panta trešajā daļā noteiktajam pašvaldībām arī 2010. gadā nav tiesību uzņemt ilgtermiņa saistības atbilstoši likuma "Par pašvaldību budžetiem" 22. pantam, izņemot attīstībai nozīmīgu infrastruktūras objektu īstenošanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ar finanšu ministra atļauju un publiskās un privātās partnerības projektu īstenošanai.

Tādējādi normatīvie akti 2010. gadā būtiski ierobežo pašvaldībām tiesības slēgt līgumus, kuros finansēšanas modelis dažādu projektu, pasākumu vai pakalpojumu īstenošanai ir ilgtermiņa saistības. Ņemot vērā šo ierobežojumu, pašvaldībām 2010. gadā nav tiesību uzņemt arī tādas ilgtermiņa saistības kā finanšu un operatīvie lizingi.

Finanšu ministrijas mājaslapas sadaļā *Pašvaldībām* (<http://www.fm.gov.lv/?lat/pasvaldibam>) ir izveidota jauna apakšsadaļa – *Pašvaldību finanšu radītāju analīze*, kurā Finanšu ministrijas Pašvaldību finansiālās darbības uzraudzības un finansēšanas departaments katru mēnesi ievietos savus aktualizētos analītiskos materiālus par pašvaldību finansiālo darbību, lai ikvienam interesentam būtu iespējams detalizētāk iepazīties ar katras pašvaldības finanšu situāciju.

Galvenās izmaiņas Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā

Šāgada 14. oktobrī Saeima atbalstīja grozījumus Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā. Pieņemtie grozījumi paredz vairākas būtiskas lietas, kas skar arī pašvaldību institūcijās nodarbinātos.

Viens no jautājumiem attiecas uz **vidējās izpeļņas aprēķināšanu**. Šobrīd ne vienmēr viennozīmīgi tiek piemērots Darba likuma 75. pants, kas nosaka vidējās izpeļņas aprēķināšanu. Tāpēc, lai nodrošinātu vienotu pieeju, atlīdzības likums ir papildināts ar jaunu pantu par vidējo izpeļņu, kas turpmāk būs jāievēro gan valsts, gan pašvaldību institūcijās. Likumā tiek definēts, kā aprēķina stundas, dienas un mēneša vidējo izpeļņu. Tāpat kā līdz šim mēneša vidējo izpeļņu aprēķina no darba samaksas par pēdējiem sešiem kalendāra mēnešiem, taču viennozīmīgi ir pateikts, ka aprēķinām izmanto reāli nostrādātās dienas. Atrunāts arī gadījums, ja pēdējos 12 mēnešos nav strādāts – tad mēneša vidējo izpeļņu pielīdzina spēkā esošajai minimālajai mēneša darba algai. Savukārt gadījumā, ja par darbu normālā darba laika ietvaros aprēķinātā

mēneša vidējā izpeļņa ir mazāka par spēkā esošo minimālo mēneša darba algu, tad aprēķināto mēneša vidējo izpeļņu pielīdzina minimālajai mēneša darba algai.

Likumā ir noteikts, ka pašvaldībai piešķirto finanšu līdzekļu ietvaros saistošajos noteikumos, darba līgumos vai darba līgumos var paredzēt darba dienas ilguma saīsināšanu vairāk par vienu stundu pirms svētku dienām, vienu apmaksātu brīvdienu pirmajā skolas dienā sakarā ar bērna skolas gaitu uzsākšanu 1. – 4. klasē, ne vairāk kā trīs apmaksātas brīvdienas sakarā ar stāšanos laulībā. Ar grozījumiem tiek paplašinātas iespējas noteikt **papildu labumus darbiniekiem**, nosakot, ka var paredzēt arī vienu apmaksātu brīvdienu izlaiduma dienā, darbiniekam vai viņa bērnam absolvējot izglītības iestādi, naudas balvu ne vairāk kā vienas minimālās mēneša darba algas apmērā sakarā ar darbiniekam vai pašvaldības institūcijai svarīgu notikumu (sasniegumu), ņemot vērā darbinieka ieguldījumu attiecīgās institūcijas mērķu sasniegšanā, kā arī pašvaldības institūciju darbinieku kolektīvo pasākumu nodrošināšanu.

Lai nodrošinātu iespēju motivēt labākos darbiniekus, paredzēts, ka 2011. gadā institūcijas vadītājs darbiniekam varēs noteikt **piemaksu par personisko darba ieguldījumu un darba kvalitāti** ne vairāk kā 30 procentu apmērā no mēnešalgas. Šo darbinieku skaits ir ierobežots ar 10 procentiem no kopējā darbinieku skaita.

Likums papildināts ar diviem pielikumiem. Pirmais attiecas uz Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogu un nosaka amatu saimes un to aprakstus. Savukārt Amatu katalogu detalizētā veidā līdz amatu saimju sadalījumam līmeņos un to aprakstiem nosaka Ministru kabinets. Likuma otrais pielikums nosaka maksimālās mēnešalgas sadalījumā pa mēnešalgu grupām, kas jāievēro pašvaldībām, nosakot savu darbinieku mēnešalgas.

Likuma pārejas noteikumos atkārtoti tiek pagarināts termiņš pašvaldībām nodrošināt mēnešalgu atbilstību likuma prasībām, nosakot to ne vēlāk kā līdz 2011. gada 1. janvārim.

Sagatavojusi Finanšu ministrijas
Komunikācijas nodaļas vadītāja **Baiba Melnace**

Apstiprināti jauni MK noteikumi māju pārvaldīšanas jomā

Ministru kabinets apstiprinājis jaunus normatīvos aktus, kuru mērķis ir sakārtot namu apsaimniekošanas kārtību un noteikt mājas pārvaldniekam obligāti veicamo pasākumu kopumu dzīvojamā mājā. MK noteikumi "Dzīvojamās mājas sanitārās apkopes noteikumi" nosaka sanitārās apkopes prasību minimumu dzīvojamās mājas teritorijas un koplietošanas telpu apkopei. Šo prasību ievērošana ļauj novērst iespējamus apdraudējumus cilvēka veselībai, drošībai un apkārtējai videi. Plašāka informācija par MK noteikumiem pieejama Ministru kabineta interneta vietnē: <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40162587&mode=mk&date=2010-09-28>.

MK noteikumi "Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanas, tehniskās apkopes un kārtējā remonta noteikumi" nosaka minimālās prasības daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanas, tehniskās apkopes un kārtējā remonta veikšanas kārtību un nosacījumus (tehniskās apkopes intervāli un apsekošana, bojājumu novēršanas termiņi). Vairāk par MK noteikumiem Ministru kabineta interneta mājaslapā: <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40162586&mode=mk&date=2010-09-28>.

MK noteikumi "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" nosaka kārtību, kādā plāno un organizē ar dzīvojamās mājas renovāciju vai rekonstrukciju saistītās darbības. Jāpiezīmē, ka saskaņā ar šiem noteikumiem dzīvojamās mājas iekārtas un inženierkomunikācijas ietilpst dzīvojamās mājas kompleksas renovācijas pasākumos. Noteikumi izšķir plānošanas un organizēšanas kārtību atkarībā no tā, vai dzīvojamās mājas pārvaldītājs ir īpašnieks vai pārvaldnieks, kā arī nosaka divu veidu pasākumu kompleksus – renovāciju vai rekonstrukciju. Renovāciju veic, ja būves tehniskās apsekošanas atzinumā secināts, ka priekšnoteikums dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju turpmākai ekspluatācijai ir to renovācija, bet rekonstrukciju – ja tas nepieciešams dzīvojamās mājas uzturēšanai atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Ar MK noteikumiem var iepazīties šeit: <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40170026&mode=mk&date=2010-09-28>.

MK noteikumi "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi" nosaka kārtību, kādā iekārtojama un aktualizējama mājas lieta. MK noteikumos ir noteiktas prasības mājas lietas noformēšanai, mājas lietas sadaļas un informācijas aktualizācijas nosacījumi, kā arī noteikta kārtība, kādā pieprasāma un sniedzama informācija par mājas lietu. Tā satur visaptverošu informāciju par dzīvojamo māju, sākot ar dzīvokli esošu skaitītāju mērījumiem par iepriekšējo mēnesi un beidzot ar līgumu

slēgšanu par dzīvojamās mājas renovācijas veikšanu. Mājas lieta tiek paredzēta kā palīgīdzeklis dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas procesa organizēšanai, lai īpašnieks un pārvaldnieks, kas pilda īpašnieka lēmumus, varētu pārliecināties par mājas stāvokli un lēmumu īstenošanas gaitu, tādējādi nodrošinot pārvaldīšanas procesa nepārtrauktību. Tā kā mājas lieta ir palīgīdzeklis pārvaldīšanas un apsaimniekošanas procesa organizēšanai, normatīvie akti neparedz atbildību vai juridisku slodzi, ja mājas lieta netiek kārtota saskaņā ar izstrādāto noteikumu projektu. Plašāka informācija šeit: <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40154967&mode=mk&date=2010-09-28>.

Ministru kabineta noteikumi "Dzīvojamās mājas sanitārās apkopes noteikumi", "Dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanas, tehniskās apkopes un kārtējā remonta noteikumi", "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" un "Mājas lietas vešanas un aktualizēšanas noteikumi" izstrādāti saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu. Pirmo trīs MK noteikumu neizpildes gadījumā dzīvojamās mājas pārvaldnieku var saukt pie atbildības civiltiesiskā vai administratīvā kārtībā. Ar noteikumiem apstiprinātais regulējums netiks attiecināts uz viendzīvokļa dzīvojamām mājām.

Ar ERAF līdzfinansējumu renovēta māja Rīgā

DZĪVO
SILTĀK

Turpinot iepazīstināt žurnāla "Logs" lasītājus ar daudzdzīvokļu māju renovācijas gaitu Latvijā, šoreiz pastāstīsim par renovētu daudzdzīvokļu māju Rīgā, Patversmes ielā 24.

Šī ir četru stāvu ķieģeļu ēka, kas nodota ekspluatācijā 1953. gadā. Ēkā ir 16 dzīvokļu ar kopējo lietderīgo platību 1563 m². Pirms renovācijas ēkas tehniskais nolietojums bija 40%. Renovācijas laikā ēkai tika veikta fasādes un cokola siltināšana un renovēta siltumapgādes sistēma. Mājai nomainīts arī jumta segums un atjaunots pagraba ieejas mezgls. Plānotais siltumenerģijas ietaupījums pēc renovācijas – līdz 40%. Pirms renovācijas siltumenerģijas patēriņš bija 231 kWh/m² gadā. Projekta kopējās izmaksas ir 73 390 latu, no kuriem ERAF līdzfinansējums ir 36 695 lati. Papildu informācija par ERAF aktivitāti "Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi" ir pieejama Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) mājaslapas www.liaa.gov.lv sadaļā *ES fondi*. Iedzīvotāji par neskaidrajiem jautājumiem aicināti vērsties LIAA Klientu apkalpošanas nodaļā pa tālruni **67039499**; klātienē – Pērses ielā 2 Rīgā (1. stāvā) vai e-pastu: jautajumi@liaa.gov.lv.

Turpinās semināru cikls visā Latvijā par aktivitātes nosacījumiem, kā arī katru mēnesi Rīgas Tehniskajā universitātē tiek organizēti semināri par kādu jautājumu renovācijas kontekstā. Šāgada **16. novembrī** notiks seminārs “Logi un ventilācija daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā”. Tajā plā-

nots informēt par to, kā izvēlēties logu, kas jāzina pasūtītājam par pareizu logu montāžu un kā pareiza logu izvēle un iestrāde uzlabo mājokļa mikroklimatu. Pasākumā piedalīsies lektori no Latvijas Logu un durvju ražotāju asociācijas un Latvijas Būvmateriālu tirgotāju asociācijas. Aktivitātes “Daudzdzīvokļu māju siltumnoturības uzlabošanas pasākumi” mērķis ir paaugstināt daudzdzīvokļu dzīvojamā māju energoefektivitāti, lai nodrošinātu dzīvojamā fonda ilgtspēju un energoresursu efektīvu izmantošanu.

Eiropas Savienības finansējums mājokļu renovācijai piedāvā iespēju veidot dzīvi labāku. Izmantojiet to, un tā būs ieguldījums jūsu nākotnē!

Sagatavojusi Ekonomikas ministrijas Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja **Evita Urpena**

INFORMĒ VIDES MINISTRIJA

Izstrādāta Baltijas velokarte

Šāgada 22. septembrī Latvijas lauku tūrisma asociācija “Lauku ceļotājs” prezentēja jauno Baltijas velokarti, kas izveidota projekta “Ilgtspējīga dabas resursu izmantošana un apsaimniekošana *Natura 2000* teritorijās – populāros un potenciālos tūrisma galamērķos” ietvaros.

Jaunās Baltijas velokartes mērķis ir veicināt dabai un cilvēka veselībai draudzīgu ceļošanas veidu – velobraukšanu. Velokartē iekļauti 14 velomaršruti, kas ved caur nacionālajiem parkiem – skaistākajām dabas teritorijām Baltijā. Karte izdota latviešu un angļu valodā (paredzēts izdot arī vācu valodā), tās mērogs ir: 1:1 200 000.

Kopējais maršrutu garums ir vairāk nekā 3700 km. Katram maršrutam norādīts ieteicamais laiks, grūtības pakāpe, ceļa segums, sākuma un beigu punkts, marķējums, maršruta posmi, interesantākās apskates vietas. Kartē un maršruta aprakstos īpaši atzīmētas nacionālās nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas un 33 *Natura 2000* teritorijas – Eiropas mēroga unikālas vietas dabā. Kartē doti arī “zaļi un praktiskie padomi” – kā nenonākt konfliktā ar dabas aizsardzības prasībām un ko der zināt pašu drošībai.

Projekta “Ilgtspējīga dabas resursu izmantošana un apsaimniekošana *Natura 2000* teritorijās – populāros un potenciālos tūrisma galamērķos” ieviešana notiks līdz nākamā gada aprīlim. Plašāka informācija projekta mājaslapā http://www.celotajs.lv/cont/prof/proj/EEZ/EEZ_lv.html.

Zaļo karogu šogad saņems 42 Latvijas ekoskolas

42 Latvijas izglītības iestādes šajā mācību gadā par īpašiem panākumiem ilgtspējīgas attīstības, vides izglītības un vides aizsardzības veicināšanā skolā un tās apkārtnē saņēmušas starptautisko ekoskolas nosaukumu un *Zaļo*

karoga balvu. Vēl 29 skolām piešķirts *Zaļais diploms* un Latvijas ekoskolas nosaukums.

Ekoskolu programma šobrīd ir populārākais vides izglītības modelis pasaulē. Tā ir ANO Vides programmas un UNESCO sadarbības partnere vides izglītībā, un ir pamats vides izglītības procesa organizēšanai skolās. Pašlaik ekoskolu programmā iesaistītas aptuveni 40 000 skolu 60 pasaules valstīs, iesaistot sešus miljonus skolēnu.

Iepriekšējā mācību gadā Latvijā plīvoja 32 *Zaļie karogi*. Šīs balvas skolām tiek piešķirtas uz vienu mācību gadu un katru reizi jāizcīna no jauna. Lēmumu par skolu apbalvošanu pieņēmusi Ekoskolu programmas nacionālā žūrija, kuras sastāvā ir valsts un sabiedrisko vides aizsardzības un izglītības organizāciju pārstāvji.

Latvijā ekoskolu programmā iesaistītas vairāk nekā 100 skolu, apvienojot apmēram 17 000 skolēnu. Programma Latvijā darbojas jau septiņus gadus un kļuvusi par atpazīstamu ietvaru skolu aktivitātēm vides izglītībā.

Ekoskolu programmas atpazīstamākais elements ir starptautiskā *Zaļā karoga* balva, ko saņem tikai tās skolas, kas ilgstošā laikposmā spēj demonstrēt izcilas aktivitātes vides jomā. Latvijas ekoskolas nosaukums un diploms ir nacionāla līmeņa balva skolām, kuras ir ceļā uz *Zaļo karogu*.

Programmas ieviešanu Latvijā koordinē Vides izglītības fonds, kas pārstāv Latvijā Starptautisko vides izglītības fondu (Foundation for Environmental Education). Ekoskolu programma ir viena no piecām šīs organizācijas globālajām programmām līdztekus *Zilā karoga* un *Zaļās atslēgas* ekosertifikācijas programmām un jauno vides reportieru un “Izzini mežu” programmām vides izglītības jomā. Latvijā programmas īstenošanai šogad finansiālu atbalstu sniedzis Latvijas Vides aizsardzības fonds un Sorosa fonds – Latvija.

Sagatavojusi Vides ministrijas **Sabiedrības informēšanas nodaļa** un **Kristīne Bareševska**

INFORMĒ LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

Nodarbinātie var apgūt jaunas prasmes kvalifikācijas ceļšanai

Lai veicinātu nodarbināto konkurētspēju un profesionālo pilnveidi, LM ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu piedāvā apmācību iespējas strādājošajiem. Nodarbinātie un pašnodarbinātie (izņemot valsts civildienestā nodarbinātos), kuri pēdējo izglītību ieguvuši agrāk nekā pirms viena gada un sasnieguši vismaz 25 gadu vecumu, NVA var pieteikties profesionālās pilnveides un neformālās izglītības programmu apguvei. Interesenti var apgūt mācību kursus projektu vadībā, svešvalodā, digitālajās zinībās, matemātikā, sociālajās prasmēs, iniciatīvā un uzņēmējdarbībā u.c. Tomēr šā pasākuma ietvaros nevar apgūt autovadītāja iemaņas.

Lai varētu mācīties, interesentam jānodrošina līdzfinansējums 10% apmērā no piešķirtajiem līdzekļiem izglītības programmai. Savukārt apgūt kursus bez maksas var cilvēki, kuriem ir noteikta invaliditāte, līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamā vecuma sasniegšanai atlikuši ne vairāk kā pieci gadi (izņemot, ja persona saņem vecuma pensiju priekšlaicīgi), tai ir divi bērni vai vairāk vecumā līdz 18 gadiem, ir atzīti par trūcīgu.

Kursi tiks apmaksāti, izmantojot kuponu sistēmu. Maksimālā kupona vērtība ir 250 latu, un tas paredzēts gan profesionālās pilnveides, gan neformālās izglītības programmu apguvei. Pēc kursu pabeigšanas dalībnieks saņems izglītību apliecināšu dokumentu.

Atkārtoti mūžizglītības aktivitātē interesents varēs iesaistīties ne agrāk kā divus gadus pēc iepriekšējās dalības šajā aktivitātē. Tāpat pasākuma ietvaros cilvēks var saņemt atbalstu tikai par vienu profesionālās pilnveides vai neformālās izglītības programmas apguves veidu.

Aktuālie projektu konkursi

Labklājības ministrija aicina institūcijas, nevalstiskās organizācijas un sadarbības partnerus pieteikties finansējuma piesaistei šobrīd aktuālajos starptautiskajos projektu konkursos.

1. **Eiropas Kopienas nodarbinātības un sociālās vienotības programmas "Progress"** ietvaros var piesaistīt finansējumu nodarbinātības, sociālās aizsardzības un sociālās iekļaušanas, darba apstākļu, kā arī dzimumu līdztiesības veicināšanai. Vairāk informācijas par konkursiem programmas mājaslapā: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=630&langId=en>.

2. **Centrālās Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programmā** (Central Baltic INTERREG IV A Programme 2007 – 2013) 5. projektu konkurss izsludināts šāgada 1. novembrī. Programmas ietvaros iespējams saņemt atbalstu sociālās iekļaušanas veicināšanai. Konkurss var piedalīties nacionālās un reģionālās iestādes, pašvaldības, nevalstiskās organizācijas un tām līdzvērtīgas organizācijas. Vairāk informācijas par konkursu mājaslapā: www.centralbaltic.eu.

3. **Igaunijas-Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumenta (EKPI)** ietvaros 1. projektu konkurss norisinās no šāgada 23. augusta līdz 29. novembrim. Programmas ietvaros var saņemt finansējumu sociālās un veselības aprūpes jomā. Vairāk informācijas par pieejamo atbalstu mājaslapā: <http://www.estlatrus.eu>.

Informācija par visām programmām kopumā atrodama LM mājaslapā: www.lm.gov.lv, sadaļā *ES programmas* jeb šeit: <http://www.lm.gov.lv/text/1764>.

Sagatavojusi Labklājības ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītāja **Ilona Jurševska** un sabiedrisko attiecību speciāliste **Marika Kupče**

INFORMĒ VESELĪBAS MINISTRIJA

Iedzīvotājus aicina stiprināt imunitāti

Veselības ministrija aicina iedzīvotājus stiprināt imunitāti un atgādina par profilakses pasākumiem.

- Gan uzturoties telpās, gan dodoties ārpus tām, ģērbieties atbilstoši laika apstākļiem! Publiskās vietās centieties izvairīties no cilvēkiem, kuriem ir saslimšanas pazīmes – iesnas un klepus! Dienas laikā nepieciešams bieži mazgāt rokas ar ziepēm gan pēc publisku vietu apmeklēšanas, gan pirms ēšanas. Ar netīrām rokām neaizskariet acis, degunu un muti, jo tādā veidā var inficēties ar elpošanas ceļu infekcijām. Ne mazāk būtiski ir ievērot pareizu dienas režīmu, pēc darba paredzot laiku arī atpūtai. Ja esat saslimis, tad palieciet mājās un sazinieties ar savu ģimenes ārstu, lai uzsāktu ārstēšanos.
- Lai stiprinātu imunitāti, īpaša nozīme ir pilnvērtīgam uzturam. Lietojiet svaigus kāpostus, ķiplokus, loci-

ņus, citrusaugļus, skābpiena produktus, dzeriet zaļu tēju, svaigi spiestas sulas vai minerālūdeni!

- VM atgādina, ka efektīvākā profilakse pret gripu ir vakcinācija un arī šogad atsevišķām iedzīvotāju grupām valsts apmaksā vakcināciju pret gripu.

Pretgripas vakcīnas 50% apmērā valsts apmaksā: bērniem no sešu mēnešu vecuma līdz divu gadu vecumam, pieaugušajiem virs 65 gadiem, pacientiem, kuri slimo ar hroniskām plaušu, sirds, vielmaiņas un nieru slimībām, pacientiem ar imūndeficīta sindromu, pacientiem, kuri saņem imūnsupresīvo terapiju, pacientiem līdz 18 gadu vecumam, kuri ilgstoši saņem terapiju ar acetilsalicilskābi jeb aspirīnu. Lai saņemtu daļēji valsts apmaksātu vakcīnu pret gripu, iedzīvotājiem jāvērsas pie sava ģimenes ārsta.

Sagatavojusi **Veselības ministrijas Komunikācijas nodaļa**

ATPŪTĀI, ATELPĀI, SMAIDĀM

Policists aiztur reperi, saslēdz rokas. Pēc divām dienām prasa: - Nu, runāsi? Reperis atbild: - Kā es varu parunāt, ja man rokas saslēgtas?

☺ ☺ ☺

Kā ķīnieši uzlauza Pentagona mājas lapu? Katrs pamēģināja pa vienai parolei.

☺ ☺ ☺

Čaks Noriss Rimi veikalā ar Maximas uzlīmēm var dabūt Narvesen kažīti...

☺ ☺ ☺

Policists brauc gar autostāvvietu, kurā noparkojies auto. Piebrauc tuvāk, skatās - mašīnā sēž puisis ar meiteni. Puisis lasa žurnālu, meitene ada zeķi. Policists pieiet pie vadītāja loga un jautā puisim: - Ar ko jūs te nodarbojaties? - Neredzi, vai, žurnālu lasu! Policists: - Bet viņa? - Zeķes ada. Policists: - Cik tev gadu? Puisis: - Deviņpadsmit. Policists: - Bet meiteinei? Puisis paskatās pulksteni: - Pēc 10 minūtēm būs astoņpadsmit.

☺ ☺ ☺

Ja gribi uzzināt, ko tavas draudzenes domā par tavu vīru, pasaki, ka viņš izrādījies nelietis un ka šķiries no viņa.

☺ ☺ ☺

Latvijā populārākais ēdiens - uzkoda.

☺ ☺ ☺

Nervu šūnas neatjaunojas, bet tikai grūstās un skandalējas.

☺ ☺ ☺

Turīga latvieta nopirkusi māju Spānijā. Viņa stāsta draudzenei:

- Es tur pavadišu visu vasaru, bet tu noteikti man atraksti vēstuli! Villai ir skaists nosaukums, lasāms uz vārtiņiem: "Perro Feroz".

Vēstules diemžēl nepienāca - vasaras pašās beigās noskaidrojās, ka uzraksts nozīmē: "nikns suns".

☺ ☺ ☺

Ziemeļkorejā ieviests jauns sods - par visu.

☺ ☺ ☺

Kratīšanas laikā tika iznīcināti divi rezistori, kuri bija izrādījuši pretestību.

☺ ☺ ☺

Ir patīkami būt svarīgam, bet vēl svarīgāk - būt patīkamam.

☺ ☺ ☺

Kāds raksta īsziņu:

- Ko necel telefonu?

Viņš saņem atbildi:

- Telefonu aizmirsu mājās.

☺ ☺ ☺

Uzraksts uz ārsta kabineta durvīm: "Pieņemšana - rīt un parīt".

Ja es zinu, ka neko nezinu, tad kā es to varu zināt??

☺ ☺ ☺

Dzērvēs neskūpstās drošības apsvērumu dēļ.

☺ ☺ ☺

Ja sieva ir kā bilde, tad vīrs, iespējams, - kā mēbele.

☺ ☺ ☺

Lai otra acīs kļūtu labāks, nav jēgas sevi slavēt. Iedarbīgāk ir slavēt otru.

☺ ☺ ☺

Kad priekšnieks joko, tev ir smieklīgi. Kad nav smieklīgi, skaidrs, ka joki beigušies.

☺ ☺ ☺

Lai uzzinātu, vai sieva pārbauda tavas kabatas, ieliec tajās, piemēram, prezervatīvu.

☺ ☺ ☺

Atšķirība starp teoriju un praksi praksē izrādās daudz lielāka nekā teorijā.

☺ ☺ ☺

Ja iepazīties ar skaistu sievieti, necenties viņai uzreiz stāstīt, ka neesi viņas cienīgs. Lai jau viņa pati to saprot...

☺ ☺ ☺

Daudzi gari braucieni ir sākušies ar vārdiem: "Es zinu īsāku ceļu!"

☺ ☺ ☺

Divi vīrieši klausās laika prognozi:

- Gaidāmi spēcīgi nokrišņi, stiprs, brāzmais vējš.

Pirmais saka:

- Eh, lielisks laiciņš!

- Tu ko, tā taču galīga dabas katastrofa!

- Bet mana sievasmāte aizbrauca sēnēs...

☺ ☺ ☺

Šizofrēniķim uz ielas uzbrūk huligāni, bet viņš viegli visus izmētā. Viņam jautā:

- Kā jums tas izdevās? Vai jūs esat apguvis kādu cīņas mākslu?

- Nebija grūti - viņi bija pieci, bet es - desmit...

☺ ☺ ☺

Futbola fani ir tāda alus dzērāju kategorija, kuri spē neiet uz tualeti 45 minūtes pēc kārtas, turklāt neizrādot, ka ir tāda vajadzība.

☺ ☺ ☺

Ķīnā no cietuma izbēdzis bīstams noziedznieks. Pēc izveidotā fotorobota apcietināti jau 140 000 aizdomās turamo.

☺ ☺ ☺

Sarkasms ir prasme uzslavēt cilvēku tā, lai viņš apvainotos uz ilgu laiku.

☺ ☺ ☺

Kanibālisms dzīvnieku pasaulē - kad kaķis nočiepj un apēd saimnieku pirkto belašu.

В ЭТОМ НОМЕРЕ

✎ Этот выпуск журнала посвящен Европе и людям, которые занимаются решением наших общих проблем, как в институциях ЕС в Брюсселе и других местах, так и у себя дома.

✎ В рубрике «Латвия в Европе» опубликовано несколько материалов. **«Через Брюссель – в местное самоуправление»** рассказывает об очередной пленарной сессии Комитета регионов ЕС и участии в нем латвийских, литовских и эстонских политиков. В **«Открытые двери ССЛ в Брюсселе»** отображены мероприятия, посвящённые восьмому Дню открытых дверей Европейских регионов и городов и активному участию представителей Гробини. **«Наскуку не жалуюсь»** – признается глава офиса ССЛ в Брюсселе Эвита Гржибовска, которая занимается этот пост уже пять лет и позволяет читателям заглянуть в свой дневник и записи последних недель.

✎ **«Не Европейский Союз создает политику Латвии, а граждане Латвии - политику ЕС»** – так считает глава латвийского представительства Европейской комиссии Ивета Шульца, отвечая на вопросы журнала «Окно». В рубрике **«Европа в Латвии»** рассказывается о доме ЕС, который находится в Риге по адресу Бульвар Аспазияс 28. На первом этаже здания расположены комнаты Знаний, Бесед и Искусства – вы также можете посетить их и ознакомиться с материалом «Дом, в котором стать еврооптимистом.»

✎ В традиционной рубрике **««Окно» в гостях»** в этом месяце рассказывается об одном из «привратников» восточной границы Европейского Союза и Латвии – председателе думы волости Виляки Сергее Максимове, который верен принципу «Не работать, а служить».

✎ Под заголовком **«Союз самоуправлений»** представлена информация с сайта ССЛ (www.lps.lv). В нем обобщаются наиболее важные события за месяц. Эта информация может пригодиться местным самоуправлениям для «информации и деятельности».

✎ В рубрике **«Проекты»** читателям сообщается о двух – **«Футбол против осенней депрессии»** рассказывает о достижениях в развитии деятельности населения двух местных самоуправлений – Гробини в Латвии и Лаукаа в Финляндии. **«Новые возможности в сельской местности»** описывает участие ССЛ в проекте «Eco-Europe for the future», который направлен на защиту среды Латвии и разнообразие развития сельских районов, на этот раз опираясь на опыт работы в Румынии.

✎ Под заголовком **«В Ассоциации исполнительных директоров»** описывается очередное совещание исполнительных директоров, которое было посвящено теме, отражённой в статье **«В целях порядка и безопасности»**.

✎ В информативном блоке **«Полезно знать»** новости министерств.

IN THIS ISSUE

✎ This issue is dedicated to Europe and people that are developing solutions to our common problems in EU institutions in Brussels and elsewhere, and here at home.

✎ Section “Latvia in Europe” has publicized some materials. “To Own Self-Government through Brussels” reflects the EU Regional Committee session and participation of Latvian, Estonian and Lithuanian politicians. Also, we have asked politicians from neighbouring countries and delegates from Latvia about current problems at their own self-government bodies and which problems should be solved together by all Baltic States. “Open Doors of the LALRG in Brussels” reflects activities of 8th Open House of the European regions and cities. Participation of Grobina is especially praised. The head of the LALRG office in Brussels Evita Grzibovska who represents the LALRG for five years already lets the reader see her calendar that shows last couple of weeks. She says – “it is never boring.”

✎ “EU does not form politics of Latvia, but Latvian people form politics of EU” – that is the point of view of the head of the EU Committee in Latvia Iveta Sulca. Section “Europe in Latvia” also visits the EU Home in Riga on Aspazijas Boulevard 28. On the first floor, there are Knowledge, Negotiation and Art rooms. The reader can read about it in material “Home Where One Becomes Eurooptimistic”.

✎ Traditional section – ““Logs” (“Window”) visits” – tells about one of the “goalies” of the eastern border of the EU and Latvia, the head of Vilaka municipality Sergejs Maksimovs. Also about interesting people from Vilaka who are followers of the principle “not working, but serving”.

✎ Section “Association of Local and Regional Governments” provides information from the LALRG website. It summarizes the most important news of previous month that might come handy for self governments “For your information and work”.

✎ Section “Projects” presents “Playing Soccer Against the Depression” that tells about accomplishments of Grobina, Latvia self government and Laukaa, Finland self government in promoting activities for people. But material “New possibilities in country” tells about LALRG participation in project “Eco-Europe For the Future” that is looking for new ways of environment protection in Latvia and differentiation of country development. This time the experience is obtained from Romania.

✎ Section “Association of Executive Directors” tells about current meeting and theme is represented in the headline “Because of Order and Safety”.

✎ Information block “Good to Know” summarizes current events in the ministries.

Viļakas Jēzus Sirds Romas katoļu draudzes dievnama
logu vitrāžas

Guntas Klismetis foto

“LOGS”

Mazajā Pils ielā 1, Rīgā, LV 1050, tālr. 6732 6634, 6750 8530